DE KINDEREN VAN KAPITEIN GRANT

AUSTRALIE

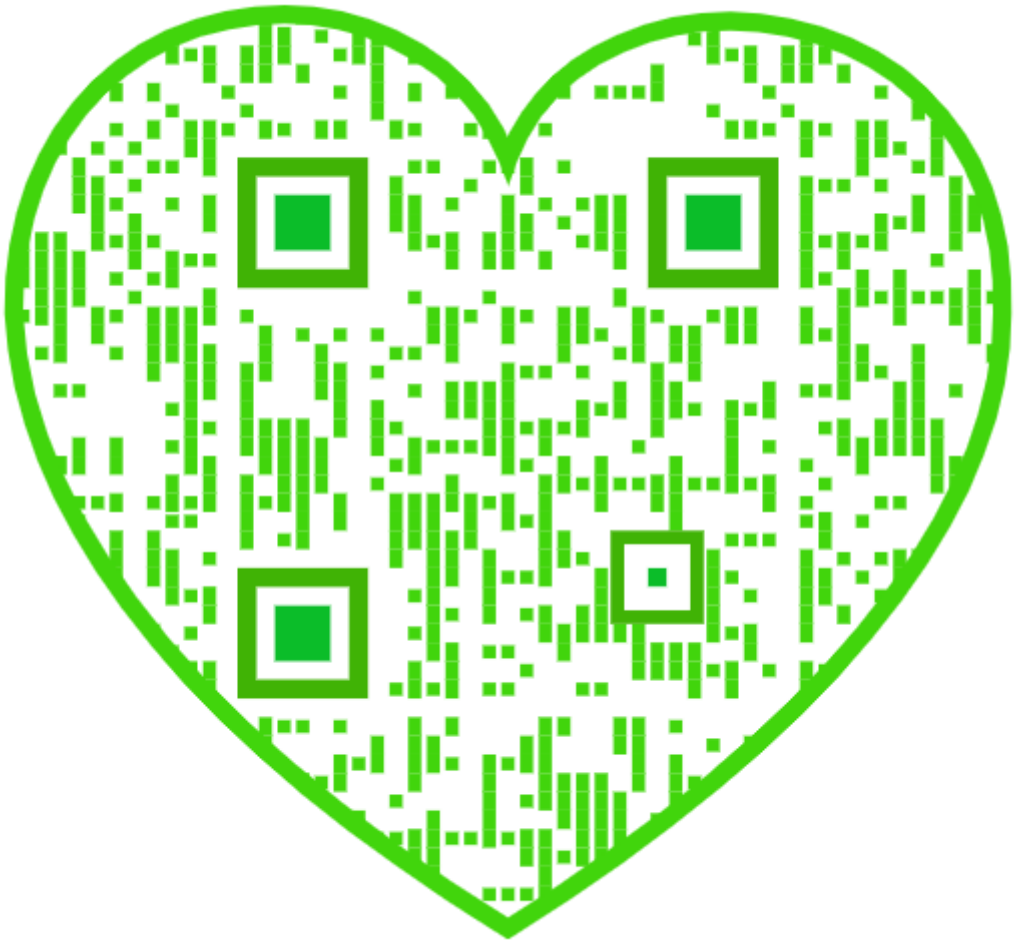

DE KINDEREN VAN KAPITEIN GRANT

(AUSTRALIË)

EERSTE EN TWEEDE DEEL

VAN JULES VERNE

zijn eveneens verkrijgbaar :

1. Vijf weken in een luchtballon.
2. Eldorado en het Monsterkanon van Staalstad.
3. Het zwarte Goud.
4. 20.000 Mijlen onder Zee (Oostelijk halfrond).
5. 20.000 Mijlen onder Zee (Westelijk halfrond).
6. De Reis om de Wereld in 80 dagen.
7. Keraban de Stijfhoofdige.
8. De Reis naar de Maan.
9. Michael Strogoff de Koerier van den Czaar.
10. Naar het Middelpunt der Aarde.
11. De Kinderen van Kapitein Grant (Zuid-Amerika).
12. De Kinderen van Kapitein Grant (Australië).
13. De Kinderen van Kapitein Grant (Stille Zuidzee).
14. Het geheimzinnige Eiland (De Luchtschipbreukelingen).
15. Het geheimzinnige Eiland (De Verlatene).
16. De Strijd tusschen Noord en Zuid (De Overrompeling eener Plantage).
17. De Strijd tusschen Noord en Zuid (De Zwarte Kreek van Texar).
18. Leerschool voor Robinsons.
19. Een Loterijbriefje.
20. Avonturen van drie Russen en drie Engelschen.

JULES VERNE

DE KINDEREN VAN KAPITEIN GRANT

(AUSTRALIË)

OPNIEUW VERTAALD
DOOR J. FEITSMA

GEÏLLUSTREERD DOOR F. S. BALJON

HOLLANDSCH UITGEVERSFONDS, AMSTERDAM
1941

INHOUD.

Hoofdstuk		Bladz.
I.	Terug aan boord	7
II.	Tristan d'Acunha	20
III.	Het eiland Amsterdam	29
IV.	Het geweer van den majoor en de verrekijker van den professor	38
V.	Een, twee, drie, in Godsnaam!	56
VI.	Kaap Bernouilli	64
VII.	Ayrton, de bootsman der *Britannia*	74
VIII.	Het vertrek	86
IX.	De Provincie Victoria	95
X.	Aan de Wimerra-River	100
XI.	De „Melbourne and Sandhurst Railway"	106
XII.	Waar een professor in de aardrijkskunde nog wat leeren kan	115
XIII.	Goud, goud, en nog eens goud	127
XIV.	The Australian and New-Zealand Gazette	133
XV.	Van arme Australiërs en rijke Engelschen	143
XVI.	Onraad?	161
XVII.	De ontmaskering	172
XVIII.	Aland... Zealand	181
XIX.	Vier dagen in doodsangst	193
XX.	Eden	200

EERSTE DEEL

EERSTE HOOFDSTUK.

Terug aan boord.

Gedurende de eerste oogenblikken gaf men zich geheel over aan de vreugde van het wederzien.

Lord Glenarvan had niet gewild, dat de mislukking zijner pogingen, de vreugde in de harten zijner vrienden zou storen. Zijn eerste woorden waren dus geweest:

„Weest onbezorgd, beste vrienden. Kapitein Grant is weliswaar niet bij ons, maar wij hebben de zekerheid, hem te zullen vinden."

En zulk een stellige verzekering was er wel noodig om de hoop bij de passagiers der *Duncan* levendig te houden.

Want terwijl de sloep naar het jacht terugkeerde, hadden zoowel lady Helena als miss Mary duizend angsten uitgestaan. Tegen de verschansing geleund, hadden zij getracht, de personen te tellen, die met het vaartuigje naar boord terug keerden.

Nu eens was het jonge meisje wanhopig, dan weer meende zij Harry Grant tusschen de inzittenden te bemerken. Het hart klopte haar in de keel; ze was niet in staat te spreken, en had Lady Helena haar niet met beide armen ondersteund, dan zou zij zich zeker niet hebben kunnen staande houden.

John Mangles had zwijgend naast haar gestaan. Zijn geoefende zeemansoogen, die toch anders een ver verwijderd voorwerp goed konden onderscheiden, hadden noch kapitein Grant, noch een der leden der bemanning van de *Britannia* kunnen ontdekken.

„Daar is hij; daar komt vader," riep het jonge meisje eenige keeren.

Maar met het naderbij komen der sloep, was ook de laatste illusie vervlogen. De terugkeerenden waren nog geen honderd vademen van het jacht verwijderd, toen allen, John Mangles, lady Helena en miss Mary Grant de laatste hoop hadden opgegeven.

Het was nu hoog tijd, dat lord Glenarvan naar boord terug keerde, om aldaar zijn geruststellende verklaring af te leggen.

Na de eerste omhelzingen, vertelde lord Glenarvan de voornaamste gebeurtenissen van den tocht. Maar vóór alles stelde hij hen in kennis van de nieuwe lezing der documenten, opgesteld door Paganel. Hij roemde eveneens het moedig gedrag van Robert, op wien Mary met recht trotsch mocht zijn. Zijn opofferingsgezindheid, zijn dapperheid, de gevaren die hij geloopen had, dit alles werd duidelijk naar voren gebracht, en zelfs zoo sterk, dat de arme jongen niet wist waar hij blijven moest, indien hij geen schuilplaats gevonden had in de armen van zijn zuster.

„Je behoeft niet zoo verlegen te zijn, beste Robert," sprak John Mangles.

„Waarom niet, kapitein?"

„Omdat je je gedragen hebt als een echt zoon van kapitein Grant."

Waarop onze jonge held nog sterker bloosde, doch deze keer van trots.

Wij willen hier nog herinneren aan de goede ontvangst welke den majoor en den Franschen geleerden ten deel viel, evenals de dankbare herinnering, welke men voor Thalcave had.

Lady Helena maakte de opmerking, dat het haar geducht speet, niet in de gelegenheid te zijn geweest, den braven Patagoniër de hand te kunnen drukken.

Intusschen had Mac Nabbs van de algemeene drukte gebruik gemaakt, om ongemerkt weg te sluipen, zich naar zijn hut te begeven en zich voor het eerst sinds dertig dagen te gaan scheren.

Wat Paganel aangaat, deze vloog als een bij van den een naar den ander, om overal glimlachjes en complimentjes in ontvangst te nemen. Hij wilde de geheele bemanning der *Duncan* omhelzen en bewerende, dat lady Helena en miss Grant eveneens deel uit maakten van genoemde bemanning, begon hij met zijn omhelzingen bij genoemde dames, om bij Mr. Olbinet, den hofmeester te eindigen.

De goede hofmeester wist op geen andere manier voor een dergelijke beleefdheid te danken, dan door de aankondiging, dat het ontbijt gereed was.

„Het ontbijt?" riep Paganel.

„Jawel mijnheer," antwoordde Mr. Olbinet.

„Een echt ontbijt?"

„Ja zeker."

„Op een echte tafel?"

„Stellig."

„Met echte vorken, messen en lepels?"

„Juist, mijnheer."

„En servetten?"

„Om u te dienen."

„En we krijgen geen guanaqua-biefstuk?"

„Wat is dat, mijnheer?"

„Ook geen harde eieren?"

„Maar..."

„Evenmin struisvogel-gebraad?"

„Maar, mijnheer Paganel!!!"

Nu was de brave man toch werkelijk beleedigd in zijn kokswaardigheid.

Paganel merkte het en liet er onmiddellijk op volgen:

„Beste vriend, ik wilde u natuurlijk niet kwetsen. Maar sinds een maand moesten wij ons tevreden stellen met de heerlijkheden, welke ik zooeven opsomde. Wij aten niet aan een tafel, doch lagen uitgestrekt op den grond, of schrijlings op een paar boomtakken gezeten. Het ontbijt dat u zooeven aankondigde, komt mij dus voor, een droom, een sprookje te zijn!"

Lady Helena wist zich niet meer te houden van het lachen.

„Welnu, mijnheer Paganel, kom dan mee, om de werkelijkheid van dit sprookje vast te stellen."

De galante Franschman bood haar zijn arm aan.

Op dit oogenblik kwam John Mangles terug, die zich een oogenblik had verwijderd.

„Heeft mylord me geen bijzondere opdracht te geven?" vroeg hij.

Waarop lord Glenarvan antwoordde:

„Na het ontbijt, beste John."

Vervolgens begaven passagiers en gezagvoerder van de *Duncan* zich naar den grooten salon, terwijl de machinist opdracht kreeg, de machines onder stoom te houden, zoodat men op het eerste teeken kon vertrekken.

Allen hadden een weinig toilet gemaakt en namen plaats om de groote tafel.

Men deed het ontbijt van Mr. Olbinet alle eer aan. Men verklaarde volmondig, dat het uitstekend was en zelfs beter dan de heerlijkste gerechten der Pampa's. Paganel ging zelfs zoover, van elke schotel twee maal te nemen: „uit verstrooidheid", zooals hij beweerde.

Dit ongelukkige woord bracht lady Helena er toe, te vragen, of de geleerde onderweg wel eens in zijn oude zonde was terug gevallen. De majoor en Glenarvan zagen elkaar glimlachend aan. Paganel begon te lachen en verklaarde „op zijn eerewoord" gedurende de geheele reis, geen enkele verstrooidheid meer te begaan. Vervolgens gaf hij een grappig verhaal betreffende zijn studies van de werken van Camoëns.

Ten slotte voegde hij er aan toe:

„Bij ieder ongeluk, komt nog steeds een gelukje, waarde vrienden!"

„Waarom?" vroeg de majoor.

„Omdat ik nu zoowel Portugeesch als Spaansch spreek, beste vriend."

„Daar heb ik op mijn woord niet aan gedacht," ant-

woordde Mac Nabbs. „Vriend Paganel, ik wensch u van harte veel geluk."

En iedereen wenschte Paganel geluk, die intusschen de goede schotels van Mr. Olbinet niet vergat. Hij at en sprak gelijktijdig. Doch één ding ontging hem, n.l. iets, wat Glenarvan reeds lang was opgevallen.

Wij bedoelen de buitengewone opmerkzaamheid van kapitein John Mangles voor zijn tafeldame, miss Mary Grant. Met een knipoogje stelde lady Helena haar echtgenoot op de hoogte, dat er tusschen die twee „iets gaande" was. Met een sympathieken blik keek lord Glevan de beide jongelieden even aan en vroeg ten slotte aan John Mangles:

„En vertel nu eens beste John, hoe het met de reis van de *Duncan* gegaan is."

„Het kon niet beter, mylord. Ik wilde u alleen maar zeggen, dat we op de terugreis, niet de zeestraat van Magelhaen genomen hebben."

„U hebt dus de Kaap Hoorn omzeild, terwijl ik er niet bij was?" vroeg Paganel.

„Jawel, mijnheer."

„Welnu, dat vind ik verschrikkelijk."

Waarop de majoor opmerkte:

„Mag ik u een goede raad geven, Paganel?"

„Laat hooren, majoor."

„Hang u dan op."

„Aha, u wilt dus zeker van mij erven, om mij een dergelijken raad te geven."

„Maar beste Paganel," kwam nu Glenarvan lachend tusschenbeiden, „wie de gave der alomtegenwoordigheid niet bezit, kan onmogelijk tegelijkertijd door de Pampa's trekken en Kaap Hoorn omzeilen."

„Ondanks dat, kan ik er toch wel spijt van hebben, nietwaar kapitein?"

De anderen gingen er echter niet verder op in en het gesprek kreeg een andere wending.

John Mangles nam het woord en gaf een overzicht van zijn reis.

De Amerikaansche kust volgend, had hij overal uitgekeken, of er geen spoor van de schipbreuk der *Britannia* was te ontdekken. Doch alles was te vergeefs geweest. Ter hoogte van Kaap Pilares, bij den ingang der zeestraat gekomen, had hij tegenwind gevonden en dientengevolge den steven meer zuidwaarts gericht. De *Duncan* zeilde langs de Desolatie-eilanden, drong door tot den zeven en zestigsten zuiderbreedtegraad, zeilde om Kaap Hoorn, voer Vuurland voorbij, en door de zeestraat van Le Maire stoomende, volgde zij de Patagonische kusten. Ter hoogte van Kaap Corrientes had de kapitein een vreeselijke storm getroffen, de zelfde storm waarvan ook de vrienden van lord Glenarvan te lijden hadden gehad. Het jacht had zich echter goed gehouden, en John Mangles kruiste reeds drie dagen onder de kust, toen de geweerschoten van Thalcave hem er op attent maakten, dat de met zooveel ongeduld verwachte reizigers aangekomen waren.

Bij deze gelegenheid mocht de kapitein niet verzuimen, gewag te maken van de onverschrokkenheid der zich aan boord bevindende dames. Storm noch hooge zee hadden haar eenige vrees ingeboezemd en zoo zij al angst hadden gekoesterd, dan was dit voor hun vrienden, die op dat oogenblik door de vlakten van Argentinië trokken.

Aldus eindigde het reisverhaal van John Mangles en werd onmiddellijk gevolgd door de gelukwenschen van lord Glenarvan.

En zich tot miss Mary wendende, vervolgde de heer van Malcom-Castle:

„Mijn beste juffrouw, ik hoor, dat kapitein John uw goede hoedanigheden prijst; het doet me werkelijk genoegen, dat u zich aan boord van zijn schip geheel op uw gemak gevoelt."

„Hoe zou het ook anders kunnen?" antwoordde het

jonge meisje, terwijl zij lady Helena en misschien ook wel den jeugdigen kapitein aankeek.

„O, mijnheer John," riep Robert. „Ik geloof, dat mijn zuster heel veel van u houdt, evenals ik!"

Bij deze woorden kwam er een lichte blos op Mary's wangen, terwijl ook de jeugdige kapitein een weinig in de war geraakte.

Althans, hij wist op de woorden van den ondeugenden knaap niets anders te antwoorden dan:

„Welnu, mijn jongen, ik houd ook veel van je."

En het gesprek een minder gevaarlijke wending gevende, vervolgde hij:

„Nu dat ik een beschrijving van onzen tocht gegeven heb, zal mylord ons misschien wel een en ander willen vertellen van zijn reis door Zuid-Amerika en van de heldendaden van onzen vriend Robert, nietwaar, mylord?"

Men zal begrijpen, dat zoowel lady Helena als miss Mary dit verhaal met de grootste belangstelling tegemoet zagen. Lord Glenarvan liet zich dan ook niet lang bidden en begon direct.

Zonder een enkel feit over te slaan, werd alles verteld wat er op dien gedenkwaardigen tocht van Oceaan tot Oceaan was voorgevallen. De tocht over de Cordillera's des Andes, de aardbeving, de verdwijning van Robert, de geschiedenis met den condor, het reddende schot van Thalcave, het gevaar der roode wolven, de opoffering van den jongen held, sergeant Manuel, de overstrooming, de vlucht op den boom, het onweer, de brand, de kaaimannen, de luchthoos en de laatste nacht aan de kust van den Atlantischen Oceaan, kortom, al deze grappige en droevige gebeurtenissen, veroorzaakten beurtelings de vroolijkheid en angst zijner toehoorders.

Meer dan eens gedurende dit verhaal, moest de arme Robert de liefkoozingen van zijn zuster en van lady Helena in ontvangst nemen. Nooit werd een jongen meer door dames vertroeteld als onze Robert op dit oogenblik.

Toen lord Glenarvan met zijn verhaal ten einde was, voegde hij er nog aan toe:

„En nu beste vrienden, laat ons aan de toekomst denken. Het verleden is voorbij en de toekomst behoort ons toe. Laat ons weer aan kapitein Grant denken."

Het ontbijt was afgeloopen; de gasten begaven zich naar den salon van lady Helena, waar zij plaats namen om een tafel, welke met alle soorten aardrijkskundige kaarten bedekt was.

Lord Glenarvan nam het woord:

„Lieve Helena," begon hij, „toen wij naar boord terug keerden, vertelde ik je, dat, zoo kapitein Grant al niet met ons mee kwam, wij sterker dan ooit hoopten, hem terug te vinden."

„Deze hoop ontleenden wij aan het volgende:

„Op onzen tocht door Amerika hebben wij de overtuiging, ja, de zekerheid gekregen, dat de schipbreuk der *Britannia* noch op de Atlantische kusten, noch op de kusten der Stille Zuidzee heeft plaats gevonden. Natuurlijker wijze kan de schipbreuk dus evenmin aan de Patagonische kusten hebben plaats gehad. Bezield door een plotselinge ingeving, heeft onze vriend Paganel deze vergissing vastgesteld. Hij heeft ons aangetoond, dat we een verkeerd spoor volgden en heeft het document een uitlegging gegeven, welke geen enkele twijfel meer overlaat. Het gaat hier om het Fransche document en ik verzoek hiermede onzen vriend Paganel, een volledige verklaring af te leggen, opdat ieder onzer volkomen op de hoogte is.

De geleerde was met zijn antwoord terstond gereed en nam dus het woord.

Hij gaf een volkomen bevredigende en overtuigende verklaring voor de lettergrepen *„gonie"* en *„indi"*; hij toonde aan, dat het woord *„austral"* niets anders kon beteekenen dan „Australië"; hij maakte het zijn hoorders duidelijk, dat kapitein Grant, na de kusten van Peru verlaten te hebben teneinde naar Europa terug te

keeren, met zijn ontredderd schip zeer gemakkelijk door de zuidelijke stroomingen van den Stillen Oceaan naar de Australische kusten kon zijn gedreven; kortom, hij wist zijn toehoorders zoo stellig te overtuigen, dat zelfs John Mangles, die én als zeeman én als Schot niet gemakkelijk op een dwaalspoor was te brengen, en op het gebied van scheepvaartkunde een moeilijk te bevredigen scheidsrechter was, zijn instemming verklaarde.

Eindelijk was Paganel met zijn geleerd betoog geheel ten einde.

Het gevolg van een en ander was, dat Glenarvan aan den gezagvoerder der *Duncan* opdracht wilde geven, den steven onmiddellijk naar het oosten te richten.

Maar nu had de majoor nog een „kleine opmerking" te maken, zooals hij het noemde.

„Voor den dag er mee, beste neef," antwoordde lord Glenarvan.

„Ik ben geenszins van plan, de woorden van onzen geleerden vriend in twijfel te trekken, of iets van zijn beweringen af te keuren," begon de majoor. „Ik vind zijn verklaringen volkomen gerechtvaardigd en bij uitstek geschikt om ons bij onze nasporingen behulpzaam te zijn. Maar desondanks zou ik toch gaarne zien, dat ze nog eens rijpelijk onderzocht worden, opdat er in de toekomst geen enkele twijfel meer kan oprijzen."

Niemand wist, waarheen de voorzichtige majoor wilde en allen luisterden dus aandachtig.

Paganel viel hem in de rede:

„Vooruit, majoor; ik ben bereid, al uw vragen zoo uitvoerig mogelijk te beantwoorden."

„Uitstekend," antwoordde de majoor. „Toen het document ons vijf maanden geleden in de Golf van Clyde voor het eerst onder de oogen kwam, scheen het ons, alsof de verklaring, welke wij er aan gegeven hadden, onbetwistbaar was. Nietwaar vrienden?"

„Volkomen juist!"

„Geen andere dan de Patagonische kust kon het too-

neel der schipbreuk zijn geweest. Bij ons bestond niet de minste twijfel."

„Toegegeven."

„Toen vriend Paganel bij ons aan boord kwam, werden hem de documenten voorgelegd en ook hij was het geheel eens met onze verklaringen."

„Dat spreek ik niet tegen."

„En desondanks hebben wij ons vergist," hernam de majoor na een kort zwijgen.

„Wij hebben ons vergist, waarde majoor, omdat we menschen zijn en omdat elke vergissing menschelijk is. Slechts een dwaas volhardt in zijn dwaling."

„Kalm aan, vriend Paganel. Ik wil in geen geval zeggen, dat we ons onderzoek naar kapitein Grant aan de Amerikaansche kust moeten voortzetten."

„Wat verlangt u dan?"

„Niets anders dan een bekentenis, dat Australië thans even stellig als het tooneel der schipbreuk wordt beschouwd als vroeger Patagonië."

„Ik beken het gaarne."

„Ik neem nota van deze bekentenis en wijs u op het gevaarlijke van elkaar opvolgende en met elkaar in strijd zijnde waarschijnlijkheden."

„Hoe bedoelt u dat?"

„Dat zal ik u vertellen."

De majoor stak een versche sigaar op en vervolgde op kalme toon:

„Ik verlang, dat de documenten nog eens grondig worden onderzocht, alvorens we de kusten van Zuid-Amerika voor goed verlaten."

„Dat kan gebeuren."

„Prachtig. Hier zijn de documenten en daar de kaarten, vriend Paganel."

„En wat moet daarmee gebeuren?"

„Wij dienen alle aardrijkskundige punten te onderzoeken, welke door den 37en breedtegraad gesneden worden. Bovendien dienen we na te gaan, of we daarbij

geen enkel land ontmoeten, dat maar eenigszins in verband zou kunnen staan met de schipbreuk."

„Niets is gemakkelijker dan dat," antwoordde de geleerde. „Gelukkig komt er op den 37en zuiderbreedtegraad niet te veel land voor."

„Dat zullen we zien, mijnheer Paganel."

Bij deze woorden ontvouwde de majoor een volgens opgaven van Mercator vervaardigde kaart van het zuidelijk halfrond.

De kaart werd voor lady Helena op tafel uitgespreid, zoodat iedereen in de gelegenheid was, het betoog van Paganel te volgen.

„Zooals ik u reeds vroeger heb medegedeeld," aldus begon de aardrijkskundige, „gaat de 37e breedtegraad, na America verlaten te hebben, het eerst naar Tristan d'Acunha."

„Dat weten we."

„Welnu, ik durf beweren, dat geen enkel woord der drie documenten, op dit eiland betrekking kan hebben."

„Een oogenblikje," sprak de majoor.

De kaarten werden nauwkeurig onderzocht, de documenten hiermede vergeleken en men moest toegeven, dat Paganel gelijk had.

„Na het verlaten van den Atlantischen Oceaan," vervolgde Paganel, „passeert de 37e zuiderbreedtegraad twee graden zuidelijk van Kaap de Goede Hoop en zet zijn weg in oostelijke richting voort over den Indischen Oceaan. Hier ontmoeten we slechts de eilandengroep Amsterdam. Laat ons deze aan een zelfde onderzoek onderwerpen als het eiland Tristan d'Acunha.

Zoo gezegd, zoo gedaan en wederom met het zelfde resultaat als bij het eerste onderzoek.

Paganel vervolgde:

„We bereiken thans Australië en wel op de Kaap Bernouili; de 37e breedtegraad doorsnijdt het vijfde werelddeel en verlaat het bij de baai van Twofold. U zult het met mij eens zijn, dat het Engelsche woord *„stra"* en

het Fransche woord *„austral"* op Australië van toepassing kunen zijn. De zaak is te duidelijk, om er lang bij stil te staan."

Ook hier kreeg de Fransche geleerde volkomen gelijk. Alles sprak ten zijne gunste.

De majoor was echter nog niet geheel tevreden en vroeg op zijn bedaarde manier:

„Wat vinden we achter Australië?"

„Dat zal ik u zeggen. Na de baai van Twofold verlaten te hebben, komen we over den zeearm, welke zich ten oosten van Australië uitstrekt en bereiken Nieuw-Zeeland, door de Engelschen New-Sealand genoemd. Hiermede herinner ik u aan het woord *„contin"* van *„continent"* op het Fransche document, hetgeen „vasteland" beteekent en bijgevolg geen betrekking kan hebben op New-Sealand, dat een eiland is, zooals we allen weten."

Paganel maakte een oogenblik pauze en vervolgde:

„Kapitein Grant kan dus onmogelijk op New-Sealand een toevlucht hebben gezocht of gevonden. Onderzoek het document en u zult het met mij eens moeten zijn, waarde Mac Nabbs, of u, kapitein Mangles."

John Mangles onderzocht het document, vergeleek het met de kaarten en moest, evenals de overige reizigers, den Franschman gelijk geven.

„En thans", hernam de geleerde, „vinden we op de geheele onmetelijke ruimte der Stille Zuidzee slechts een onbewoond en onbeduidend eiland, dat door den 37en breedtegraad doorsneden wordt."

„Dat heet?..." vroeg de majoor.

„Zie maar op de kaart. Dat eiland heet Maria-Theresa, van welken naam ik geen spoor op een der drie documenten vind."

Glenarvan onderzocht de documenten en herhaalde met Paganel:

„Inderdaad, geen spoor!"

„Nu laat ik het aan u over, beste vrienden, om te beslissen, of niet alle waarschijnlijkheid, om niet te

zeggen, alle zekerheid, voor het Australische vasteland spreekt."

„Volkomen juist," erkenden allen volmondig.

„Vriend John," vroeg nu Glenarvan, zich tot den kapitein der *Duncan* wendende, „heb je voldoende levensmiddelen en steenkool aan boord?"

„Jawel, mylord. Ik heb mij in Talcahuano ruim voorzien en buitendien zullen we in Kaapstad onze voorraad kunen aanvullen."

„Prachtig, John. Geef dan koers naar..."

De majoor onderbrak hem.

„Een oogenblikje, waarde neef."

„Ga je gang."

„Ik wilde nog één opmerking maken."

„Welke?"

„Alhoewel Australië de meeste kansen van welslagen biedt dunkt het mij wenschelijk, een of twee dagen te Tristan d'Acunha en op de eilandengroep-Amsterdam door te brengen."

„Waarom?"

„Zij liggen op onzen weg en we kunnen van de gelegenheid gebruik maken om na te gaan, of we daar geen spoor van de schipbreuk kunnen vinden."

„Die ongeloovige majoor!" riep Paganel. „Hij is niet van zijn stuk te brengen."

„Ik wensch vooral niet op onzen weg terug te komen," antwoordde de majoor.

„Deze voorzorg kan in geen geval kwaad," merkte lord Glenarvan op.

„En ik zal niet trachten, u er van af te brengen," antwoordde Paganel.

Wederom wendde Glenarvan zich tot den jeugdigen kapitein der *Duncan:*

„Vooruit John, wend den steven naar Tristan d'Acunha."

„Terstond, mylord."

Met deze woorden verliet de kapitein de hut en begaf

zich naar de commandobrug, terwijl Mary en Robert Grant lord Glenarvan hun hartelijkste dank betuigden.

Weldra verliet de *Duncan* de Amerikaansche wateren en den steven oostwaarts gericht, kliefde zij full speed de golven van den Atlantischen Oceaan.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Tristan d'Acunha.

Indien het jacht de evennachtslijn gevolgd had, dan zouden de honderd zes en negentig lengtegraden, welke Amerika van Australië, of beter gezegd, Kaap Corrientes van Kaap Bernouilli scheiden, gelijk gestaan hebben met een afstand van elf duizend zeven honderd en zestig geographische mijlen.

Tengevolge van de appelvormige gedaante der aarde kwamen deze 196 lengtegraden op den zeven en dertigsten breedtegraad echter overeen met 9490 mijlen.

De afstand van de Amerikaansche kust tot Tristan d'Acunha wordt geschat op 2100 mijlen, welken weg John Mangles in tien dagen hoopte af te leggen, d.w.z. indien men geen tegenwind had.

In dit opzicht had de jeugdige gezagvoerder echter alle reden tot tevredenheid, want tegen den avond ging de wind liggen, begon vervolgens uit den goeden hoek te waaien, zoodat de *Duncan* in de volle gelegenheid werd gesteld, te toonen, wat zij waard was.

De onverschrokken reizigers der Argentijnsche Pampa's waren in een ommezien van landrotten in waterrotten veranderd. Het was hen nauwelijks aan te zien, dat ze gedurende een maand geen scheepsplank onder de voeten hadden gehad. Na de wateren der Stille Zuidzee,

strekten zich thans de golven van den Atlantischen Oceaan voor hun blikken uit. Maar met zeer weinig verschil gelijken alle golven van alle zeeën ter wereld, zeer sterk op elkaar.

De natuurelementen, die zoolang tegen onze vrienden hadden samengespannen, schenen zich nu te willen vereenigen, om de reis zooveel mogelijk te begunstigen. De oppervlakte der uitgestrekte zee was zoo glad als een spiegel; de wind bleef gunstig en de *Duncan* vloog met volle snelheid in oostelijke richting voorwaarts.

Gedurende dezen snellen overtocht deed zich niets bijzonders voor. Met vol vertrouwen stevende men de Australische kust tegemoet. De overtuiging, kapitein Grant te vinden, werd ten slotte zekerheid. Men ging zelfs zoover, een hut voor Harry Grant en voor zijn beide makkers in gereedheid te brengen. En het is te begrijpen, dat Mary Grant haar best deed, deze hut zoo aangenaam mogelijk in te richten.

Genoemde hut was door Mr. Olbinet gaarne voor het goede doel afgestaan; de hofmeester deelde thans de kajuit zijner echtgenoote, mrs. Olbinet, welke kajuit onmiddellijk grensde aan de veelbesproken hut No. 6 van den geleerden Franschman.

Jaques Paganel toonde zich nauwelijks aan de overige passagiers. Hij bleef bijna voortdurend opgesloten in zijn hut, waar hij aan een lijvig boek werkte, dat de verheven titel had: *Reisindrukken van een aardrijkskundige in de Argentijnsche Pampa's.*

Het was een waar genot, den geleerden Franschman zijn schoonste volzinnen te hooren opzeggen, alvorens hij ze aan het papier toevertrouwde. In zijn verheven schilderingen ging hij zelfs zoover, er de godinnen der dichtkunst bij te pas te roepen.

En onze lezers zullen het begrijpen, dat de majoor de eerste was, die hem met zijn dichterlijke ontboezemingen geluk wenschte.

De eeuwig spottende officier kon het echter niet nalaten op zekeren dag op te merken:

„Haal nu vooral geen verstrooidheden uit, vriend Paganel; indien u soms lust mocht krijgen, Australisch te gaan leeren, maak dan alstublieft geen gebruik van een Chineesch woordenboek."

Alles verliep dus tot aller tevredenheid. Met belangstelling sloegen lord en lady Glenarvan, John Mangles en Mary Grant gade. Zij hadden er niets op aan te merken en daar ook de kapitein niet sprak, oordeelden ze het beter, er zelf ook over te zwijgen.

„Wat zal kapitein Grant er wel van zeggen?" vroeg lord Glenarvan zijn echtgenoote.

„Hij zal denken, dat John Mangles een waardige echtgenoot voor onze Mary zal zijn."

"Volkomen juist, lieve Helena, en kapitein Grant zal zich niet vergissen."

Intusschen stoomde het jacht full speed naar het beoogde doel. Vijf dagen na Kaap Corrientes verlaten te hebben, den 16en November dus, stak er een stevige westenwind op, waardoor de vaart om Kaap de Goede Hoop ten zeerste begunstigd werd. De *Duncan* voer zoo snel, dat het wel haast leek, alsof ze in een wedstrijd mededong naar den eereprijs van *The Royal-Thames-Yacht-Club.*"

Den volgenden dag vond men de zee bedekt met een enorm aantal gewassen en planten van allerlei soort. Men zou gezegd hebben, dat alle omringende landen hun plantaardige overvloed aan deze zee hadden afgestaan. Kapitein Maury heeft eens de bijzondere aandacht der zeelieden op dit verschijnsel gevestigd. De *Duncan* scheen over een uitgestrekt grastapijt te glijden, dat Paganel met de Argentijnsche Pampa's vergeleek.

Vier en twintig uur later vernam men de stem van den uitkijk:

„Land!"

„In welke richting?" vroeg Tom Austin, die juist de wacht had.

„Onder den wind, stuurman!"

Op dezen uitroep, die aan boord van elk schip steeds eenige ontroering veroorzaakt, verschenen alle reizigers op de brug.

Uit een der hutten kwam eveneens een verrekijker te voorschijn die onmiddellijk gevolgd werd door een bebrild en geleerd gezicht: het gezicht van Jaques Paganel. De Franschman bracht zijn instrument onmiddellijk in de aangegeven richting, doch het was hem onmogelijk, iets te onderscheiden, dat ook maar in verste verte op land geleek.

„Kijkt u maar eens in de wolken, mijnheer Paganel," sprak John Mangles.

„O, ja; men zou bijna zeggen: een nauwelijks waarneembare bergtop."

„Dat is Tristan d'Acunha, mijnheer."

„Indien ik me niet vergis, dan zijn we er nog tachtig mijl vandaan, want de zeven duizend voet hooge piek van Tristan d'Acunha is op dien afstand reeds zichtbaar."

„Volkomen juist, mijnheer Paganel."

Eenige uren later werd genoemde eilanden-groep duidelijk zichtbaar aan den horizont. De kegelvormige top van Tristan teekende zich scherp af tegen den helderen hemel, die zich juist tooide in de eerste stralen der opkomende zon. Weldra kon men ook het voornaamste eiland onderscheiden, dat zich als de top van een naar het noordoosten hellende driehoek, van de overige rotsmassa's scheen te willen losmaken.

Tristan d'Acunha ligt op 37°, 8' zuiderbreedte en 10°, 44' oosterlengte. Met het achttien mijl zuidoostelijker gelegen Ontoegankelijke eiland en het tien mijl zuidwestelijker gelegen Nagtigaalseiland vormt het de gelijknamige eilandengroep, welke eenzaam en verlaten in dit gedeelte van den Atlantischen Oceaan ligt.

Tegen drie uur 's middags liep de *Duncan* de baai van Falmouth te Tristan d'Acunha binnen.

In de haven lagen eenige walvischvaarders voor anker, wier bemanning zich op het oogenblik onledig hield met de jacht op robben en andere zeedieren, welke op deze kusten in groote getallen voorkomen.

John Mangles zocht een goede ankerplaats uit, daar de open reeden zeer gevaarlijk zijn wegens de beruchte noord-westen- en noordenwinden, die reeds in 1829 oorzaak waren geweest van de schipbreuk van de Engelsche brik *Julia*. De *Duncan* naderde tot op een halve mijl en ging op een diepte van twintig vademen voor anker.

Onmiddellijk werd een sloep te water gelaten, die de passagiers aan land bracht.

De hoofdstad van de eilandengroep Tristan d'Acunha is niets anders dan een flink dorp, gelegen aan de oevers van een tamelijk onstuimige beek. Dit dorp bestaat uit ongeveer vijftig zindelijke huisjes en volgens Engelsch model met wiskundige orde gerangschikt. Achter dit dorp strekt zich een vijftienhonderd bunders groote vlakte uit, waaraan de zeven duizend voet hooge piek grenst.

Lord Glenarvan werd ontvangen door een gouverneur, die ondergeschikt staat aan de regeering van Zuid-Afrika. Hij deed onmiddellijk onderzoek naar kapitein Grant. Maar noch den naam van den kapitein, noch den naam van het schip *Britannia,* waren op het eiland bekend. De eilandengroep Tristan d'Acunha ligt buiten den gewonen koers der schepen en wordt dientengevolge weinig bezocht. Sedert de schipbreuk van de *Blendon Hall* in 1821, die der *Primauguet* in 1845 en die der *Philadelphia* in 1857, was er geen enkel schip in deze omgeving gestrand.

Glenarvan rekende er in het geheel niet meer op uitgebreider inlichtingen te ontvangen. Het onderzoek dat hij instelde, geschiedde slechts, om voor zijn eigen ge-

weten verantwoord te zijn. Ten slotte gaf hij de bemanning der *Duncan* opdracht, een tocht om het eiland te maken, dat hoogstens zeventien mijl in omtrek was. Londen of Parijs zouden op dit eiland niet kunnen staan, zelfs indien het driemaal zoo groot was.

Gedurende dit onderzoek, maakten de pasagiers der *Duncan* een wandeling door het dorp en in de omgeving. De bevolking van Tristan d'Acunha bedraagt nauwelijks honderd vijftig zielen. Het zijn voor het grootste gedeelte Engelschen en Amerikanen, gehuwd met negerinnen en Hottentotsche vrouwen, wezens, die op het gebied van leelijkheid niets te wenschen laten.

Ongeveer gelijktijdig met de matrozen, die een onderzoekingstocht rondom het eiland hadden ondernomen, keerde lord Glenarvan met zijn vrienden naar de *Duncan* terug. Tom Austin had den tocht geleid en berichtte thans, dat hij, noch zijn mannen eenig spoor van de *Britannia* hadden gevonden.

Een en ander was voldoende, om Tristan d'Acunha van de lijst te schrappen van plaatsen, waar men eenige inlichtingen omtrent de schipbreuk zou kunnen krijgen.

Thans kon de *Duncan* haar weg naar het oosten voortzetten. En indien het schip niet den zelfden avond vertrok, dan kwam dit slechts, omdat lord Glenarvan de bemanning verlof had gegeven, jacht te gaan maken op de verschillende zeedieren, die onder den naam van zeeleeuwen, zeeberen, zeeolifanten en anderen, bij honderden op de kusten van het eiland voorkomen. Vroeger kwamen in deze omgeving tallooze walvisschen voor; men had er echter zooveel jacht op gemaakt, dat deze koningen der zee zoo goed als uitgeroeid waren. De verschillende soorten robben vond men er echter nog voldoende. De bemanning wilde den nacht gebruiken voor de jacht en den volgenden dag een behoorlijke voorraad traan in slaan.

Het vertrek der *Duncan* werd dus uitgesteld tot den volgenden dag.

Gedurende het avondeten vertelde Paganel eenige bijzonderheden uit de geschiedenis der eilanden waar men zich juist bevond.

Zij werden in 1506 door den Portugees Tristan d'Acunha ontdekt, doch in de eerste eeuw, volgende op deze ontdekking, zoo goed als niet bezocht.

Evenals de Bermuda-eilanden genoten zij den roep, echte stormnesten te zijn.

In het jaar 1697 liepen er drie schepen der Oost-Indische Compagnie binnen, die de aardrijkskundige ligging van het eiland berekenden, welke berekening in 1700 door den grooten sterrekundige Halley werd herzien. Van 1712 tot 1767 werden de eilanden vervolgens bezocht door eenige Fransche schepen onder anderen door den beroemden *La Perouse* in 1785.

Plotseling kwam de Amerikaan Jonathan Lambert in 1811 op het denkbeeld, er een kolonie aan te leggen. Met twee makkers kwam hij in de maand Januari op het eiland aan en begon onmiddellijk met zijn plantersberoep. Toen de Engelsche regeering van Kaap de Goede Hoop vernam, dat de kolonie vooruitging, bood zij den planters de bescherming van Old England aan. Jonathan aanvaardde deze bescherming en heesch de Union Jack op zijn hut.

Vriend Jonathan scheen in de beste verstandhouding met zijn „onderdanen" te leven, bestaande uit een oude Italiaan en een Portugees, toen hij op zekeren dag, een wandeling langs het strand makende, verdronk of verdronken werd: dit laatste weet men niet zoo nauw.

Men schreef 1814. Napoleon werd naar St. Helena verbannen en om hem beter te kunnen bewaken, plaatste Engeland een garnizoen op het Ascencion-eiland en een op Tristan d'Acunha. Het garnizoen van Tristan bestond uit een compagnie artillerie van Kaapstad en een afdeeling inlandsche soldaten van de Kaapkolonie. Dit garnizoen bleef er liggen tot 1821 en bij den dood van

den gevangene van Sint Helena, keerde het terug naar Kaapstad.

Slechts een Europeaan, een korporaal, een Schot...

Nauwelijks was het woord „Schot" genoemd, of de belangstelling werd grooter.

Een Schot, met name William Glass, was met zijn vrouw en twee Hottentotten achtergebleven. Weldra voegden zich twee Engelschen bij hen en in 1821 vond een der schipbreukelingen der *Blendon Hall* met zijn jonge vrouw een veilige schuilplaats op het eiland.

In het jaar 1821 bestond de bevolking dus uit zes mannen en twee vrouwen.

In 1829 was dit getal gegroeid tot zeven mannen, zes vrouwen en veertien kinderen...

In 1835 bedroeg de bevolking van Tristan d'Acunha veertig zielen, welk aantal nu verdrievoudigd is...

„Zoo wordt een natie geboren," merkte lord Glenarvan hierbij op.

„Volkomen waar, beste vriend," antwoordde Paganel, waarna hij zijn verhaal vervolgde:

„Ik wil hier nog aan toevoegen, dat dit eiland tweemaal de leerschool van een Robinson Crusoe was. Een mijner landgenooten, de natuuronderzoeker Aubert Dupetit-Thouars, maakte in 1793 een tochtje op het eiland en werd door den kapitein van het schip, waarmede hij was gekomen, vergeten. Het zelfde geldt voor een uwer landgenooten, waarde majoor. Ik bedoel den teekenaar August Earle, die door de vergeetachtigheid van den kapitein acht maanden alleen op het eiland moest blijven.

„Ja, ja," merkte de majoor op, „dat komt er van, als een scheepskapitein verstrooid is. Was het geen familie van u, mijnheer Paganel?"

„Indien hij het niet was, mijn waarde Mac Nabbs, dan verdiende hij het te zijn."

Deze, lachend uitgesproken woorden van den Franschman, maakten een einde aan zijn betoog.

De bemanning van de *Duncan* haalde in den loop van

Vijftig robben moesten de kortstondige zaligheid van Tristan d'Acunha met de eeuwige zaligheid van den robbenhemel verwisselen.

dien nacht een schitterende buit binnen. Ongeveer vijftig robben moesten de kortstondige zaligheid van Tristan d'Acunha met de eeuwige zaligheid van den robbenhemel verwisselen.

Zooals reeds gezegd, werd de traan den volgenden dag binnengehaald en tegen acht uur 's avonds verliet het jacht voor goed Tristan d'Acunha.

DERDE HOOFDSTUK

Het eiland Amsterdam.

John Mangles was van plan te Kaapstad kolen in te nemen. Hij moest dus een weinig van den 37en breedtegraad afwijken en twee graden noordelijker aanhouden.

De *Duncan* was nu bezuiden de streek der passaatwinden en werd op haar vaart door een stevige westerbries begunstigd. In zes dagen legde het jacht den weg van dertien honderd mijl af, die Tristan d'Acunha van Afrika's zuidspits scheidt.

Op den middag van 24 November kwam Tafelberg in het zicht en even later peilde de gezagvoerder Seinberg, die den ingang der baai aanwijst.

Tegen acht uur werd het anker uitgeworpen in de haven van Kaapstad.

In zijn hoedanigheid van Secretaris van het Aardrijkskundig Genootschap van Parijs, moest Paganel op de hoogte zijn van het feit dat Afrika's zuidspits in 1486 ontdekt werd door Bartholomeus Dias en eerst in 1497 omzeild werd door den beroemden Vasco di Gama. En hoe zou Paganel het niet geweten hebben, daar Camoëns in zijn *Lusiades* den roem van den grooten zeevaarder bezingt!

Bij deze gelegenheid maakte Paganel nog een eigenaardige opmerking en wel de volgende :

Indien Bartholomeus Dias in 1486, dus zes jaar vóór de groote reis van Christoffel Columbus, de kaap omzeild had, dan zou de ontdekking van Amerika waarschijnlijk voor onbepaalden tijd zijn uitgesteld. Want in werkelijkheid was de weg om de Kaap de kortste om naar Indië te komen. En wat was het doel van den grooten Genuaan geweest? Niets anders dan een zoo kort mogelijken weg te vinden naar het land der specerijen. Eenmaal de Kaap omzeild en den weg naar Oost-Indië gevonden, zou zijn reis doelloos zijn geweest en waarschijnlijk niet zijn ondernomen, of althans niet met dit doel.

Kaapstad, achter in de Kaapbaai gelegen, werd in 1652 door den Hollander van Riebeek gesticht. Het is de hoofdstad van een zeer belangrijke kolonie, die door het Verdrag van 1815 voor goed bij Engeland kwam.

De passagiers der *Duncan* maakten van het oponthoud gebruik om de stad te bezichtigen.

Voor dit bezoek hadden zij slechts twaalf uur, want langer had de kapitein niet noodig om zijn voorraad aan te vullen en bovendien wilde hij den volgenden dag, 26 November, vertrekken.

Meer dan twaalf uur had men trouwens niet noodig om het reusachtige schaakbord te bezichtigen, dat Kaapstad genoemd wordt en waarop dertig duizend inwoners, gedeeltelijk blank en gedeeltelijk zwart, de rollen van koningen, koninginnen, paarden, loopers en spionnen speelden. In dien geest ten minste drukte Paganel zich uit.

En inderdaad; wanneer men het kasteel bezichtigd heeft, dat zich ten zuid-oosten van de stad verheft, als men het gouvernementshuis met den aangrenzenden tuin gezien heeft en een bezoek heeft gebracht aan de Beurs, het door Bartholomeus Dias opgerichte steenen

kruis en vervolgens een glas Pontai-wijn heeft gedronken, dan blijft er niets meer over dan te vertrekken.

Dit deed men dan ook den volgenden ochtend bij het krieken van den dag.

Met volle zeilen stak de *Duncan* in zee en stevende eenige uren later om de beruchte Stormkaap, welke door den goedgeloovigen Koning van Portugal, Johan de Tweede, zeer ten onrechte met den naam van Kaap de Goede Hoop was bestempeld.

Twee duizend negen honderd mijlen af te leggen tusschen Kaap de Goede Hoop en het eiland Amsterdam, en dat nog wel bij een prachtige zee en gunstige wind, was het werk van nauwelijks tien dagen. Gelukkiger dan de reizigers der Pampa's, hadden de zeevaarders niet het minst over de natuur-elementen te klagen. Water en lucht hadden zich thans vereenigd om hun zeereis zooveel mogelijk te begunstigen.

„O, de zee, de zee!" riep Paganel verscheidene malen, „Zij is het veld bij uitnemendheid, waarop de mensch zijn krachten kan beproeven en een schip is het ware voertuig der beschaving! Denkt eens aan, beste vrienden: indien de aarde niets anders was dan een uitgestrekt vasteland, dan zou men er nu nog niet het duizendste gedeelte van kennen. Zie maar eens naar de uitgestrekte binnenlanden! Zie eens naar de Siberische Steppen, de vlakten van Oost-Azië, de woestijnen van Afrika, de prairiën van Amerika, de uitgestrekte gebieden van Australië en de onfzienbare ijs-eeenzaamheid der Noord- en Zuidpool; de mensch durft er nauwelijks in doordringen; de meest onverschrokkene moet terug deinzen, de dapperste moet het onderspit delven."

Een oogenblik zweeg hij om van zijn eigen geestdrift op adem te komen; daarna vervolgde hij:

„Men komt er niet door heen. De transportmiddelen zijn ontoereikend. Warmte en koude, ziekte en woestheid der inboorlingen zijn de onoverkomelijke

hinderpalen. Twintig mijlen woestijn scheiden de menschen meer dan vijf honderd mijlen oceaan. De bewoners van tegenover elkaar liggende oevers zijn buren van elkaar; zijn zij echter door een woud gescheiden, dan worden het vreemdelingen. Engeland grenst aan Australië. Egypte daarentegen schijnt een millioen mijlen van Senegal verwijderd te liggen; Peking is verder van St-Petersburg verwijderd dan Amsterdam van Batavia. Men komt gemakkelijker over de breedste zee dan door de smalste woestijn."

Paganel sprak met vuur en zelfs de majoor wist niets in te brengen tegen dit loflied aan den Oceaan. Indien men, om Harry Grant terug te vinden, den 37en breedtegraad langs een vasteland had moeten volgen, dan zou de poging waarschijnlijk niet ondernomen zijn.

De zee was er echter, om de moedige reizigers van het eene land naar het andere te brengen en den 6en December zag men bij het krieken van den dag een nieuwe berg uit haar golven oprijzen.

Het was het eiland Amsterdam, gelegen op 37° 47', zuiderbreedte en 77° 24' oosterlengte, welks hooge bergtop bij helder weer op een afstand van vijftig mijlen zichtbaar is. Tegen acht uur, zijn vorm was nog nauwelijks te onderscheiden, geleek hij veel op de beroemde piek van Teneriffe.

„En dus geheel op Tristan d'Acunha," merkte lord Glenarvan op.

„Een zeer juiste gevolgtrekking," antwoordde Paganel. „Bovendien wil ik er nog aan toevoegen dat, indien volgens een wiskundig en aardrijkskundig axioma, twee eilanden gelijk zijn aan een derde, zij ook onderling gelijk zijn. Evenals Tristan d'Acunha is het eiland Amsterdam rijk aan robben en was vroeger eveneens zeer rijk aan Robinsons.

„Zijn er dan overal Robinsons, mijnheer Paganel?" vroeg lady Helena.

„Mevrouw," antwoordde de geleerde, „ik ken weinig eilanden die niet het tooneel zijn geweest van een dergelijke gebeurtenis, lang voordat uw onsterfelijke landgenoot Daniël de Foë zijn roman daarover had geschreven."

„Mijnheer Paganel," vroeg Mary Grant, „zou ik u een vraag mogen stellen?"

„Al waren het er twee, lieve juffrouw, en ik zal mijn best doen ze te beantwoorden."

„Welnu, mijnheer Paganel, zou de gedachte, alleen op een eenzaam eiland te moeten wonen, maar dan voor goed, u erg afschrikken?"

„Mij?" riep Paganel.

„Kom, kom, beste vriend," zei de majoor, „beweer nu maar niet dat het uw innigste wensch is."

„Dat wil ik ook niet zeggen, maar ik moet toch opmerken dat de gedachte me niet afschrikt. Ik zou mijn leven geheel opnieuw inrichten. Ik zou jagen, visschen, 's winters in een grot wonen en 's zomers mijn tent opslaan in het dicht gebladerte van een boom. Ik zou een schuur bouwen voor mijn oogst; kort en goed, ik zou mijn best doen mijn eiland te koloniseeren."

„Voor u alleen?"

„Zoo noodig voor mij alleen. Trouwens, men is nooit geheel alleen op de wereld. Kan men zich geen vrienden zoeken bij de dieren? Een geit temmen, een spraakzame papegaai in huis nemen of zich de vriendschap verzekeren van een leuk aapje? En indien het toeval u een makker zendt, zooals bijvoorbeeld de trouwe Vrijdag, wat kan men dan meer verlangen om gelukkig te zijn? Twee vrienden op een verlaten rots; ziedaar het ware geluk! Stel u eens voor, de majoor en uw dienaar..."

„Ik bedank er feestelijk voor," antwoordde Mac Nabbs. „Ik heb geen enkele aanleg den Robinson te spelen en ik voel er ook niets voor."

„Beste mijnheer Paganel," liet lady Helena er op vol-

gen, „ik geloof dat uw fantasie u parten speelt. Mijns-inziens is de werkelijkheid geheel anders dan uw droom. U zult toch zeker niet denken dat de natuur een onvrijwillige Robinson vertroetelt? Maar u, u ziet natuurlijk slechts de schoone zijde der dingen!"

„Maar, mevrouw, denkt u dat men op een verlaten eiland niet gelukkig kan zijn?"

„Neen, ik geloof het niet. De mensch is geschapen om in gezelschap te leven en niet in de eenzaamheid. Eenzaamheid is de moeder der wanhoop, een wanhoop, die onverbiddelijk op den duur geboren wordt. Mogelijk is het dat de strijd om het bestaan den schipbreukeling in het begin wat afleiding bezorgt. Maar als hij zich later eenzaam gaat gevoelen, ver van zijn medemenschen, zonder hoop, ooit zijn vaderland terug te zien en hen, die hij bemint, dan komt de smart waarvoor geen troost bestaat. Hij en hij alleen vertegenwoordigt de geheele menschheid en als later de dood komt, een verschrikkelijke dood in deze troostelooze verlatenheid, dan heeft hij het gevoel, als de laatste mensch op den laatsten dag dezer wereld. Geloof mij, mijnheer Paganel, het is beter niet deze mensch te zijn."

Of hij wilde of niet, Paganel moest zich gewonnen geven. Nog eenigen tijd werd het gesprek voortgezet over het vóór en tegen der eenzaamheid, totdat de *Duncan* het anker liet vallen voor het eiland Amsterdam.

Deze, in den Indischen Oceaan liggende eilandengroep, bestaat uit twee eilanden, die elk ongeveer drie en dertig mijlen van elkaar verwijderd liggen. Het noordelijke eiland draagt den naam van Sint-Pieters-, het zuidelijke dien van Sint-Paulseiland.

Deze eilanden werden in 1796 door den Hollander Vlaming ontdekt, terwijl de Franschman d'Entrecasteau er later een kleine kolonie stichttte.

Het eiland Amsterdam is door het bezoek van laatst genoemden Franschen zeevaarder geheel Fransch gebleven. Dit kwam hoofdzakelijk doordat een Franschman,

de heer Camin van Saint-Denis, er indertijd een volksplanting aanlegde.

Toen de *Duncan* er den 6en December 1864 het anker liet vallen, bestond de geheele bevolking van het eiland Amsterdam uit drie personen; te weten een Franschman en twee negers. Paganel was dus in de gelegenheid de hand van een landgenoot te drukken, n.l. die van monsieur Viot, een man van zeer hoogen leeftijd. Deze waardige grijsaard ontving zijn gasten met de grootste voorkomendheid. Het was voor hem een genot, eindelijk eens bezoek te ontvangen van beschaafde vreemdelingen; het eiland wordt n.l. in den regel slechts bezocht door walvisch- en robbenjagers, onbehouwen zeebonken, die door hun omgang met de zeehonden niet veel aan beschaving hebben gewonnen.

Als waardig gastheer stelde monsieur Viot zijn beide onderdanen, de reeds genoemde negers voor, die met een paar wilde zwijnen en eenige duizenden vetganzen de geheele levende bevolking van het eiland uitmaakten.

Het huisje dat de drie eilanders bewoonden stond aan het eind van een natuurlijke haven, op het zuidwestelijk gedeelte van het eiland.

Reeds lang voor de regeering van Otovan 1 diende het eiland Amsterdam tot toevluchtsoord van schipbreukelingen. Paganel wist de belangstelling zijner vrienden op te wekken door hen te vertellen de. :

Geschiedenis van twee Schotten achtergelaten op het eiland Amsterdam.

Het was in het jaar 1827. De bemanning van het Engelsche schip *Palmira* dat op eenigen afstand voorbij het eiland voer, bemerkte eensklaps een dunne rookspiraal, die langzaam omhoog kronkelde. De kapitein liet op de kust aanhouden en bemerkte weldra twee mannen op het strand, die het noodsein gaven. Een te water gelaten sloep kwam weldra terug met de beide mannen die dit noodsein hadden gegeven: Jacques

Paine, oud twee en twintig jaar, en Robert Proudfoot, omstreeks acht en veertig jaar.

De beide ongelukkigen waren nauwelijks als menschen te herkennen.

Hun geschiedenis was kort maar vreeselijk.

Achttien maanden hadden ze op het eiland doorgebracht, bijna zonder voedsel, zonder drinkwater, hun ellendig bestaan rekkende met een paar schaaldieren, bij hooge zeldzaamheid een wild zwijn vangende, maar dikwijls gedurende drie dagen zonder voedsel blijvende.

Met hun laatste stuk zwam hadden ze een vuur aangelegd, waarbij ze thans waakten als eertijds de Vestaalsche Maagden en dat ze op hun onzwervingen op het eiland met zich mededroegen als hun kostbaarste bezit.

Zoo leefden ze gedurende achttien maanden in gebrek honger en ellende.

Paine en Proudfoot waren door een robbenvaarder op het eiland achtergelaten en moesten de terugkomst van hun schip afwachten met het in voorraad brengen van zeehondenvellen en traan. Maar het schip kwam niet.

Zoo verliepen vijf maanden. Op zekeren dag kwam de schoener *Hope* voorbij, die naar Vandiemensland voer. Door een even onverklaarbare als misdadige gril van den kapitein, weigerde deze, de beide ongelukkigen aan boord te nemen; hij vertrok, zonder een beschuit of een kooltje vuur voor de beide arme Schotten achter te laten.

Hoogstwaarschijnlijk zouden de beide ongelukkigen in korten tijd gestorven zijn, indien de *Palmira* niet voorbij was gekomen en de beide, tot geraamten vervallen menschen naar het vaderland terug bracht.

Het volgende verhaal van een schipbreukeling liet Paganel onmiddellijk achteraan komen.

Nu gold het kapitein Peron, een landgenoot van den waardigen aardrijkskundige.

In hoofdzaak was deze geschiedenis gelijk aan de

vorige. Vrijwillig achtergelaten door een schip, dat later niet terug kwam en na een vreeselijk lijden van veertig maanden door een voorbijgaand schip aan boord genomen.

Er had echter weinig aan ontbroken, of deze laatste geschiedenis was veranderd in een bloedig drama.

Kapitein Peron was namelijk van boord gegaan in gezelschap van vier mannen: twee Engelschen en twee Franschen. Gedurende vijftien maanden zouden deze vijf menschen op zeeleeuwen gaan jagen. Het kleine gezelschap maakte een rijke buit, maar toen na vijftien maanden hun schip niet terug kwam en ook de voorraad levensmiddelen uitgeput raakte, werden de betrekkingen tusschen de Franschen eenerzijds en de Engelschen anderzijds zeer gespannen.

De beide Engelsche matrozen verweten hun kapitein, oorzaak te zijn van hun ongeluk en waarschijnlijk zou de gezagvoerder door hen vermoord zijn, indien zijn beide landgenooten hem niet in bescherming hadden genomen.

Van af dit oogenblik beloerden en bestreden de beide partijen elkaar zonder genade. Zoowel de overwonnenen als de overwinnaars leidden een leven van angst en ellende. Niemand kon zeggen waarop deze bloedige veete zou zijn uitgeloopen, indien niet op zekeren dag een Engelsch schip was voorbijgekomen en de vijf ongelukkigen aan boord had genomen.

Twee maal was dus deze verlaten rots in den Indischen Oceaan het vaderland geweest van een paar schipbreukelingen, die twee maal door de Voorzienigheid uit hun ellende verlost waren.

Sindsdien had er geen enkele schipbreuk meer op de kusten van het eiland Amsterdam plaats gevonden. Ware dit gebeurd, dan hadden de schipbreukelingen stellig de visschershutten van Monsieur Viot bereikt.

Deze waardige grijsaard bewoonde het eiland reeds vele jaren en nooit was hij in de gelegenheid geweest

eenige gastvrijheid te bewijzen aan de slachtoffers der zee.

Van de *Britannia* of kapitein Grant had hij nooit iets gehoord. Noch het eiland Amsterdam, noch het Sint-Paulseiland, waren gedurende zijn verblijf het tooneel geweest van een schipbreuk.

Deze mededeeling verbaasde lord Glenarvan geenszins. Tot nog toe zocht men waar kapitein Grant niet was, en niet waar hij wel was. Zij wilden slechts vaststellen dat hij op de verschillende punten van den zeven en dertigsten zuiderbreedtegraad niet gezien was; meer niet. Het vertrek der *Duncan* werd dus voor den volgenden morgen bepaald.

Men maakte nog een wandeling over het eiland, en na een hartelijk afscheid van monsieur Viot, begaven de vrienden zich tegen acht uur 's avonds aan boord.

VIERDE HOOFDSTUK

Het geweer van den majoor en de verrekijker van den professor.

Reeds vroeg in den morgen van den 7en December verliet de *Duncan* de haven van het eiland Amsterdam. Toen de passagiers tegen acht uur op de brug kwamen, was de kleine wereld van Monsieur Viot in de nevelige verte verdwenen. Het was de laatste halte geweest op den 37en breedtegraad; drie duizend mijlen scheidden hen nu nog van de Australische kust, die men, bij gunstige wind en rustige zee, in twaalf dagen hoopte te bereiken.

Met een zekere aandoening staarden Robert Grant en zijn zuster Mary naar deze golven, die de *Britannia* waarschijnlijk eenige dagen voor haar ondergang had gekliefd. Het was wellicht reeds hier dat kapitein Grant

met zijn ontredderd schip tegen de woeste zee had geworsteld, die het schip met onweerstaanbaar geweld voortslingerde.

Op de scheepskaarten wees John Mangles het jonge meisje de veelvuldige golfstroomingen van den Indischen Oceaan aan, golfstroomingen die haar vader en diens matrozen noodlottig waren geworden.

Maar nu kwam men plotseling voor een schijnbaar zeer moeilijk op te lossen raadsel te staan.

Volgens de *Mercantile en Shipping Gazette* was de *Britannia* het laatst op 30 Mei 1862 te Calao gesignaleerd. Hoe was het nu mogelijk dat het schip acht dagen later, d.w.z. den 7en Juni, de golven gekliefd had van den Indischen Oceaan? Bij beschouwing van de wereldkaart, zal iedereen zich rekenschap geven van den geweldigen afstand tusschen dit water en de Peruaansche kusten.

Men ondervroeg Paganel en deze gaf een verklaring waarmede iedereen genoegen kon nemen.

Het was de avond van den 12en December, zes dagen nadat men het eiland Amsterdam had verlaten. Lord en lady Glenarvan, Robert en Mary Grant, John Mangles, Mac Nabbs en Paganel zaten op de brug genoeglijk met elkaar te praten. Natuurlijk was de *Britannia* het onderwerp van hun gesprek. Bij toeval werd bovenvermelde moeilijkheid door Glenarvan naar voren gebracht.

Paganel keek op. Zonder direct te antwoorden, liep hij naar zijn hut en kwam een oogenblik later terug met het document. En toen hij het gezelschap weer naderde, maakte hij de indruk van een man, die de behandeling van een dergelijke kleinigheid eigenlijk beneden zich acht.

Hiermede was men natuurlijk niet tevreden.

Vooral lord Glenarvan niet.

„Beste vriend, doe ons tenminste het genoegen een antwoord te geven."

Wederom schouderophalen van Paganel.

„In plaats u te antwoorden, waarde Glenarvan, zal ik een vraag stellen aan kapitein John."

„Spreek op, mijnheer Paganel."

„Kunt ge u den afstand voorstellen, tusschen Peru en den Indischen Oceaan?"

„Maar, mijnheer..."

„Geef antwoord, beste vriend."

„Mijnheer, ik ben scheepskapitein."

„Antwoord, alstublieft."

„Vooruit, John, onze vriend Paganel meent het zoo kwaad niet," kwam Glenarvan lachend tusschenbeide.

Zonder zich te bedenken, antwoordde de kapitein der *Duncan* :

„Goed, mijnheer Paganel; die afstand kan ik mij heel best voorstellen."

„Nu iets anders. Kan een vlug zeilend schip in een maand tijd het gedeelte van den Stillen Oceaan afleggen, dat zich tusschen Amerika en Australië uitstrekt?"

„Ja, mijnheer."

„Met een gemiddelde?..."

„Met een gemiddelde van twee honderd mijl per etmaal."

„Is dat buitengewoon?"

„In geen geval. Er zijn schepen die inderdaad een grootere snelheid bereiken."

„Welnu," hernam Paganel, „inplaats op het document te lezen „7 Juni" behoeft men slechts 17 ou 27 Juni te lezen, in aanmerking nemende dat het zeewater het eerste cijfer heeft uitgewischt."

„Werkelijk," sprak lady Helena, „het is mogelijk dat van 31 Mei tot 27 Juni..."

„Kapitein Grant de Stille Zuidzee heeft overgestoken en in den Indischen Oceaan is gekomen."

Een algemeen goedkeurend gemompel ontving deze verklaring van Paganel.

„Wederom een moeilijkheid opgelost," sprak Glenar-

van. „En dit dank zij onzen vriend Paganel. Er blijft ons dus niets meer over dan naar Australië te stevenen en kapitein Grant aan de westkust te gaan opzoeken."

„Of aan de oostkust," meende John Mangles.

„Je hebt gelijk, John. De schipbreuk kan evengoed hebben plaats gevonden op de oost- als op de westkust. Ons onderzoek moet zich dus uitstrekken tot beide punten der Australische kust, die door den 37en breedtegraad gesneden worden."

„Bestaat ten dien opzichte dan nog eenige twijfel?" vroeg Mary.

„Dat in geen geval," antwoordde John Mangles. „Mylord bedoelde slechts dat, indien uw vader op een der beide kusten is gestrand, hij hoogstwaarschijnlijk direct hulp heeft gevonden, daar de geheele kuststrook door Engelsche kolonisten bevolkt is. De bemanning der *Britannia* had geen tien mijl te loopen om landgenooten te vinden, die hen goed hadden ontvangen."

„Kapitein John, ik ben het volkomen met u eens," liet Paganel zich wederom hooren. Op de oostkust, in de baai van Twofold en in de stad Eden, zou Harry Grant niet slechts onderdak bij landgenooten, maar tevens de mogelijkheid hebben gevonden naar zijn vaderland terug te keeren."

„Waaruit we dus mogen opmaken," meende lady Helena, „dat kapitein Grant niet deze hulpmiddelen had kunnen vinden op dat gedeelte der Australische kust, waarheen de *Duncan* ons thans brengt."

„In geen geval, mevrouw," antwoordde Paganel. „De westkust is geheel verlaten. Er bestaat geen enkele verbinding met Adelaide of Melbourne. Indien de *Britannia* op de klippen der westkust is gestrand, dan heeft de bemanning de zelfde ontbering moeten lijden als een schip dat op de onherbergzame kusten van Oost- of West-Afrika vergaat."

„Maar, mijn God, wat zal er dan wel van vader zijn

terecht gekomen gedurende die twee jaar?" riep Mary Grant wanhopig uit.

„Lieve juffrouw Mary," antwoordde Paganel op vaderlijke toon, „u bent er toch wel van overtuigd dat uw vader ergens voet aan wal heeft gezet, nietwaar?"

„Ja, zeker, mijnheer."

„En dat dit „ergens" de Australische kust is?"

„Jawel, mijnheer Paganel."

„Welnu, eenmaal aan land, wat kan er dan wel van kapitein Grant zijn terecht gekomen? De veronderstellingen liggen niet voor het grijpen. We hebben er slechts drie."

„Welke?"

„Ten eerste: Harry Grant heeft een Engelsche kolonie bereikt, of..."

„Ten tweede: hij en zijn beide makkers zijn in handen gevallen der inboorlingen, of..."

„Ten derde, zij zijn verdwaald in de onmetelijke woestijnen van Australië."

Paganel zweeg een oogenblik, in de oogen van zijn toehoorders een goedkeuring voor zijn drie veronderstellingen zoekende.

Allen zwegen.

Slechts lord Glenarvan zeide:

„Ga voort, vriend Paganel."

„Ik ga verder; de eerste veronderstelling kunnen wij verwerpen; Harry Grant heeft geen toevlucht gevonden in een Engelsche kolonie, daar hij anders reeds lang naar zijn vaderland was terug gekeerd."

„Arme vader," snikte Mary.

Robert sloeg zijn armen om haar hals.

„Laat mijnheer Paganel maar uitspreken, Mary. Hij zal ons wel vertellen..."

„Helaas, mijn jongen, alles wat ik kan zeggen is dat je vader gevangen is door de inboorlingen of..."

Lady Helena maakte een gebaar van schrik:

„Zijn die inboorlingen?..."

„Stel u gerust, mevrouw," antwoordde de geleerde, die de onuitgesproken vraag van lady Helena begrepen had. „De inboorlingen van Australië staan weliswaar op de allerlaagste trap der menschelijke beschaving, maar ze zijn zachtmoedig en niet zoo bloeddorstig als hun buren van New-Zealand. Indien kapitein Grant en zijn makkers in hun handen zijn gevallen, dan heeft hun leven nooit eenig gevaar geloopen: daarvan kunt u verzekerd zijn."

Hij zweeg een oogenblik en vervolgde:

„Alle reizigers zijn eenstemmig in hun oordeel over de inboorlingen van Australië; n.l. dat deze een afkeer hebben van bloedvergieten. Ja, deze inboorlingen hebben de reizigers menigmaal de behulpzame hand geboden, als het er om ging, een aanval van Europeesche misdadigers af te slaan, die uit hun gevangenissen ontvlucht waren."

Lady Helena wendde zich tot Mary Grant:

„Je hebt gehoord, liefste, wat mijnheer Paganel ons verteld heeft: indien je vader in handen der inboorlingen is, hetgeen trouwens de documenten laten vermoeden, dan loopt hij geen enkel gevaar en zullen wij hem stellig terug vinden."

„En indien hij in dat onmetelijke land verdwaald is?" vroeg het jonge meisje.

„Ook dan zullen we hem vinden!" riep Paganel op een toon van vaste overtuiging.

„Ik ben het volkomen met u eens, Paganel," merkte Glenarvan op. „Ik kan onmogelijk aannemen dat drie flinke kerels verdwalen..."

„Ik ook niet," gaf Paganel ten antwoord.

„Is Australië een groot land?" vroeg Robert.

Deze vraag gold natuurlijk Paganel.

„Dat zal ik je zeggen, mijn jongen. Australië is ongeveer zeven honderd vijf en zeventig millioen hectaren groot, d.w.z. het heeft een oppervlakte welke gelijk komt aan vier vijfden van Europa."

„Zoo groot?" vroeg de majoor.

„Ja, Mac Nabbs, daar mankeert geen yard aan. Wilt u het nu met mij eens zijn dat een eiland van dergelijke afmetingen met recht een „vasteland" kan genoemd worden, zooals trouwens in het document staat?"

„Zeer zeker."

„Ik wil er nog aan toevoegen dat men geen reizigers kent die in dat onmetelijk land verdwaalden. Ik geloof zelfs dat Leichardt de eenige is van wiens wedervaren men onkundig is gebleven. Laat ik hierbij direct opmerken dat ik kort voor mijn vertrek uit Parijs hoorde dat Mac Intyre meende hem op het spoor te zijn."

„Is Australië niet reeds in alle richtingen doorkruist?" vroeg lady Helena.

„Neen, mevrouw, daar ontbreekt nog heel wat aan. Dit vasteland is niet beter bekend dan de binnenlanden van Afrika, alhoewel er aan ondernemende reizigers geen gebrek was. Van 1606 tot 1862 zijn er meer dan vijftig reizigers geweest die ontdekkingstochten zoowel in het binnenland als aan de kusten hebben ondernomen."

„Vijftig?" vroeg de majoor op een toon die een zeer sterke twijfel verried.

„Ja zeker, Mac Nabbs, vijftig! Hiermede bedoel ik natuurlijk de zeelieden, die het kustland in kaart hebben gebracht, als de ontdekkingsreizigers, die dieper landwaarts zijn ingetrokken."

„Met dat al, vind ik „vijftig" toch wel een beetje veel gezegd," hield de majoor vol.

„Ik durf nog meer te beweren, Mac Nabbs."

„Vooruit maar, Paganel."

„Als u mij uitdaagt, wil ik de namen dier vijftig reizigers zonder aarzelen opnoemen."

„Daar hebben we natuurlijk de geleerde heeren," antwoordde de majoor bedaard.

„Wat bedoelt u daarmee?"

„Zij durven alles."

Dat was toch wel een beetje te veel voor den waardigen Franschman.

„Majoor!" riep hij, „durft ge uw karabijn van Purdey Moore en Dickson verwedden..."

„Tegen wat?"

„Tegen mijn verrekijker van Secretan."

„Als u dat pleizier doet, gaarne," antwoordde Mac Nabbs.

„O, majoor, daar hebben we dan eindelijk een karabijn, waarmede u geen gemsbokken of vossen meer zult schieten of ik moest u het wapen leenen, waartoe ik steeds gaarne bereid zal zijn."

„Paganel," antwoordde de majoor ernstig, „indien u mijn verrekijker eens mocht noodig hebben, dan zal hij altijd ter uwer beschikking zijn."

„Vooruit dan maar," sprak Paganel. „Dames en Heeren, u bent de scheidsrechters. En jij, Robert, jij zult de punten een voor een tellen."

Allen hadden den grootsten schik in het geval en maakten zich gereed, vol belangstelling naar den geleerden aardrijkskundige te luisteren.

„Mnemosyne!" riep de geleerde, „Godin van het Geheugen, moeder der keusche Muzen, wees met uw getrouwe en hartstochtelijke bewonderaar! Beste vrienden! Twee honderd vijftig jaar geleden was Australië nog een onbekend land. Men vermoedde weliswaar, dat op het zuidelijk halfrond ergens een groot vasteland moest bestaan, waarop trouwens twee kaarten duiden, die nog heden ten dage in het British Museum bewaard worden. Deze kaarten zijn gedateerd van 1550 en maken melding van een land ten zuiden van Azië, welk land men het Groot Java der Portugeezen noemde.

De echtheid dier kaarten is echter niet voldoende bewezen. Ik begin dus met de 17e eeuw, en wel met het jaar 1606. In genoemd jaar ontdekte een Spaansh zeevaarder, met name Quiros, een land, dat hij Australia di Espritu Santo noemde. Sommige schrijvers beweren, dat

hij de eilandengroep der Nieuwe-Hebriden, en niet het Australische vasteland ontdekte. Ik wil er echter niet over redetwisten. Robert, tel Quiros, en we gaan verder."

„Nummer één," telde Robert.

„In het zelfde jaar zette Luiz Vaz de Rorres zijn onderzoekingen een weinig zuidelijker voort. Maar het was de Hollander..."

„Een oogenblik, mijnheer Paganel," verzocht Robert.

„Wat is er, mijn jongen?"

„Ik tel nummer twee."

„Goed zoo. Ik ga dus verder:

„Het was dus de Hollander Theodoor Hertogh, wien de eer der groote ontdekking te beurt viel. Hij landde op de westkust van Australië en noemde het naar zijn schip, de *Eendracht,* Eendrachtsland."

„Nummer drie."

„In 1618 ontdekt Zeachen op de noordkust Arnhems- en Vandiemensland."

„Vier."

„In 1619 zet Jan Edels dezen tocht voort en geeft een gedeelte van het door hem ontdekte land aan de westkust, zijn eigen naam."

„Vijf."

„In 1622 daalt Leeuwin af tot de kaap, die zijn naam draagt."

„Zes."

„Nuitz..."

„Zeven."

„... en de Witt, de één aan de west- de ander aan de zuidkust, en voltooien het werk hunner voorgangers. Zij worden gevolgd door Carpentier..."

„Acht en negen."

„... die met zijn schepen de golf bereikt, welke heden ten dage nog den naam voert van Golf van Carpentaria. Ten slotte zien we in 1642 den beroemden zeevaarder Tasman..."

„Tien."

„... het Vandiemensland omzeilen, dat hij den naam geeft van den gouverneur-generaal van Batavia, een naam welke later zeer ten rechte veranderd is in Tasmanië. Hiermede is het Australische vasteland geheel omzeild; men wist dat de wateren van den Indischen en Stillen Oceaan het geheel omspoelden en in 1655 kreeg dit eiland den naam van Nieuw-Holland, welke naam het later niet zou behouden. Op dit tijdstip eindigt dan ook de beteekenis der groote Hollandsche zeevaarders. Hoeveel reizigers hebben we nu reeds, Robert?"

„Tien."

„Goed," zei Paganel, „ik zet hier een kruisje en ga over tot de Engelschen."

„In 1686 komt William Dampier, een der beruchtste vrijbuiters der zuidelijke wereldzeeën, op de noordwestkust van Nieuw-Holland en wel op zestien graden, vijftig minuten zuiderbreedte. Hij maakte kennis met de inboorlingen en gaf een zeer nauwkeurige beschrijving van den ellendigen toestand waarin zij leefden. Hij ging naar Engeland en..."

„Mijnheer Paganel?"

„Robert?"

„Nummertje elf."

„Tel maar, mijn jongen; er komen nog veel meer. Ik ga dus verder:

„William Dampier kwam dus in 1699 naar Hertogsbaai terug, als commandant van het koninklijke schip de *Roebuck,* een der beste bodems van de Engelsche Marine.

„Tot dus verre had Nieuw-Holland slechts een wetenschappelijke beteekenis gehad. Men dacht er nog niet aan het land te koloniseeren en van 1699 tot 1770 werd het door geen enkelen zeevaarder bezocht.

„Maar dan verschijnt de beroemdste zeeman, welke de wereld ooit bezeten heeft, kapitein Cook, en weldra

wordt Australië voor Europeesche landverhuizers opengesteld."

„Twaalf."

„Gedurende zijn drie beroemde reizen, betrad James Cook de kusten van Nieuw-Holland en wel voor het eerst den 31en Maart 1770. Hij deed Otahiti aan en stuurde zijn schip, de *Endeavour*, het westelijk gedeelte der Stille Zuidzee in. Na Nieuw-Zeeland ontdekt te hebben, vond hij op Australië's westkust een baai, welke zoo rijk aan planten was, dat hij haar den naam van Botany-Bay gaf, welke naam nog heden bestaat. Zijn kennismaking met de zeer domme inboorlingen was van weinig beteekenis. Hij stevende weer noordwaarts en bij Tribulatie-baai stiet de *Endeavour* op een koraalrif, slechts acht mijl buiten de kust. Er bestond groot gevaar voor zinken. Men besloot, wapens en levensmiddelen over boord te werpen, maar in den loop van den nacht werd het schip door den opkomenden vloed vlot gemaakt en indien het niet zonk, dan kwam dat omdat een stuk koraalrots, dat in de kiel was gedrongen, daarin bleef zitten en zoodoende het zelfgemaakte gat stopte. Met veel moeite en inspanning werd het schip door de matrozen gerepareerd en drie maanden later stevende Cook wederom noordwaarts, teneinde te weten te komen of er een zeeweg bestond tusschen Nieuw-Holland en Nieuw-Guinea. Ten slotte vond hij een eiland, dat hij in naam van Zijn Britsche Majesteit in bezit nam en den echt Britschen naam van Nieuw-Zuid-Wales gaf.

Drie jaar later maakte een der onderbevelhebbers van Cook, kapitein Furneaux..."

„Dertien."

„... een ontdekkingstocht naar Vandiemensland. In 1777, op zijn derde reis, betrad James Cook Vandiemensland, en het was in deze streek, op de Sandwicheilanden, n.l. dat hij eenige maanden later zou sterven."

„Het was een groot man," sprak lord Glenarvan.

„De beroemdste zeeman, die ooit bestaan heeft. Zijn opvolger Banks..."

„Veertien."

„...wees de Engelsche regeering op het voordeel, om aan Botany-Bay een kolonie te stichten. Na hem kwamen de ontdekkingsreizigers van alle naties. Op 7 Februari 1787 is het La Perouse..."

„Vijftien."

„... die naar Nieuw-Holland vaart en niet meer terug keert. In 1788 sticht kapitein Philip te Port-Jackson de eerste Engelsche kolonie."

„Zestien."

„In 1791 zien we Vancouver."

„Zeventien."

„En in 1792 d'Entrecasteaux, die op zoek gaat naar La Perouse."

„Achttien."

„Eindelijk, in 1795 en 1797, zijn het twee dappere jonge lieden..."

„Welke?"

„Flinders en Bass."

„Negentien en twintig."

„... die in een boot van slechts acht voet lengte, het onderzoek langs de zuidkust voortzetten. In 1797 vaart Bass door de zeestraat tusschen Vandiemensland en Nieuw-Holland, welke zeestraat thans nog naar hem genoemd is. In hetzelfde jaar zien we den man, die ook het eiland Amsterdam heeft ontdekt, den Hollander Vlaming..."

„Een en twintig."

„... de oostelijke oevers van Swam-River onderzoeken. Wat Flinders aangaat, deze hervatte in 1801 zijn tochten en ontmoette op 138 graden, 58 minuten oosterlengte en 35 graden, 40 minuten zuiderbreedte, de *Geographe* en de *Naturaliste,* twee Fransche schepen, onder bevel der kapiteins Baudin en Hamelin."

„Twee en twintig en drie en twintig."

Maar de majoor had ook nog een opmerking te maken. Een opmerking of een vraag.

„Mijnheer Paganel," vroeg hij, „wat waren de namen dezer laatste twee zeelieden?"

„Hamelin en Bauduin."

„Bauduin?"

„Ja."

„Zoo, zoo."

„Waarom zoo, zoo?"

„Ach, het heeft niets om het lijf, mijn waarde Paganel. Vertel toch verder."

„Prachtig. Ik wil hier ten slotte nog noemen kapitein King..."

„... die van 1817 tot 1822 dieper het binnenland van Nieuw-Holland indrong. En vertel me nu eens, Robert, hoeveel zeevaarders we nu reeds opgesomd hebben?"

„Vier en twintig, mijnheer Paganel."

„Uitstekend; daarmede hebben we nu reeds de helft van de karabijn verdiend. Ik wil thans de zeevaarders een oogenblik laten rusten en tot de ontdekkingsreizigers overgaan."

Waarop lady Helena opmerkte:

„Mijnheer Paganel, iedereen zal moeten toegeven dat u een wonderbaarlijk geheugen bezit."

„Wonderbaarlijk in ieder geval voor een man..."

Lord Glenarvan kon zijn zin niet voleindigen want Paganel viel hem zelf in de rede:

„U wilde toch zeggen: „wonderbaarlijk, voor een man die zoo verstrooid is," nietwaar? Maar wat zal ik u zeggen; mijn geheugen beperkt zich slechts tot datums en gebeurtenissen."

„Vier en twintig," herhaalde Robert.

„De vijf en twintigste is luitenant Daws."

„Vijf en twintig."

„Een jaar na de stichting van de kolonie te Port-Jackson probeerde luitenant Daws het binnenland in te trekken, na een vermoeienden en gevaarvollen tocht van

negen dagen, was hij gedwongen, rechtsomkeert te maken. Niet veel meer succes had in hetzelfde jaar kapitein Tench."

„Zes en twintig."

„In 1792 onderneemt de beroemde Afrikareiziger, kolonel Paterson..."

„Zeven en twintig."

„... de zelfde poging en stuit op te veel moeilijkheden om zijn tocht tot een goed einde te brengen."

„Het daaropvolgend jaar is het een eenvoudig kwartier-meester der Engelsche Marine, die het land twintig mijlen dieper indrong dan zijn voorgangers. De naam van dezen onverschrokken zeeman was Hawkins."

„Acht en twintig."

„Voor de daarop volgende achttien jaar kan ik, behalve den reeds genoemden Bass, slechts den naam vermelden van den ingenieur Bareiller."

„Negen en twintig."

„Deze had niet veel meer geluk dan de mannen die voor hem de wildernis waren ingetrokken. Zoo kom ik dan aan 1815, in welk jaar door gouverneur Macquarie in de Blue Mountains de stad Bathurst werd gesticht."

„Dertig."

„Van af dit oogenblik verrijkten Throsby..."

„Een en dertig."

„Oxley..."

„Twee en dertig."

„Howel..."

„Drie en dertig."

„Hune..."

„Vier en dertig."

„Sturt..."

„Vijf en dertig."

„... en Murray..."

„Zes en dertig."

„... de aardrijkskunde met nieuwe ontdekkingen en

droegen het hunne bij tot den bloei en vooruitgang van Australië."

„Zes en dertig," herhaalde Robert.

„Goed zoo mijn jongen, we schieten al aardig op. Ik wil nog even wijzen op Eyre..."

„Zeven en dertig."

„Leichardt..."

„Acht en dertig."

„Sturt..."

„Negen en dertig."

„De gebroeders Gregory..."

„Veertig en een en veertig."

„Helpman..."

„Twee en veertig."

„Kennedy..."

„Drie en veertig."

„Babbage..."

„Vier en veertig."

„... en kom dan tot den man, die beroemd geworden is in de geschiedboeken der Australische ontdekkingsreizen. Ik bedoel Stuart..."

„Vijf en veertig."

„... die tot driemaal toe een uitgebreide tocht in dit onmetelijke land ondernam. Zijn eerste tocht dateert van 1860. Indien u het wenscht, zal ik u later eens vertellen, hoe men viermaal een tocht van de noord- tot de zuidkust ondernam. Ik wil u vandaag slechts de namen noemen van de volgende pionniers, die van 1860 tot 1862 zooveel voor de aardrijkskundige wetenschap hebben gedaan en wel: de gebroeders Dempseter..."

„Zes en zeven en veertig."

„Clarkson..."

„Acht en veertig."

„Harper..."

„Negen en veertig."

„Burke..."

„Vijftig."

„Wills..."
„Een en vijftig."
„Neilson..."
„Twee en vijftig."
„Walker..."
„Drie en vijftig."
„Landsborough..."
„Vier en vijftig."
„Mackinlay..."
„Vijf en vijftig."
„Howit..."
„Zes en vijftig."
„Hoeveel, Robert?"
„Zes en vijftig, mijnheer Paganel."
„Goed zoo. Majoor, ik zal u een goede maat geven. Ik heb u nog niet genoemd Duperrey..."
„Zeven en vijftig."
„Bougainville..."
„Acht en vijftig."
„Fits-Roy..."
„Negen en vijftig."
„Wickam..."
„Zestig."
„Stokes..."
„Een en zestig."
„Genoeg," zei de majoor, wien het van al die namen begon te duizelen.
„Een oogenblik, we krijgen nog Perou..."
„Twee en zestig."
„Quoy..."
„Drie en zestig."
Paganel was evenmin te stuiten als een sneltrein in volle vaart.
„Bennet..."
„Vier en zestig."
„Cunningham..."
„Vijf en zestig."

„Nutchel..."
„Zes en zestig."
„Tiers..."
„Zeven en zestig."
„Genade!" smeekte de majoor.
„Dixon..."
„Acht en zestig."
„Strelesky..."
„Negen en zestig."
„Reid..."
„Zeventig."
„Wilkes..."
„Een en zeventig."
„Mitchell..."
„Twee en zeventig."

„Paganel! Paganel! houd in 's hemels naam op," riep lord Glenarvan, die, evenals de overigen, gierde van het lachen.

„Maak het niet te erg met den ongelukkige majoor. Wees barmhartig! De majoor geeft zich gewonnen!"

„En de karabijn?" vroeg Paganel, met een zegevierend lachje om de lippen.

„Hebt u eerlijk verdiend, Paganel," antwoordde de majoor. „Maar ik moet u eerlijk zeggen dat u een geheugen hebt als een artillerie-museum."

„Het is onmogelijk Australië beter te kennen," sprak nu lady Helena. „De kleinste naam, de kleinste gebeurtenis, alles weet vriend Paganel."

„Oho, lieve nicht, met dat „kleinste gebeurtenis" ga ik nog niet accoord," merkte de majoor op.

„Wat wilt u daarmee zeggen?" riep Paganel.

„„Daarmee wil ik zeggen dat u misschien niet alle gebeurtenissen kent die betrekking hebben op de ontdekking van Australië."

„Majoor, u durft heel wat te beweren," antwoordde Paganel op fieren toon.

„Niet zonder grond. Indien ik u eens een feit noemde dat u niet bekend is, krijg ik mijn karabijn dan terug?"

„Oogenblikkelijk, majoor."

„Afgesproken?"

„Afgesproken!"

„Welnu, waarde vriend, weet u waarom Australië niet aan Frankrijk behoort?"

„Mij dunkt..."

„Of althans, welke verklaring de Engelschen er voor hebben?"

„Neen, majoor."

„Dan zal ik het u vertellen. Toen kapitein Bauduin, die toch heusch geen bangerd was, in 1802 Australië bezocht, werd hij zoo bevreesd voor het kwaken der kikvorschen dat hij onmiddellijk het hazenpad koos en er nooit meer terug keerde."

„Wat!" riep de Fransche geleerde. „Zoo iets durft men in Engeland beweren? Maar, majoor, dat is hoogstens een misplaatste grap."

„Zeer misplaatst, dat geef ik gaarne toe," antwoordde de majoor. „Maar deze verklaring geldt in het Vereenigde Koninkrijk als geschiedkundig."

Maar nu was de Franschman in zijn vaderlandslievende gevoelens gekrenkt.

„Mijnheer," riep hij, „ik vind zoo iets voor Engeland een zeer laffe grap. Wordt het dus werkelijk in alle ernst beweerd?"

„Mijn waarde Paganel," antwoordde lord Glenarvan, terwijl allen het uitschaterden van de pret, „ik moet tot mijn spijt bekennen dat de majoor gelijk heeft. Het verwondert mij echter dat u deze bijzonderheid niet wist."

„Niets wist ik er van! Maar ik teeken verzet aan. Trouwens, de Engelschen noemen ons „kikvorschenkluivers". En in den regel is men niet bang voor hetgeen men eet."

„Maar desondanks wordt het toch algemeen beweerd,

vriend Paganel," antwoordde de majoor met een bescheiden glimlachje.

En ziehier de reden dat de beroemde karabijn van Purdey Moore en Dickson het eigendom bleef van majoor Mac Nabbs.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Een, twee, drie, in Godsnaam.

Twee dagen na dit onderhoud, maakte John Mangles het middagbestek op en deelde lord Glenarvan mede, dat men zich op 113 graden, 37 minuten oosterlengte bevond. De passagiers raadpleegden de kaarten en konden met voldoening vaststellen, dat ze nog slechts vijf lengtegraden van Kaap Bernouilli verwijderd waren.

Tusschen deze Kaap en de Hoek van d'Entrecasteaux beschrijft de Australische kust een boog, dien de 37e breedtegraad omspant.

Men had dus gegronde hoop, Kaap Bernouilli binnen vier dagen in het zicht te krijgen.

Tot dusverre had een stevige westenwind de vaart der *Duncan* begunstigd; sinds twee dagen was deze wind echter aan het verflauwen en ging ten slotte geheel liggen. Dit geschiedde den 13en December.

Zonder haar sterke machinekracht, zou de *Duncan* geheel overgeleverd zijn aan deze windstilte.

Lord Glenarvan, die tegen den avond op de brug was gekomen, maakte de volgende opmerking tot den jeugdigen kapitein:

„Beste John, ik geloof, dat we ons niet mogen beklagen. Windstilte is in ieder geval beter dan tegenwind. Is dat ook niet jouw meening?"

„Mylord heeft gelijk, maar toch..."

John Mangles zweeg een oogenblik.

„Vooruit, John, vertel het maar."

„Welnu, mylord, om u de waarheid te zeggen, bevalt mij deze plotselinge windstilte niet. We kunnen best verandering van weer krijgen."

Wederom zwijgen.

„Zeg John, ben je soms beducht voor storm?"

Eindelijk kwam het er uit.

„Ja, mylord, ik geloof, dat we zwaar weer krijgen. Ik zeg u dat onder vier oogen, daar ik de dames niet noodeloos wilde bang maken."

„Heel verstandig, John. Maar zeg me nu eens precies, waaraan we ons te houden hebben."

„Ten eerste: storm in het vooruitzicht. Men mag niet te veel betrouwen op den schijnbaar kalmen hemel. Niets is misleidender dan dat. Sinds twee dagen loopt de barometer sterk achteruit. Dat is een waarschuwing, die ik niet in den wind mag slaan. En daar ik den Indischen Oceaan maar al te goed ken, weet ik, hoe gevaarlijk hij kan wezen. De dampen, die boven de onmetelijke ijsvelden van de Zuidpool verdicht worden, zijn vaak oorzaak van een ontzettende luchtstroom. Als gevolg hiervan, ontstaat een strijd tusschen de poolwinden en de winden die van den evenaar komen. Hieruit ontstaat wederom een orkaan waartegen een schip niet zonder nadeel kan worstelen."

„Komaan John, de *Duncan* is een stevig schip en haar kapitein een flink zeeman. Als de orkaan komt, dan zullen we ons weten te verdedigen."

Lord Glenarvan begaf zich naar de kajuit, maar John Mangles bleef op de brug.

Tegen middernacht werd de wind sterker. Onder zijn kracht kraakte het want en de masten zoo sterk, dat Paganel, Robert, de majoor en Glenarvan op de brug kwamen. Allen waren bereid, zoo noodig, de handen uit de mouwen te steken. John Mangles had intusschen echter zijn voorzorgen genomen, en door zijn matrozen alles laten vastsjorren wat niet stevig op zijn plaats stond.

„De orkaan?" vroeg Glenarvan bedaard aan John Mangles.

„Nog niet mylord, maar..."

„Maar?"

„Ophanden."

Om één uur na middernacht wees het stormglas storm aan.

De dames werden zoo hevig in hun hut heen en weer geslingerd, dat zij zich slechts met de allergrootste moeite konden vasthouden. Aan den anderen kant waagden ze het evenmin, aan dek te komen. Op dit oogenblik had de wind een snelheid van acht en twintig meter per seconde. Met een ontzettend geweld floot hij door het want, sloeg de blokken tegen elkaar, deed de zeilen klapperen met een geraas als een afgevuurde kanonskogel en stuwde de golven op het jacht aan, die als woeste zeemeerminnen in een kleed van wit schuim een spookachtigen dans uitvoerden.

Schijnbaar hadden de dames het in hun kajuit toch niet kunnen uithouden, want op zeker oogenblik klommen ze de trap op die naar dek voerde.

Nauwelijks had de kapitein haar gezien, of hij ging naar ze toe met het verzoek, onmiddellijk naar de kajuit terug te keeren.

Het geweld van den storm was zoo hevig, dat lady Helena hem met moeite verstond. Ze begreep echter wat hij bedoelde en keerde zich om, na den kapitein gevraagd te hebben:

„Er is toch geen gevaar, wel John?"

„Dat niet, mevrouw; maar u kunt evenmin als miss Grant aan dek blijven."

De edelvrouwe van Luss gaf miss Mary den arm en samen gingen ze naar beneden.

De wind kwam met verdubbelde kracht opzetten. Onder de spanning der zeilen bogen de masten als baleinen, terwijl het jacht bedenkelijk op de golven begon te dansen.

Nu was de kapitein in volle actie.

„Fokkezeil geiten!" commandeerde hij met donderende stem. „Strijkt het marszeil en de kluivers!"

De matrozen snelden het want in en voerden met levensgevaar de ontvangen bevelen uit.

Met bewondering en ontzetting sloegen Glenarvan, de majoor, Paganel en Robert den strijd tusschen de *Duncan* en den storm gade. Ze klemden zich met alle geweld aan de verschansing vast en staarden naar de troepen stormvogels, die om het schip zweefden.

Eensklaps werd het geluid van den storm overdonderd door een oorverdoovend gefluit. De stoom ontsnapte met volle kracht uit de veiligheidskleppen van den ketel. Op het zelfde oogenblik klonk het alarmfluitje van Tom Austin. Het jacht viel op zij en Wilson, die juist aan het stuur stond, werd door een onvoorzienen slag van de roerpen omvergeworpen. De *Duncan* lag dwarsscheeps en gehoorzaamde niet meer aan het stuur.

„Wat is er aan de hand!" riep John Mangles.

„Het schip heeft slagzij!" bulderde Tom Austin terug.

„Is het stuur ontredderd?"

„Hierheen! naar de machinekamer!" klonk nu weer de stem van den machinist.

Als een scheepsjongen liet zich de kapitein der *Duncan* langs de ladder naar beneden glijden. De machinekamer stond vol rook. De zuigers zaten roerloos in de schuifkasten: er was geen beweging in te krijgen.

„Wat is er gaande?" vroeg John Mangles.

„De schroef is gebroken of zit vast, kapitein; in ieder geval werkt ze niet meer."

„Geen beweging in te krijgen?"

„Onmogelijk!"

Het was thans niet het oogenblik om na te gaan, in hoeverre deze bewering juist was en of de schade was te herstellen. Men moest zich bij het feit neerleggen: de schroef werkte niet meer en de stoom, die geen anderen

uitweg vond, ontsnapte door de veiligheidskleppen. John moest dus weer zijn toevlucht nemen tot de zeilen en in den wind, die zijn ergste vijand was, een bondgenoot zoeken.

Hij kwam weer aan dek en deelde Glenarvan in een paar woorden mede, wat er gebeurd was. Daarna verzocht hij Glenarvan, zich met de overige passagiers naar de kajuit te begeven.

Glenarvan wilde op de brug blijven.

„Neen, mylord, dat kan onmogelijk," antwoordde de kapitein met kalme doch vastberaden stem. „Het is noodig, dat ik met mijn bemanning alleen aan dek ben. Ik verzoek u dus nogmaals naar beneden te gaan. Het schip kan opzij geworpen worden en u zou zonder pardon over boord worden gespoeld."

„John, wij zouden je van dienst kunnen zijn."

„Mylord, ik verzoek u voor de laatste maal: ga naar beneden, *het moet!* Er zijn oogenblikken dat *ik* meester aan boord ben en niemand anders. Mylord, ga heen: ik wil het!"

De toestand moest wel hoogst bedenkelijk zijn, anders had John Mangles nooit op zulk een toon van gezag tot lord Glenarvan gesproken. Deze begreep het onmiddellijk en gaf zelf het voorbeeld der gehoorzaamheid aan boord. Gevolgd door zijn drie vrienden verliet hij dus de brug en begaf zich naar de kajuit, waar de dames in angstige spanning wachtten.

„Een krachtig en vastberaden man, die wakkere John," sprak Glenarvan.

Hij vertelde zijn vrouw en miss Mary wat er boven op de brug was voorgevallen en allen betuigden hun volste instemming met het optreden van John Mangles.

Intusschen had deze geen poging onbeproefd gelaten, om zijn schip uit de netelige positie te redden, waardoor het door het vastgeraken der schroef was gekomen. Ten einde zoo weinig mogelijk uit den koers te worden ge-

slagen, besloot hij bij te leggen. Het marszeil werd dus geborgen en het roer aan lij gelegd.

Bovendien had dit bijleggen nog het voordeel, dat de *Duncan* haar stevigste zijden aan den storm bood. Daartegenover stond echter weer het gevaar, dat het schip in de onpeilbare golfdalen reddeloos verloren zou gaan. Maar John Mangles had geen andere keus en dus deed hij, wat de omstandigheden hem geboden.

In dien toestand kwam gedurende den nacht geen enkele verandering. Men hoopte, dat de storm bij het aanbreken van den dag zou gaan liggen. Doch deze hoop bleek ijdel te zijn. Tegen acht uur verdubbelde de kracht van den storm en ging de wind, met een snelheid van zes en dertig meter per seconde, tot orkaan over.

John sprak geen woord maar beefde voor zijn schip en voor hen die het droeg. Ieder oogenblik kreeg de *Duncan* geweldige slagzijschokken, ja, er kwam zelfs een oogenblik, dat de bemanning met de bijl in de vuist gereed stond, om de wanten van den grooten mast te kappen toen de zeilen uit de lijken waaiden en als monsterachtige albatrossen wegvlogen.

De *Duncan* rees overeind. Maar zonder steun op de golven, begon het schip nu zoo geweldig te deinen, dat men geen zeeman behoefde te zijn om te kunnen vaststellen, dat het zoo lang niet meer zou kunnen duren.

Na eenige aarzeling besloot John Mangles dan ook een stormfok aan te slaan en voor den wind te blijven houden. Weliswaar werd het schip nu met razende snelheid voortgezweept, maar stampte minder hevig dan voorheen.

Dien geheelen dag, den 15en December, bleef de orkaan met onverminderde woede razen. John Mangles kwam geen oogenblik van de brug, maar, zoo de kapitein van het schip van geen wijken wist, moet men hier onmiddellijk bijvoegen, dat ook de bemanning haar plicht tot het uiterste vervulde.

Maar nu doemde nog een ander gevaar op. Gedurende

bijna vier en twintig uur met orkaansnelheid voortgezweept, moest de *Duncan* zich thans dicht onder de Australische kust bevinden. John Mangles berekende, dat deze kust nog ongeveer twaalf mijl onder den wind kon liggen. En de kust beteekent het verlies van een schip; het beteekent de schipbreuk.

John Mangles liet Glenarvan verzoeken, bij hem op de brug te komen en legde hem den toestand bloot, zonder het gevaar in het minst te verzwijgen. Hij liet er op volgen, dat hij gedwongen zou zijn, het schip op het strand te zetten, om de opvarenden te redden.

„John, doe wat je plicht je voorschrijft."

„Wat zal er met lady Helena en miss Grant gebeuren, mylord?"

„Eerst als alle hoop verloren is, dus op het laatste oogenblik, zal ik hen op de hoogte stellen. Je komt me wel waarschuwen, nietwaar John?"

„Jawel, mylord."

Tegen elf uur 's avonds scheen de orkaan in hevigheid af te nemen en een oogenblik was het den kapitein der *Duncan* mogelijk, om ongeveer zes mijlen te lijwaarts een lage kust te zien, waarop hij thans recht aanstuurde. Op een hoogte van meer dan vijftig voet braken monsterachtige golven uit elkaar.

„Stuurman," riep John Mangles, terwijl hij zich tot Tom Austin wendde, „daar vlak voor ons hebben we de zandbanken der kust!"

„Dat geloof ik ook, kapitein."

„We zijn in Gods hand, Tom. Indien het Opperwezen de *Duncan* niet door een vaarwater loodst, dan zijn we verloren."

„De vloed komt juist op, kapitein. Misschien gelukt het ons wel, over de zandbanken heen te komen."

„Zie je dan de woede der golven niet, Tom? Welk schip is daartegen bestand? Bid God voor onze zielen, ouwe vriend."

Intusschen liep de *Duncan* met ontzettende snelheid

op de kust aan. Men was er nu nog slechts twee mijl van verwijderd. Achter de zandbanken meende John echter een kalmer water te zien. Indien de *Duncan* dit kon bereiken, dan was men in betrekkelijke veiligheid. Maar hoe over de zandbanken heen te komen?"

Op bevel van John, kwamen alle passagiers aan dek. Hij wilde niet, dat zij op het oogenblik der schipbreuk in hun kajuiten zouden zijn.

Allen waren doodsbleek. Glenarvan trad op den jeugdigen kapitein toe en sprak zachtjes:

„John, ik zal trachten mijn vrouw te redden, of met haar ten onder gaan. Zorg jij voor miss Grant!"

„Jawel mylord."

Stom en krachtig drukte hij de hand van lord Glenarvan.

De *Duncan* bevond zich nu slechts op enkele kabellengten van de doodbrengende zandbanken. Op dit oogenblik kreeg John nog een laatste reddingsgedachte.

„De traan!" riep hij. „Jongens, giet traan over boord!"

De matrozen begrepen onmiddellijk wat de kapitein bedoelde. Traan heeft n.l. de eigenschap, de woede der golven een oogenblik te kalmeeren. De uitwerking is onmiddellijk, maar duurt heel kort.

De vaten met robbentraan werden dus naar de voorplecht gesleept, met bijlen opengeslagen en boven de verschansing opgehangen.

„Houdt ze goed vast!" riep John Mangles, die het gunstige oogenblik afwachtte.

Twintig seconden later was het jacht voor het vaarwater waarvan de ingang door een brullende voorvloed werd versperd.

„Klaar!" riep de kapitein.

„Ja!" antwoordde Tom Austin, die zelf de leiding bij het traangieten had.

„Opgelet! Een, twee, drie, in Godsnaam: gieten!"

De vaten werden gekanteld en breede stroomen traan vloeiden op de golven.

Oogenblikkelijk maakte de olielaag de schuimende oppervlakte der zee effen. De *Duncan* vloog over het stille water en was eenige seconden later over de gevreesde zandbanken, terwijl de oceaan, van zijn boeien ontslagen, met onbeschrijfelijke woede achter haar raasde.

ZESDE HOOFDSTUK

Kaap Bernouilli.

De eerste zorg van John Mangles was zijn schip stevig voor anker te leggen. Hij ankerde op vijf vademen diepte, op een grond van hard keizand, waarin de ankers een goed houvast hadden. Na de dreigende gevaren van den Indischen Oceaan, bevond de *Duncan* zich thans in een soort kreek, die door een hooge landspits tegen den zeewind beschermd was.

Eenmaal het gevaar geweken voor schip en opvarenden, trad Glenarvan op den jeugdigen kapitein toe en sprak slechts:

„John, mijn vriend, ik dank je."

En John gevoelde zich rijkelijk beloond met deze eenvoudige woorden. Noch uit zijn mond, noch uit dien van Glenarvan, zou ooit het geheim komen van de angst, waarin beide mannen hadden verkeerd voor het leven van hen die zij liefhadden.

Maar nu deden zich eenige gewichtige vragen voor. Op welk punt der Australische kust had de orkaan de *Duncan* geworpen? Hou zou men kaap Bernouilli kunnen bereiken?"

Kapitein John nam onmiddellijk zijn hoogtemetingen en stelde vast dat men zich op 136 graden 12 minuten oosterlengte en 35 graden 07 minuten zuiderbreedte

bevond, zoodat men dus nauwelijks twee graden uit den koers was geslagen.

Kaap Onheil, dit was de naam van de plaats waar de *Duncan* voor anker was gegaan, was drie honderd mijl van kaap Bernouilli verwijderd. Zou de *Duncan* hier de averij kunnen herstellen, welke zij gedurende den storm had opgeloopen?

John Mangles wilde direct weten waaraan hij zich te houden had. Bij onderzoek bleek dat een der schroefbladen omgebogen was en tegen den achtersteven vast zat. De dichtst bijgelegen stad was Adelaide, maar zelfs daar zou men geen voldoende gelegenheid vinden om de geleden schade te herstellen.

Wat nu te doen?

Na rijp overleg werd besloten naar kaap Bernouilli te zeilen, daar onderzoek te doen naar de *Britannia*, vervolgens den steven zuidwaarts te richten, door te varen tot Melbourne en daar het schip te dokken. Was dit gebeurd, dan zou men het onderzoek naar kapitein Grant op de oostkust voortzetten.

Dit voorstel werd door iedereen goedgekeurd en de kapitein behoefde thans slechts op de eerste gunstige gelegenheid te wachten, om zee te kiezen. Lang duurde dit niet, want tegen den avond van dien dag was de storm geheel bedaard.

De zeilen werden nagezien, gerepareerd en tegen vier uur 's morgens was men zoo ver dat het anker gelicht kon worden en de *Duncan*, onder een zuidwester bries, het zeegat uitvoer.

Twee uur later was men voor straat Investigator en tegen den avond zeilde de *Duncan* om kaap Borda en het Kangeroe-eiland. Dit eiland is het grootste der kleine Australische eilanden en dient tot schuilplaats van ontsnapte tuchthuisboeven. Het eiland biedt een zeer schoone aanblik. Evenals in het jaar dat het ontdekt werd, in 1802, ziet men thans nog ontelbare troepen kangeroes door het kreupelhout springen.

Men bleef dien nacht te Kangeroe-eiland voor anker en den volgenden morgen werden eenige sloepen aan land gezonden teneinde een onderzoek in te stellen naar kapitein Grant.

Men bevond zich op dat oogenblik op zes en dertig graden zuidbreedte en tot den acht en dertigsten breedtegraad wilde lord Glenarvan geen enkel punt ononderzocht laten.

Den 18en December voer het jacht langs de kusten van Encounter-baai. Evenals overal langs de kust, werden de sloepen hier aan land gezet, waarover de matrozen zich niet in het minst beklaagden. Trouwens, Glenarvan, zijn onafscheidelijke Paganel en de jeugdige Robert vergezelden de matrozen op al hun tochten.

Maar ook hier leverde het onderzoek geen enkel resultaat op. De Australische kusten waren al niet mededeelzamer dan die van Patagonië. Zoolang men echter het door het document aangegeven punt niet bereikt had, mocht men niet alle hoop opgeven.

Trouwens, het tot nu toe gevoerde onderzoek werd slechts uit voorzichtigheid ondernomen en om niets te verwaarloozen. 's Nachts bleef de *Duncan* voor anker en overdag werd het onderzoek langs de kusten geregeld voortgezet, zonder iets aan het toeval over te laten.

Aldus bereikte men den 20en December kaap Bernouilli, het eindpunt van de Lacepede-baai, zonder dat men nog eenig spoor van de schipbreuk had gevonden. Maar dit bewees nog niets. In de twee jaar, die sinds de schipbreuk der *Britannia* verstreken waren, had de zee hoogstwaarschijnlijk elk spoor uitgewischt. Bovendien zouden de inboorlingen, die zich op een schipbreuk storten als een gier op een lijk, het kleinste stukje wrakhout bemachtigd hebben en vervolgens Harry Grant benevens zijn beide makkers diep het binnenland ingevoerd.

Maar dan verviel ook de hypothese van Jaques Paganel. Zoolang men nog in Argentinië was, kon de

Franschman met goed recht beweren dat de op het document voorkomende cijfers geen betrekking hadden op de plaats der schipbreuk zelf, maar wel op de plaats waar de schipbreukelingen zich bevonden. In de Patagonische vlakten zijn voldoende rivieren, die een flesch met documenten naar zee kunnen voeren. In het gedeelte van Australië, waar de vrienden echter thans een onderzoek instelden, kwamen zeer weinig rivieren voor.

Nog een ander feit. De Rio Colorado en de Rio Negro storten zich in zee, op een geheel verlaten kust, terwijl de Australische rivieren Murray, Yarra, Torrens en Darling een monding hebben, die in een druk bezochte haven is veranderd.

Paganel's hypothese, welke in Patagonië dus zeer aannemelijk was, was in Australië van elke zin ontbloot. In een gesprek dat hij over dit onderwerp met den majoor had, moest de waardige geleerde het zelf bekennen. Het resultaat van dit gesprek was dat men tot de overtuiging kwam dat de op de documenten voorkomende cijfers slechts betrekking konden hebben op de plaats der schipbreuk en dat de flesch slechts in zee kon zijn geworpen op de plaats waar de *Britannia* was vergaan.

Maar desondanks was het niet uitgesloten dat kapitein Grant door de inboorlingen gevangen was genomen. Trouwens, deze wees er reeds duidelijk op, door de Fransche woorden: *où ils seront prisonniers de cruels indigènes*". Maar dan kon men de gevangenen evengoed ergens anders zoeken dan op den 37en breedtegraad.

Nadat men dit vraagstuk lang en rijpelijk overwogen had, kwam men tot de volgende slotsom: indien men op Kaap Bernouilli geen sporen van de schipbreukelingen vond, dan bleef de vrienden niets anders over dan naar Europa terug te keeren. De moeiten der vrienden waren dan weliswaar zonder resultaat gebleven, maar hun plicht hadden ze dapper en met de allergrootste nauwgezetheid vervuld.

Men begrijpt welke wanhoop zich van Robert en Mary Grant meester maakte, toen ze een en ander vernamen. Toen de kinderen van kapitein Grant zich in gezelschap van lord en lady Glenarvan, John Mangles, Mac Nabbs en Paganel te Kaap Bernouilli aan land begaven, stond het voor hen vast dat de redding van hun vader alhier onherroepelijk beslist zou worden. Onherroepelijk was wel het juiste woord, daar Paganel in een vroeger gesprek reeds had aangetoond dat, indien de *Britannia* op de oostkust vergaan was, Harry Grant reeds lang en voldoende gelegenheid zou gevonden hebben naar het vaderland terug te keeren.

„Blijf hopen, liefste," sprak lady Glenarvan tot het jonge meisje. „God zal ons niet verlaten."

„Miss Mary," liet John Mangles er op volgen, „in den regel wijst het Opperwezen nieuwe wegen aan, als de menschen niet meer weten wat ze moeten doen."

„De hemel verhoore uw woorden, mijnheer John," antwoordde Mary.

Zonder eenige moeite stapten de passagiers der *Duncan* op een geheel verlaten strand aan wal. Ze zagen nu eenige steile rotsen voor zich, die door een soort smalle loopgraaf doorsneden werden; door deze loopgracht kon men dieper het land inkomen.

Men betrad de loopgraaf en kwam langs een vrij steile helling op den top der rots. Lenig als een kat klom Robert naar boven, tot groot verdriet van Paganel, die zijn lange beenen van veertig jaar overwonnen zag door een paar beenen van twaalf jaar. Daartegenover stond echter dat hij den kalm voorwaarts schrijdenden majoor een eind vooruit was.

Nauwelijks was men echter boven, of Robert riep met luider stemme:

„Een molen!"

Inderdaad, op een afstand van drie mijlen draaiden de wieken van een windmolen.

Paganel bracht zijn verrekijker voor de oogen, en bevestigde de woorden van Robert.

Waarop Glenarvan uitriep:

„Vooruit, vrienden, naar den molen!"

Men ging op weg. Na een half uur loopen kwam men in een omgeving, die scherp afstak tegen de zooeven verlaten onvruchtbare kustvlakte. Men zag groene weiden, waarop eenige prachtige runderen graasden; een uitmuntend verzorgden moes- en vruchttuin; akkers met golvend graan, stallen voor het vee, schuren, woningen voor het personeel en eindelijk de boerderij zelf, waarboven de molen uitstak. Het geheel maakte een zeer prettigen indruk.

Toen de vrienden in de nabijheid van het hoofdgebouw kwamen, werd hun komst aangemeld door het blaffen van vier prachtige honden. Op dit oogenblik trad een omstreeks vijftig jarig man naar buiten, wiens vriendelijk gezicht alle goeds voorspelde. Hij werd onmiddellijk gevolgd door vijf stevig uit de kluiten gewassen knapen, zijn zoons, benevens hun moeder, een van gezondheid blozende boerin. Hier was bijna geen vergissing mogelijk: deze man, omgeven door de wakkere leden van zijn gezin, was het type van den Ierschen kolonist, die, moede van de ellende en het gebrek in zijn vaderland, over land en zee het geluk is komen zoeken, dat hij thuis niet kon vinden, omdat er geen plaats voor hem was.

Voordat lord Glenarvan een woord had kunnen zeggen, werden zij reeds begroet door de volgende vriendelijke woorden:

„Vreemdelingen, weest allen welkom in het huis van Paddy O'Moore."

„Bent u een Ier?" vroeg Glenarvan, terwijl hij de aangeboden hand drukte.

„Eens was ik het," antwoordde Paddy O'Moore. „Nu ben ik Australiër. Maar wie ge ook zijn moogt, treedt binnen en beschouwt dit huis als het uwe."

„Vooruit, vrienden, naar den molen!"

Zulk een hartelijke uitnoodiging mocht men niet afslaan. Lady Helena en miss Mary volgden mistress O'Moore, terwijl haar zoons den reizigers behulpzaam waren bij het afleggen hunner wapens.

Eenige minuten later betraden de reizigers een zeer ruim vertrek, dat eerder op een kleine zaal dan op een groote kamer geleek. Dit vertrek was hoogst eenvoudig, maar degelijk gemeubeld, terwijl de zindelijkheid van bodem, muren en zoldering het beste bewijs leverde dat hier een wakkere vrouw den scepter zwaaide.

In het midden stond een groote tafel waarop het middagmaal reeds prijkte. Tusschen een schotel met roastbeef en een dito met schaapscoteletten, dampte een fiksche pot met de beroemde Iersche soep. En als om dit noodzakelijke en krachtige voedsel een tikje overvloed te geven, stonden naast de schotels met vleesch, een paar groote schalen met olijven, druiven en sinaasappelen.

Even na de reizigers betraden de boerenknechts het vertrek. Paddy O'Moore wees de reizigers de plaatsen aan waar zij konden zitten.

„Ik verwachtte u reeds," sprak hij op eenvoudigen toon tot Glenarvan.

„U verwachtte ons?"

„Ja."

„Hoe dat zoo?"

„Om een zeer eenvoudige reden."

„Welke?"

„Ik verwacht steeds hen die komen."

En terwijl allen eerbiedig opstonden, sprak hij op ernstigen toon het tafelgebed uit.

Lady Helena was geheel ontroerd bij het zien van zulke eenvoudige en schoone zeden en deelde met haar echtgenoot de bewondering, welke beiden voor Pady O'Moore en diens gezin hadden.

Men deed het maal alle eer aan. Daarna werd het gesprek algemeen. Tusschen Schotten en Ieren bestaat

minder verschil dan tusschen Schotten en Engelschen. Paddy O'Moore vertelde in een paar woorden zijn geschiedenis, een geschiedenis, welke bijna gelijk was aan die van alle emigranten.

Op zekeren dag had hij zijn geboortegrond Dundalk, waar hij van honger bijna stierf, met vrouw en kinderen verlaten en was naar Australië gegaan. Te Adelaide aan wal gekomen, had men hem een betrekking als mijnwerker aangeboden, welke betrekking hij echter van de hand had gewezen, teneinde zich op het boerenbedrijf te kunnen toeleggen.

Het geheele gebied van Zuid-Australië is verdeeld in stukken van tachtig acres grond (1). Deze stukken worden door het gouvernement aan de kolonisten afgestaan, die er bij een intense bodembewerking hun levensonderhoud beneven tachtig Pond Sterling 's jaars mee kunnen verdienen.

Paddy O'Moore wist dat. Hij was een flink landman; hij werkte, was spaarzaam; zijn familie en zijn boerderij gingen vooruit. Na eenigen tijd was hij in staat nieuwe stukken land bij het eerste te koopen en onze eenvoudige boer werd grondbezitter.

Hij was nu nog maar eenige jaren gevestigd, en reeds telde zijn bezitting vijf honderd acres goed bebouwde grond en vijf honderd stuks vee. Na de slaven der Europeanen te zijn geweest, was hij thans zijn eigen meester in het meest vrije land ter wereld.

Na dit verhaal beëindigd te hebben, werd Paddy O'Moore door al zijn gasten gelukgewenscht. Waarschijnlijk wachtte hij er nu op dat deze gasten de reden van hun komst zouden mededeelen. Hoe het echter ook zij, de bescheiden man liet er niets van blijken en vroeg er niet naar.

Maar als een man die recht op zijn doel afgaat, begon

(1) Ongeveer 33 hectaren.

lord Glenarvan zelf te vragen, of Paddy O'Moore iets afwist van de schipbreuk der *Britannia*.

Het antwoord van den Ier was ontkennend. Sinds twee jaar was er geen enkel schip in de omgeving van kaap Bernouilli gestrand. En daar de schipbreuk slechts twee jaar oud was, kreeg men hiermede de absolute zekerheid dat op dit gedeelte der Australische kust de schipbreuk der *Britannia* niet had plaats gevonden.

„En nu, mylord," vervolgde Paddy O'Moore, „zou ik gaarne willen weten welk belang u bij deze schipbreuk hebt, en waarom u mij deze vragen stelt."

Glenarvan vertelde den kolonist de geschiedenis der drie documenten, de reis der *Duncan* en de pogingen welke men had aangewend, om kapitein Grant terug te vinden.

Hij verheelde hierbij niet dat met de stellige verklaring van zijn gastheer zijn innigste wenschen in duigen vielen en dat hij nu werkelijk begon te wanhopen de schipbreukelingen der *Britannia* ooit terug te vinden.

Deze woorden maakten natuurlijk een bijzonder pijnlijken indruk op de toehoorders van Glenarvan. Met tranen in de oogen hadden Robert en Mary Grant geluisterd. Paganel vond geen enkel woord van troost of hoop. John Mangles leed verschrikkelijk. Reeds maakte de algemeene wanhoop zich van al deze dappere en edele menschen meester, toen plotseling de volgende woorden klonken:

„Mylord, loof en dank God in den Hemel. Indien kapitein Grant nog in leven is, dan leeft hij op Australischen bodem!"

ZEVENDE HOOFDSTUK

Ayrton, de bootsman der Britannia.

Een onbeschrijfelijke verbazing volgde op deze woorden. Glenarvan sprong op, wierp zijn stoel achteruit en riep met luider stemme:

„Wie heeft daar gesproken?"

„Ik!"

Aller blikken wendden tot een der bedienden van Paddy O'Moore, die dit antwoord had gegeven.

„Jij, Ayrton?" vroeg de kolonist, minstens zoo verwonderd als zijn gasten.

En thans klonken de woorden, die allen diep in de ziel drongen:

„Ja, ik, Ayrton, Schot evenals u, mylord, ik, een der schipbreukelingen der *Britannia*!"

Deze woorden brachten een onbeschrijfelijke uitwerking teweeg.

Mary Grant verloor bijna het bewustzijn van ontroering en geluk; het arme meisje liet zich in de armen van lady Helena glijden. Robert sprong op en snelde op den man toe, die aldus gesproken had; hij werd op de voet gevolgd door Glenarvan, John Mangles en den majoor.

Ayrton was een man van omstreeks vijf en veertig jaar; hij had een verweerd uiterlijk, sterk sprekende oogen, die onder een paar zware wenkbrauwen half schuil gingen en een gestalte, die, ondanks zijn magerheid, een geweldige lichaamskracht verried. Het was een man van peezen en spieren; een man, die, om een Schotsche uitdrukking te gebruiken, geen tijd had gehad, zich vet te mesten.

Hij was niet bijzonder groot, doch had een paar breede, vierkante schouders, een zeer beslist optreden en een gelaat, dat een groote mate van schranderheid en wilskracht verried.

De bijzonder gunstige indruk welke deze man verwekte, werd nog versterkt door een uitdrukking van pas doorgestaan lijden, wat des te sprekender uitkwam bij een man die gewend scheen, ontberingen en vermoeinissen spelend te kunnen trotseeren.

Met een enkelen oogopslag hadden Glenarvan en zijn vrienden dit waargenomen.

De geheele persoonlijkheid van Ayrton maakte onmiddellijk een sterke indruk.

Glenarvan, die zich de tolk maakte van allen, overstelpte hem met vragen, die Ayrton terstond beantwoordde. De ontmoeting tusschen Ayrton en Glenarvan scheen bij beiden een even sterke ontroering te hebben veroorzaakt.

De vragen welke Glenarvan hem dus stelde, kwamen in het begin zonder eenige samenhang over zijn lippen.

„Bent u een der schipbreukelingen van den driemaster *Britannia*?"

„Ja, mylord."

„Matroos?"

„Neen."

„Wat dan?"

„Bootsman van kapitein Grant."

„Tegelijk met hem van de schipbreuk gered?"

„Neen, mylord."

„Niet?"

„Neen."

„Hebt u de schipbreuk dan niet meegemaakt?"

„Dat wel. Maar op het laatste oogenblik werd ik door een hooge golf over boord geslagen en op de kust geworpen. Zoodoende werd ik van de kapitein gescheiden."

„U bent dus niet een der beide matrozen..."

„Welke matrozen, mylord?"

„Waarvan het document melding maakt."

„Ik weet niets van een document."

„En toch hebben wij drie documenten gevonden," hernam Glenarvan.

„Dan moet de kapitein ze in zee hebben geworpen, toen ik reeds van boord was."

„Maar de kapitein zelf."

„Ik dacht..."

„Wat?"

„Wat?"

„Ik dacht dat hij verdronken was."

„En zooeven vertelde u, dat hij nog leefde."

„Dat heb ik niet gezegd."

„Mijn vrienden hebben het toch gehoord."

„Pardon, mylord. Ik zei, dat, indien kapitein Grant nog leefde..."

„Hij in Australië moest zijn."

„En nergens anders."

„Weet u niet waar hij is?"

„Neen, mylord."

„Vertelt u dat eens."

„Ik heb niet veel te vertellen."

„Maar...?"

„Ik herhaal het: ik dacht, dat de *Britannia* met man en muis was vergaan. U zelf vertelt me nu eerst, dat de kapitein nog leeft."

„Maar wat weet u dan eigenlijk?"

„Ik weet slechts, dat, indien de kapitein nog leeft, hij zich slechts in Australië kan bevinden."

Nu deed de majoor zich hooren.

„Waar heeft de schipbreuk der *Britannia* plaats gehad?" vroeg hij.

Deze vraag had eigenlijk het eerst moeten gesteld worden. Door de verwarring der eerste oogenblikken had men er echter niet aan gedacht.

Glenarvan had in het eerste oogenblik slechts willen weten, waar kapitein Grant zich bevond, en had niet geinformeerd naar de schipbreuk der *Britannia*.

Van af dit oogenblik werden de vragen meer geregeld

gesteld en kreeg men een duidelijker overzicht dezer duistere geschiedenis.

Op de vraag van Mac Nabbs had Ayrton volgender wijze geantwoord:

„Op het oogenblik dat ik van boord werd geslingerd, zeilde de *Britannia* met volle vaart op de Australische kust toe. Het schip bevond zich toen slechts enkele kabellengten van het strand verwijderd. De schipbreuk moet dus daar hebben plaats gevonden."

Waarop John Mangles vroeg:
„Op den 37en breedtegraad?"
„Jawel."
„Op de Westkust?"
„Neen."
„Waar dan?"
„Op de Oostkust."
„Wanneer?"
„1862."
„27 Juni."
„Dat komt uit!"

„Het klopt met het document!" riepen alle passagiers van de *Duncan.*

En Ayrton liet er op volgen:

„U ziet dus wel, mylord, dat ik recht had met mijn bewering: indien kapitein Grant nog in leven is, dan moet hij in Australië gezocht worden."

„We zullen hem zoeken en hem vinden, beste vriend," riep Paganel uit.

Allen hadden zich nu om den bootsman van kapitein Grant geschaard. Men drukte hem de hand. Het scheen, alsof de tegenwoordigheid van dezen man een waarborg was voor de redding van Harry Grant. Zoo goed als Ayrton zich in veiligheid had kunnen brengen, moesten ook kapitein Grant en zijn beide makkers het er goed hebben afgebracht. Ayrton zei immers zelf, dat zijn kapitein nog in leven was. Waar, dat wist hij niet, maar

in ieder geval in Australië. Hij antwoordde op alle vragen die men hem stelde.

Terwijl hij sprak, hield miss Mary zijn hand in de hare geklemd.

Het was immers een makker van haar vader! Met Harry Grant had hij de wereldzee bevaren en de gevaren gedeeld van den dapperen Schot!"

Mary kon nauwelijks een blik afwenden van het verweerd gelaat van dezen man.

Tot nu toe had niemand er aan gedacht, de woorden van Ayrton in twijfel te trekken.

Misschien slechts de majoor en John Mangles vroegen zich af, of de woorden van den bootsman wel een onbeperkt vertrouwen verdienden.

Deze onverwachte ontmoeting rechtvaardigde in ieder geval eenig wantrouwen. Weliswaar had Ayrton eenige datums en feiten genoemd, die met de waarheid overeenstemden, maar juist achter een kleinigheid kan zich vaak een leugen verbergen.

Mac Nabbs hield zijn meening dus voorloopig voor zich en sprak geen woord.

De twijfel van John Mangles bleef niet lang bestand tegen de verklaringen van den bootsman. Hij hield hem voor een makker van kapitein Grant, die diens kinderen zeer goed kende.

En wederom kwam de schipbreukeling der *Britannia* met nieuwe feiten.

Bij het vertrek der *Britannia* uit Glasgow, had hij met Robert en Mary gestoeid. Hij sprak over het afscheidsmaal, dat men aan boord had gegeven, en over den sherif Mac Intyre, die er bij tegenwoordig was geweest.

Gedurende dit maal had men Robert, die toen nauwelijks tien jaar was, aan den opperschipper, Dick Turner, toevertrouwd. De speelsche jongen had zich echter uit de voeten weten te maken en was, zonder dat iemand het merkte, in het want geklauterd.

Robert klapte in de handen.

„Het is waar! Het is waar!" riep hij.

Zoo sprak Ayrton over duizende kleinigheden, waaraan John Mangles echter veel gewicht hechtte, hetgeen uit zijn gevoelens voor de dochter van kapitein Grant duidelijk te verklaren was.

Toen hij een oogenblik zweeg, vroeg Mary hem met haar vriendelijke stem:

„Toe, lieve mijnheer Ayrton, vertel ons nog eens wat van vader!"

Aan deze wensch kwam de bootsman onmiddellijk tegemoet. Alhoewel Glenarvan hem tallooze vragen had te stellen, wilde hij Ayrton terwille van Mary Grant niet onderbreken; ook lady Helena wees hem op de vreugde, welke Mary in dit gesprek vond.

Ayrton vertelde de geschiedenis van den tocht der *Britannia* over de Stille Zuidzee.

Na de verschillende eilanden van den Stillen en Indischen Oceaan bezocht te hebben, kwam Harry Grant op de westkust der Papoea-eilanden, die hem bij uitstek geschikt leken voor een Schotsche volksplanting. Vooral de scheepvaart-verbinding met de Molukken en de Philippijnen leek hem bijzonder gunstig, om het Suezkanaal niet te vergeten, zoodra dit gereed zou zijn. Harry Grant behoorde n.l. tot de mannen, die het volste vertrouwen hadden in de plannen van den Franschen ingenieur de Lesseps, die dit kanaal zou graven.

Na een verkenning op de Papoea-eilanden, stevende de *Britannia* naar Callao, om proviand in te nemen en vervolgens naar Europa terug te keeren.

Drie weken na het vertrek uit laatst genoemde haven, werd het schip door een vreeselijken storm overvallen. Het werd zoo erg, dat men de masten moest kappen. Na een hopeloozen strijd tegen de ontketende elementen, waren de matrozen aan het eind hunner krachten. Gedurende acht dagen was de *Britannia* een speelbal voor wind en golven. Er stond reeds zes voet water in het ruim, en de pompen waren defect geraakt.

Langzaam maar zeker zonk het schip. De sloepen waren over dek geslagen. De geheele bemanning zou verdrinken, toen men den 22en Juni de Australische kust in het zicht kreeg.

Na een vreeselijke worsteling, kwam het schip op de klippen vast te zitten.

Een ontzettende schok volgde.

Op dit oogenblik werd Ayrton over boord en tegen de klippen geslagen en verloor het bewustzijn.

Toen hij weer tot zich zelf kwam, bevond hij zich in handen der inboorlingen die hem diep naar het binnenland sleepten.

Sindsdien had hij niets meer van de *Britannia* gehoord en was in de veronderstelling, dat het schip met man en muis vergaan was.

De schipbreuk had plaats gevonden op de gevaarlijke klippen voor Twofold-baai.

Hiermede eindigde het verhaal van Ayrton betreffende zijn vaart op de *Britannia*.

Ook de twijfel van den majoor verdween nu zoo langzamerhand.

Doch na de geschiedenis van de *Britannia*, was die van Ayrton minstens even zoo belangrijk. Want waar Ayrton er heelhuids van was afgekomen, twijfelde niemand er nu meer aan, dat ook kapitein Grant nog in leven was.

Men verzocht Ayrton dus, een en ander van zijn wedervaren te vertellen.

Hij deed het zoo kort mogelijk.

Eenmaal gevangen door de inboorlingen, werd hij naar het Darling-gebied gevoerd, dat ongeveer vier honderd mijl noordelijker dan den zeven en dertigsten breedtegraad ligt. Gedurende twee jaar moest hij daar slavendiensten verrichten, doch werd niet mishandeld. Hij had echter nooit de hoop op ontvluchting opgegeven en wachtte slechts op een gunstige gelegenheid.

Dit gelukte hem op zekeren nacht in de maand October van het jaar 1864.

Hij wist de waakzaamheid der inboorlingen te verschalken en vluchtte het bosch in.

Gedurende een maand zwierf hij rond door het onmetelijke woud; voedde zich met boomwortels en eetbare planten en was vaak de wanhoop nabij. Hij trok door moerassen, over rivieren en bergen en ontmoette nooit een reiziger op zijn langen weg.

Eindelijk, meer dood dan levend, kwam hij aan den molen van Paddy O'Moore, waar hij in ruil voor zijn arbeid, een goede verzorging had gevonden.

Hier werd het verhaal door den Ier onderbroken.

„Indien Ayrton mij prijst, dan moet ik ook het zelfde van hem zeggen. Het is een brave en schrandere arbeider en als het hem bevalt, kan hij nog lang in het huis van Paddy O'Moore blijven wonen."

Ayrton dankte zijn patroon met een gebaar en wachtte, tot men hem nieuwe vragen zou stellen.

Hij maakte voor zich zelf echter de opmerking, dat hij de wettige nieuwsgierigheid zijner hoorders moest bevredigen. Dit kwam wel het sterkst tot uitdrukking, toen de majoor hem vroeg:

„U was dus bootsman, aan boord der *Britannia*, nietwaar mijnheer Ayrton?"

„Jawel."

En daar hij begreep, dat uit deze vraag een lichte twijfel sprak, liet hij er onmiddellijk en zonder eenige aarzeling op volgen:

„Ik heb mijn scheepspapieren uit de schipbreuk gered, mijnheer."

„Zoo?"

„Ja, zeker; ik zal ze voor u halen."

Hij stond op en verliet de kamer.

Doch nauwelijks was hij buiten, of Paddy O'Moore wendde zich tot Glenarvan en zei:

„Mylord, ik sta voor Ayrton in als voor een recht-

schapen man. Hij is nu reeds twee maanden in mijn dienst en ik heb me in geen enkel opzicht over hem te beklagen. Ik kende de geschiedenis van zijn lijdenstocht en ik verzeker u, dat vriend Ayrton een man is, die uw vertrouwen ten volle verdient."

Glenarvan wilde juist antwoorden, dat hij geen oogenblik aan de oprechtheid van den bootsman getwijfeld had, toen deze weer verscheen.

Hij toonde het gezelschap zijn aanstelling, geteekend door de reeders der *Britannia* en door kapitein Grant, wiens handschrift door Mary terstond werd herkend. Op dit papier stond vermeld, dat:

„Tom Ayrton, matroos eerste klasse, aangesteld was „als bootsman, aan boord van den driemaster „*Britannia* van Glasgow."

Er bestond thans geen enkele twijfel meer omtrent de persoonlijkheid van Ayrton, want het zou moeilijk zijn aan te nemen, dat hij een dergelijk papier bezat, terwijl het hem niet toebehoorde.

Lord Glenarvan nam het woord.

„Beste vrienden," sprak hij, „ik vraag thans uw aller meening, wat ons nu te doen staat. Wij zullen de raadgevingen van Ayrton bijzonder op prijs stellen en ik verzoek hem, die ons te geven."

Ayrton dacht even na.

„Mylord," sprak hij „ik dank u voor het vertrouwen, dat u in mij stelt, en zal trachten, mij dit vertrouwen waardig te toonen. Ik ben eenigszins bekend met zeden en gewoonten van de bevolking en met de gesteldheid van het land; indien ik u dus van dienst kan zijn..."

„Zeer gaarne."

„Ik denk, dat kapitein Grant en de beide matrozen zich hebben kunnen redden."

„Ben je daar zeker van?"

„Ja."

„Goed, ga verder."

„Daar zij echter geen Engelsche kolonie hebben kunnen bereiken..."

„Denk je...?"

„Dat ze mijn lot gedeeld hebben."

„Dat wil zeggen?"

„Dat beide matrozen en de kapitein door de inboorlingen zijn gevangen genomen."

Tot nu toe had Paganel gezwegen. Maar thans mengde hij zich ook in het gesprek.

„Ayrton herhaalt de veronderstellingen, die ook ik te berde heb gebracht."

„Volkomen juist," meende de majoor.

„De schipbreukelingen zijn in handen der inboorlingen gevallen. Maar nu doet zich een vraag van zeer groot belang voor, Ayrton."

„Welke, mijnheer?"

„Denk je, dat zij ver noordwaarts van den 37en breedtegraad zijn weggevoerd?"

„Die veronderstelling ligt voor de hand, mijnheer. In den regel blijven de inboorlingen niet lang in het door de Engelschen bezette gebied."

Dit antwoord ontstemde Glenarvan.

„Het zal ons onderzoek moeilijker maken," meende hij.

„Hoe zullen wij de sporen der schipbreukelingen op zulk een uitgestrekt gebied terug vinden?"

Een diepe stilte volgde op deze woorden. Lady Helena keek de heeren een voor een aan, zonder dat ze echter een antwoord in hun oogen kon lezen. Tegen zijn gewoonte, scheen zelfs Paganel met stomheid geslagen. Zijn vindingrijke geest liet hem in den steek. John Mangles liep met groote stappen heen en weer, alsof hij zich op de brug van zijn schip bevond en plotseling voor een moeilijk vraagstuk kwam te staan.

Lady Helena wendde zich tot den bootsman.

„Weet u geen oplossing, mijnheer Ayrton?"

„Zeer zeker, mevrouw."

„Welke?"

„Mag ik u een raad geven?"

„Gaat u gang."

„Welnu, dan zou ik onmiddellijk naar de *Duncan* terugkeeren en rechtstreeks naar de plaats der schipbreuk zeilen, mevrouw."

„Vervolgens?"

„Vervolgens zou ik zooveel mogelijk inlichtingen trachten te krijgen."

„Goed en wel," meende Glenarvan, „maar dan zouden we moeten wachten, totdat de *Duncan* van de geleden schade geheel hersteld is."

„Heeft de *Duncan* averij gehad?"

„Ja."

„Ernstige?"

„Niet bijzonder maar..."

„Maar, mylord?"

„Wij hebben niet voldoende gereedschappen aan boord, om zelf de schade te herstellen. Een der schroefbladen is vastgeraakt en kan dientengevolge slechts in Melbourne gerepareerd worden."

„Kunt u er niet heen zeilen?"

„Dat wel, maar indien we een weinig tegenwind hebben, zal het lang duren, voordat we de baai van Twofold hebben bereikt."

Waarop John Mangles liet volgen:

„In ieder geval is het noodzakelijk, dat het schip in Melbourne gedokt wordt."

„Welnu," riep Paganel, „wij kunnen ook best zonder de *Duncan* Twofoldbaai bereiken."

„Langs welken weg?"

„Door te voet Australië over te steken, zooals wij dat in Argentinië hebben gedaan, en den 37en breedtegraad te volgen."

„En de *Duncan?*" vroeg Ayrton, die bijzonder veel belang in het schip scheen te stellen.

„De *Duncan* komt ons afhalen of wij halen de *Dun-*

can af. Vinden we onderweg kapitein Grant, dan keeren we gezamelijk naar Melbourne terug. In het tegenovergestelde geval zullen we ons onderzoek tot de kust aan de oostzijde en..."

„En?"

„En dan vinden we de *Duncan* op ons wachtende. Heeft iemand iets tegen dit plan op te merken? Misschien onze vriend Mac Nabbs?"

De majoor zweeg een oogenblik.

„Neen," zei hij ten slotte. „Ik heb niets tegen het plan, vriend Paganel! Natuurlijk, mits de weg door Australië begaanbaar is."

„Zoo goed begaanbaar, dat ik lady Helena en miss Grant voorstel, ons te vergezellen!"

„Spreekt u in vollen ernst, mijnheer Paganel?" vroeg lord Glenarvan.

„Zeer ernstig, waarde vriend. Het is een reis van ten hoogste drie honderd vijftig mijl, dus ongeveer een maand wandelen, in welken tijd de *Duncan* weer geheel en al hersteld kan zijn."

„Niet alleen dat de wegen uitstekend zijn, maar ik durf zelfs beweren, dat men hen in een koets kan afleggen, of wat nog gewenschter is, in een ossenkar. Het is een wandeling als van Londen naar Edinburg. Niet langer en niet moeilijker."

„Zijn er geen wilde dieren?"

„Neen."

„Geen kannibalen?"

„Neen."

„Maar toch wel gedeporteerden!"

„Deze zijn teruggedrongen in de voor hen aangewezen kolonies. U als Engelschman had dat toch wel moeten weten, mylord!"

„Waarde vriend," antwoordde lord Glenarvan, „ik ben geen Engelschman."

„Aha, u bent een Schot."

„Juist."

Ook Ayrton was het volkomen met Paganel eens; de gedeporteerden waren in hun kolonies teruggedrongen. En ernstig liet hij er op volgen:

„Ik heb er nog nooit een ontmoet."

„U ziet dus wel, beste vrienden," riep Paganel, „geen kannibalen, geen wilde dieren, geen misdadigers: er zijn weinig plaatsen in Europa, waarvan men het zelfde kan beweren. Welnu, blijft het bij de afspraak?"

Lord Glenarvan wendde zich tot zijn echtgenoote:

„Wat denk jij er van, Helena?"

„Wat we er allen van denken, beste Edward."

En zich tot haar aanstaande reisgenooten richtende, riep zij:

„Vooruit mannen! Op zoek naar kapitein Grant!"

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Het vertrek.

Lord Glenarvan was er de man niet naar, om veel tijd te verliezen tusschen het vormen van een plan en de uitvoering daarvan.

Toen het voorstel van Paganel eenmaal was aangenomen, gaf hij zijn bevelen, opdat men zoo spoedig mogelijk met den tocht kon beginnen. Het vertrek werd vastgesteld op 22 December.

Men wist nog niet, welke resultaten men zou verkrijgen van deze expeditie. Zoo men kapitein Grant al niet vond, dan had men toch veel kans, een spoor van hem te vinden, en indien dit ook niet het geval mocht zijn, dan bood de tocht dit voordeel, dat men direct naar de plaats der schipbreuk gevoerd werd.

En in gegeven omstandigheden beteekende dit reeds bijzonder veel.

Buitendien zou het van zeer groot gewicht zijn, indien

men Ayrton kon doen besluiten, aan den tocht deel te nemen. Hij kende de bosschen van Victoria en Glenarvan wilde zich de hulp van een zoo nuttig man niet gaarne laten ontvallen.

Slechts ongaarne stemde Paddy O'Moore er in toe, zijn bekwame bediende af te staan.

Glenarvan wendde zich nu direct tot den bootsman, met de volgende woorden:

„Welnu Ayrton, heb je lust, ons te vergezellen?"

De gevraagde antwoordde niet direct: hij scheen te aarzelen.

Eindelijk vroeg hij:

„Stelt u volkomen vertrouwen in mij, mylord?"

„Ja, zeker, mijn vriend."

„Welnu, mylord, dan zal ik u vergezellen. En indien ik u al niet op het spoor kan brengen van kapitein Grant, zoo kan ik u toch naar de plaats brengen, waar zijn schip is vergaan."

„Dank je wel, Ayrton."

„Nog een enkele vraag, mylord."

„Ga je gang."

„Waar vindt u de *Duncan* weer?"

„In Melbourne, indien we Australië niet geheel doortrekken; op de oostkust, indien we onze onderzoekingen tot zoover moeten uitstrekken."

„En de kapitein?"

„Welke kapitein?"

„De kapitein der *Duncan?*"

„Wacht in Melbourne op mijn instructies."

„Dank u mylord."

„En?"

„U kunt op mij rekenen."

„Afgesproken Ayrton."

De bootsman der *Britannia* werd door allen hartelijk bedankt. De kinderen van zijn vroegeren kapitein drukten hem innig de hand.

Zoo waren dus allen gelukkig, behalve de Ier, die een

zijner beste knechts moest missen. Maar Paddy O'Moore begreep zelf, van hoeveel nut Ayrton op dezen tocht kon wezen en schikte zich dus in het onvermijdelijke.

Glenarvan gaf den bootsman opdracht, alles voor een reis dwars door Australië in gereedheid te brengen. Nadat men dit had afgesproken, keerden de reizigers weer terug naar de *Duncan.*

Allen waren thans gelukkig. Indien men een weinig geluk had, zou men Harry Grant binnen twee maanden in Glasgow aan wal kunnen zetten.

Toen John Mangles er bij Glenarvan zoo op aandrong, den tocht door Australië te ondernemen, rekende hij er stellig op, aan deze expeditie deel te mogen nemen. Trouwens, in dien geest had hij zich tegenover Glenarvan uitgelaten.

Hij bracht alles naar voren, wat lord Glenarvan gunstig voor dit plan kon stemmen: zijn toewijding voor lady Helena; voor mylord zelf; zijn bekwaamheid om den tocht te leiden, zijn doelloosheid aan boord der *Duncan;* kortom, duizende dingen, behalve het voornaamste: lord Glenarvan begreep hem echter volkomen.

„Slechts een enkele vraag, John."

„Tot uw dienst, mylord."

„Stel je vertrouwen in je stuurman?"

„Jawel, mylord."

„Absoluut?"

„Als in me zelf, mylord."

En hij liet er op volgen:

„Tom Austin is een uitstekend zeeman. Hij zal de *Duncan* naar haar bestemming brengen en op uitstekende wijze voor de reparatie zorgen. Laat ik er bijvoegen, dat Tom geen minuut te laat zal zijn; mijn eerste stuurman is een slaaf van zijn plicht. Nooit zal het bij hem opkomen, ook maar eenigszins van een ontvangen bevel af te wijken, of deze te vertragen. Mylord kan op Tom Austin even zoo rekenen als op mij."

„Afgesproken, John; je gaat met ons mee."

En glimlachend voegde hij er aan toe:

„Het zal mij dunkt geen kwaad kunnen, dat je er bij bent, wanneer we den vader van Mary Grant ontmoeten"

De groote, sterke John Mangles, de onverschrokken gezagvoerder der *Duncan,* bloosde als een jongejuffer:

„O... mylord!" was alles wat hij kon zeggen.

Den volgenden morgen begaven zich John Mangles, de scheepstimmerman en eenige matrozen aan land.

Te zamen met den Ierschen landbouwer en Ayrton, zou hij de vervoermiddelen voor den tocht in gereedheid brengen. Men kwam overeen, dat de manlijke leden der expeditie te paard zouden reizen, terwijl de dames den tocht in een ossenkar zouden ondernemen.

Paddy was onmiddellijk bereid, paarden, kar en ossen tegen geschikten prijs af te staan.

Het voertuig was een soort wagen van ongeveer twintig voet lengte en met een huif overdekt. De wielen waren zonder spaken en zonder ijzeren banden; eigenlijk niet anders dan een paar ronde schijven hout.

Aan het voorstel zat een dissel van vijf en dertig voet lengte, waaraan drie stel ossen konden gespannen worden. Ayrton was de aangewezen man, om dit moeilijk span te besturen.

Het binnengedeelte van de wagen was als volgt ingericht: vooraan een door zware lederen gordijnen afgezette ruimte voor de beide dames. Onder toezicht van John Mangles werd deze ruimte met de meest mogelijke confort ingericht.

Het achterste gedeelte diende als berg- en pakruimte, terwijl Mr. Olbinet, die in zijn kwaliteit van scheepskok den tocht zou meemaken en niet bepaald een heldhaftige ruiter was, hierin zou gehuisvest worden. Deze ruimte werd eveneens als keuken gebruikt.

De reizigers zouden bij sterken regenval in de wagen kunnen schuilen; overigens kwamen zij in het bezit van

een opvouwbare tent, waarin zij gemakkelijk den nacht konden doorbrengen. Glenarvan, de majoor, John Mangles, Paganel, Robert, benevens Wilson en Mulrady, die ook nu van de partij zouden zijn, kregen van Paddy O'Moore ieder een stevig rijpaard.

De ossen zouden op het laatste oogenblik worden uitgezocht; Paddy O'Moore had er genoeg in zijn weiden loopen, zoodat ook daaraan geen gebrek was.

Na deze maatregelen getroffen te hebben, keerde John Mangles met de Iersche familie, die het jacht gaarne bezichtigen wilde, naar boord terug. Ook Ayrton kwam mee en tegen vier uur 's middags beklommen allen den valreep der *Duncan.*

Zij werden met open armen ontvangen. Glenarvan verzocht het gezelschap aan boord te blijven dineeren en toen dit was afgeloopen, liet hij hen het schip bezichtigen. Paddy O'Moore en zijn echtgenoote waren in de wolken bij het zien der prachtig ingerichte hutten. Met Ayrton was dit echter een ander geval.

Niet dat hij iets aan te merken had, maar hij beschouwde deze luxe als overdaad.

Hij beschouwde het jacht echter met de blikken van een zeeman. Hij bezocht het schip van plecht tot boeg, van mast tot kiel, nam een kijkje in de machinekamer, in de steenkoolruimten, in de kombuizen, in de kruitkamer, stelde bijzonder veel belang in de wapenrekken en in het op de voorplecht geplaatste kanon.

Glenarvan zag onmiddellijk, dat hij in Ayrton een vakman voor had; en als hij het niet zag, dan kon hij het opmaken uit de vragen, welke de bootsman der *Britannia* hem stelde.

„Mag ik u eens wat zeggen?"

„Laat hooren, Ayrton."

„U hebt daar een prachtig schip."

„Nog iets anders dan „prachtig", Ayrton."

„Wat dan, mylord?"

„Een „goed" schip."

„Hoeveel ton meet het?"

„Twee honderd en tien ton."

„Twee honderd en tien ton?"

„Zooals ik zei."

„Dan moet ik me al heel sterk vergissen, indien de *Duncan* onder volle stoom geen vijftien knoopen liep, mylord."

„Zeventien," merkte John Mangles op.

Ayrton keek verbaasd.

„Maar dan kan zelfs het snelst varend oorlogsschip geen jacht op de *Duncan* maken. Zeventien knoopen, 't is buitengewoon!"

John Mangles begon er schik in te krijgen.

„Volkomen juist, Ayrton; niet één schip dat de *Duncan* kan achterhalen."

„Zelfs niet onder zeil?"

„Zelfs niet onder zeil!"

„Welnu, mylord en ook u, kapitein, ontvang de gelukwenschen van een zeeman, die verstand heeft van een goed en snelvarend schip."

„Zoo mag ik 't hooren, Ayrton. Blijf bij ons aan boord en het zal aan jou staan of dit schip op den duur het jouwe wordt."

„Ik zal er aan denken, mylord," antwoordde de bootsman droogjes.

Toen Paganel een oogenblik later met den majoor alleen was, merkte hij op:

„Zeg, majoor, die Ayrton schijnt me toch een verbazend schrandere kerel."

De majoor antwoordde niet direct.

Zwijgend liep hij met Paganel naar de groote kajuit, waar alle gasten vereenigd waren.

Doch voordat ze zich bij het gezelschap voegden, sprak de majoor:

„Zal ik u eens wat zeggen, Paganel?"

„Laat hooren, beste vriend."

„Die Ayrton..."

„Welnu?"

„Is mij een beetje *al te* schrander!"

Paganel greep hem bij den arm.

„Hoe bedoelt u dat, Mac Nabbs?"

Maar de majoor hulde zich in zwijgen. Eigenlijk wist hij er geen verklaring voor te geven, maar het gelaat en het optreden van den vroegeren bootsman der *Britannia* bevielen hem niet.

Intusschen scheen zich deze van geen enkel kwaad bewust. Hij gaf een vrij uitvoerige beschrijving van het land dat men zou gaan doortrekken en informeerde bij Glenarvan, hoeveel matrozen deze op den tocht dacht mede te nemen. Toen hij vernam, dat slechts twee hunner, n.l. Wilson en Mulrady, van de partij zouden zijn, scheen hij ten zeerste verbaasd.

Ja, hij drong er bij lord Glenarvan zelfs op aan, de begeleidende manschappen der expeditie uit de beste leden der bemanning samen te stellen.

Tusschen twee haakjes gezegd, zou dit aandringen op een zoo sterk mogelijke formatie der begeleidende troepen, elke achterdocht bij den majoor moeten verdrijven. Dit was echter niet het geval.

Waarom niet?

De majoor zou er waarschijnlijk zelf geen antwoord op kunnen geven.

Glenarvan merkte echter op:

„Luister eens, Ayrton; onze reis door Australië levert toch geen enkel gevaar op, nietwaar?"

„Inderdaad geen enkel."

„Welnu, dan lijkt het mij het best, zooveel mogelijk manschappen aan boord te laten voor het besturen en het manoeuvreeren van het schip zelf. Bovendien is het van het grootste belang, dat we het schip tijdig op de afgesproken plaats vinden. De bemanning kan dus in geen geval verminderd worden."

Ayrton scheen deze overweging in te zien en drong niet langer aan.

Bij het vallen van den avond verlieten Ayrton, Paddy O'Moore en diens familie het schip. Het vertrek werd bepaald op den volgenden morgen om acht uur.

Lady Helena en miss Mary begonnen nu direct een en ander in te pakken voor de reis. Zij maakten het echter korter dan Paganel, die het grootste gedeelte van den nacht doorbracht met het nazien van zijn verrekijker. Hij sliep nog als een marmot, toen de majoor hem bij het aanbreken van den dag met stentor-stem wakker riep.

Intusschen had John Mangles de bagage naar de boerderij laten brengen. Onder aan den valreep lag reeds een sloep klaar, die de reizigers aan boord zou nemen.

De jeugdige kapitein gaf nog zijn laatste instructies aan Tom Austin.

Hij drong er bij zijn stuurman vooral op aan, het gezelschap te Melbourne op te wachten, daar de orders van Glenarvan in ontvangst te nemen en deze nauwgezet op te volgen.

De oude zeeman antwoordde, dat zijn kapitein op hem kon rekenen. Uit naam van de equipage, wenschte hij lord Glenarvan al het goede voor de reis. De sloep voer af te midden van het hoerageroep der matrozen.

De *Duncan* was zonder kapitein.

Tien minuten later kwam de sloep aan wal. Een kwartier daarna waren allen op de boerderij.

Alles was gereed. Met de zweep in de hand, wachtte Ayrton op de bevelen van zijn nieuwe meester.

„Deksels!" riep Paganel, „dat noem ik nog eens een prettige manier van reizen. Een huis dat men verplaatsen en stilzetten kan waar men het verkiest. Het kan werkelijk niet mooier."

„Mijnheer Paganel," antwoordde lady Helena, „mag ik spoedig het genoegen hebben, u in mijn salons te ontvangen?"

„Mevrouw," merkte de galante Franschman op „het

zal me werkelijk een eer en genoegen zijn. Hebt u al een vaste dag bepaald?"

„Waarde professor, voor mijn vrienden ben ik iederen dag thuis. En u weet, dat u..."

„De meest toegewijde van allen ben, mevrouw," antwoordde Paganel met een buiging.

Deze uitwisseling van beleefdheden werd onderbroken door de komst van zeven flink getuigde paarden, die door de bedienden van Paddy O'Moore aan den teugel werden gevoerd.

Lord Glenarvan betaalde den prijs voor alles wat hij van den braven Ier had gekocht, terwijl hij er nog zijn hartelijksten dank bijvoegde.

Vooral dit laatste scheen de kolonist even hoog te schatten als de goudstukken.

Men gaf het sein tot vertrek, Lady Helena en miss Mary namen in de wagen plaats; Ayrton op den bok en Olbinet achter in het voertuig. Glenarvan, de majoor, Paganel, John Mangles, Robert en de beide matrozen, allen zwaar gewapend met karabijnen en revolvers, bestegen hun paarden.

„God bescherme u allen!" riepen Paddy O'Moore en zijn familie.

Ayrton liet zijn zweep klappen. De ossenkar zette zich in beweging en weldra was de Iersche hoeve door een kromming van den weg aan het oog der reizigers geheel onttrokken. De tocht was begonnen.

NEGENDE HOOFDSTUK.

De provincie Victoria.

Het vasteland van Australië is verdeeld in zes provinciën en wel:

„Nieuw-Zuid-Wales, hoofdstad Sidney;
Queensland, hoofdstad Brisbane;
Victoria, hoofdstad Melbourne;
Zuid-Australië, hoofdstad Adelaide;
West-Australië, hoofdstad Perth en
Noord-Australië, nog zonder hoofdstad.

Slechts de kusten van dit onmetelijke land zijn reeds bewoond; geen enkele nederzetting heeft zich verder dan twee honderd mijl landwaarts gewaagd.

Het vertrek der reizigers van kaap Bernouilli vond plaats op den 21en December 1864, een jaargetijde, dat overeenkomt met den Europeeschen zomer.

Daar men geen bepaalde marschorde had aangenomen, was elk der ruiters in zeker opzicht vrij in zijn doen en laten. De jagers mochten over de vlakte jagen, de galante heeren met de dames in het rijtuig een praatje maken, de wijsgeeren met elkaar philosopheeren, en daar Jaques Paganel al deze hoedanigheden in zich vereenigde, moest hij overal tegelijk zijn en was het dan ook inderdaad.

Deze tocht door een smal gedeelte der provincie Zuid-Australië leverde niets bijzonders op.

Het was een landstrook, bedekt met lage heuvels en onbebouwde gronden. Hier en daar zag men eenige schapen met zwijnskop, z.g.n. „pig-faces" tusschen de palen der telegraaflijnen grazen, die kortelings van Adelaide naar de kust zijn aangelegd.

Tegen drie uur 's middags kwam de wagen door een boomlooze vlakte, welke onder den naam van „muskie-

tenvlakte" bekend is. Onze geleerde aardrijkskundige smaakte de voldoening, te kunnen vaststellen, dat deze vlakte haar naam ten volle waard was. Zoowel reizigers als dieren hadden verschrikkelijk te lijden onder de pijnlijke beten der schadelijke insecten. Het was onmogelijk, ze te verjagen; men kon ze hoogstens bedwelmen met den meegenomen voorraad amoniak uit de reisapotheek.

Tegen den avond kreeg de vlakte een meer gecultiveerd aanzien; men bemerkte, dat hier de hand des ontginners aan het werk was geweest.

Ayrton zette zijn ossen tot grooteren spoed aan en tegen acht uur bereikte men het station Red-Gum.

Het woord „station" heeft eigenlijk betrekking op een nederzetting van veehouders. Red-Gum-Station was een dergelijke nederzetting, echter van weinig beteekenis. Maar zoo onbeduidend het plaatsje ook was, de gastvrijheid der bewoners was er daarom niet minder door. In dergelijke eenzame streken van Australië kan men er bijna altijd zeker van zijn, een goed onderdak benevens een evengoed verzorgde tafel te vinden.

Den volgenden morgen spande Ayrton zijn ossen reeds vroegtijdig voor de wagen. Het was zijn plan, nog dien zelfden avond het grondgebied der provincie Victoria te bereiken.

En werkelijk toen de zon reeds ter kimme daalde, kwamen onze vrienden voor het stadje Aspley, de eerste nederzetting van beteekenis aan de westelijke grenzen der provincie Victoria, en gelegen op 141 graden oosterlengte, in het district Wimerra.

Ayrton stalde wagen, ossen en paarden in een herberg die de meer wijdsche dan toepasselijke naam had van „Hotel de Kroon". Het avondeten bestond hoofdzakelijk uit schapenvleesch, dat men in Australië op ontelbare manieren weet te bereiden.

Men at flink doch sprak nog meer. Iedereen wenschte iets te weten omtrent de provincie, waar men thans

doorheen zou trekken. En Paganel, die de aangewezen man was om alle mogelijke inlichtingen te verstrekken, liet zich niet lang bidden.

Hij vertelde, dat deze provincie buitengewoon rijk aan goudmijnen was, welke omstandigheid echter een groote toeloop van gelukzoekers ten gevolge had gehad.

Op zeker oogenblik vroeg lady Helena:

„Een enkele vraag, mijnheer Paganel..."

„Uw dienaar, mevrouw."

„Is de provincie Victoria niet eerst voor zeer korten tijd gesticht?"

„Ja zeker, mevrouw."

„Hoe lang bestaat zij?"

„Nauwelijks dertig jaar."

„Dan werd zij dus opgericht..."

„Op Dinsdag 6 Juni 1835..."

„'s Avonds om kwart over zeven," viel de majoor spottend in.

Paganel was echter niet zoo licht uit het veld te slaan en antwoordde:

„Ge vergist u, waarde Mac Nabbs: het was om tien minuten over zeven. Het was op dat oogenblik, dat Batman en Falckner een nederzetting stichtten te Port Philippe, juist in de baai van de zuidkust, waar nu de machtige stad Melbourne verrijst. Gedurende vijftien jaar behoorde de kolonie bij Nieuw-Zuid-Wales en stond onder de regeering der heeren van Sydney. In 1851 werd zij echter onafhankelijk verklaard en nam den naam van Victoria aan."

„En is ze er sindsdien op vooruitgegaan?" vroeg lord Glenarvan.

„Oordeel maar eens zelf, beste vriend. Ik zal u eenige cijfers citeeren..."

„O, cijfers," viel de majoor weer in.

„Majoor, cijfers zijn toch niet te loochenen," antwoordde Paganel.

„Dat zeg ik ook niet."

„Welnu dan!"

„Gaat u gang maar, waarde professor."

De professor liet zich echter niet van de wijs brengen en vervolgde:

„In 1836 telde de kolonie Port-Philippe niet meer dan twee honderd zes en veertig inwoners. Tegenwoordig telt de provincie Victoria er vijf honderd vijftig duizend. Zeven millioen wijnstokken leveren jaarlijks ruim vijf honderd veertig duizend liter wijn. Honderd en drie duizend paarden galoppeeren over haar vlakten en zes honderd vijf en zeventig duizend twee honderd twee en zeventig stuks hoornvee grazen op haar weiden."

„Zijn er dan ook niet enkele varkens?" vroeg de onverbeterlijke majoor.

„Ja zeker; negen en zeventig duizend zes honderd vijf en twintig."

„En hoeveel schapen?"

„Zeven millioen honderd vijftien duizend negen honderd drie en veertig."

„Met inbegrip van het schaap, dat wij op het oogenblik eten?"

Allen schaterden het uit.

„Bravo, mijnheer Paganel," riep lady Helena. „Iedereen zal moeten toegeven, dat u op uw aardrijkskundig paard stevig in het zadel zit en mijn neef Mac Nabbs zal u er niet gemakkelijk uit kunnen wippen."

„Wat zal ik u zeggen, mevrouw: de aardrijkskunde is nu eenmaal mijn vak, evenals het mijn vak is, u daar een en ander van te leeren."

„Is Australië een mooi land."

„Prachtig, mevrouw."

Weer was de majoor er bij, om zijn vriend een weinig op te hitsen.

Met een spottend lachje sprak hij:

„Tot nu toe heb ik daar nog niet bijster veel van gezien, mijnheer Paganel."

„Maar wacht toch even, ongeduldige majoor! Nauwe-

lijks hebt u een voet over de grenzen gezet, of u begint al te klagen."

En in een lange zin begon de waardige aardrijkskundige alle schoonheden op te sommen, welke in de provincie Victoria te vinden zijn.

Maar nauwelijks had hij uitgesproken, of de majoor vroeg doodbedaard:

„Is dat nu alles?"

‚Nog lang niet, majoor."

„Wat?" vroeg lady Helena, „zijn er nog meer schoone dingen in Australië?"

„Ja, mevrouw; het klimaat."

„Is dat zoo bijzonder?"

„Bijzonder? Mevrouw, ik zeg u, dat van het Australisch klimaat een bijzondere invloed uitgaat."

„Welke."

„Een moralische."

„Een moralische?"

„Ja zeker."

„Hoe komt u daarbij?"

„Dat zal ik u vertellen. Uit Engeland worden de misdadigers hierheen gezonden en men heeft vastgesteld, dat het klimaat een buitengewoon weldoende invloed op hun moraal uitoefent."

„Schertst u niet, mijnheer Paganel?"

„Neen mevrouw. En niet alleen op de menschen, maar ook op de dieren doet zich deze invloed gevoelen. De dieren zijn hier buitengewoon gedwee."

„Het is zelfs zoo sterk, dat metalen, die aan de buitenlucht zijn blootgesteld, niet roesten."

„Dat klinkt als een sprookje, beste vriend!"

„Bijna ongelooflijk."

„U zult het zelf zien, mevrouw."

En even later liet hij er op volgen:

„Alle naturen worden in Australië beter."

„Maar u, mijnheer Paganel!" riep lady Helena, „u,

die van nature toch reeds zoo goed bent, wat zal u dan wel in Australië worden?"

„Ik mevrouw," antwoordde Paganel, „ik word uitstekend; heel eenvoudig uitstekend."

TIENDE HOOFDSTUK.

Aan de Wimerra-River.

Na een rustigen nacht begaf men zich den volgenden morgen bij het krieken van den dag op weg.

Zonder ongeval trok men verder en bereikte 's avonds de oevers van het Witte Meer.

Ondanks zijn liefde voor de aardrijkskunde, moest Jaques Paganel toegeven, dat het water van dit meer even zoo min wit was als het water der Roode Zee rood, dat van de Zwarte Zee zwart, dat van de Gele Rivier geel en dat van de blauwe Donau blauw.

Het gevolg hiervan was een heftig twistgesprek tusschen den majoor en den professor, waarbij de laatste echter het onderspit moest delven.

Met zijn gewone stiptheid bereidde Mr. Olbinet het avondeten en nadat men dit alle eer had bewezen, begaf men zich ter ruste.

De reis ging den volgenden morgen door een onafzienbaar veld van de heerlijkste goudsbloemen.

Na een tiental mijlen afgelegd te hebben, reed de wagen tusschen twee boschjes accacia's, mimosa's en witte gomboomen door, wier bloemen op verschillende wijzen zijn gerangschikt.

Men kon met een weinig fantasie beweren, dat het plantenrijk in deze streek haar best deed, alle goede zorgen, welke de dagvorstin aan hem besteedde, op duizenderlei wijzen aan de natuur terug te geven.

Het dierenrijk was daarentegen kariger in zijn voort-

brengselen. Eenige kasuarissen sprongen in de vlakte rond, zonder dat het mogelijk was, hen te naderen, dus nog veel minder, onder schot te krijgen.

Desondanks smaakte de majoor de voldoening, een reusachtige jaribu of kraanvogel te schieten. Het was een vogel van vijf voet hoogte, terwijl de zwarte bek met snavel een lengte had van achttien duim. De paarse en purpere weerschijn van zijn hals stak scherp af bij het glanzige groen van zijn hals, de schitterende witheid van zijn krop en het heldere rood van zijn lange pooten.

Deze vogel werd door de vrienden zeer bewonderd, en de majoor zou waarschijnlijk de eer van den dag hebben genoten, indien onze vriend Robert niet eenige mijlen verder een ander dier had geveld.

Het was een leelijk, wanstaltig beest, half egel half miereneter, terwijl uit zijn tandelooze mond een lange, kleverige tong hing.

Met deze tong vind het beest de mieren, die zijn hoofdvoedsel waren.

Nauwelijks had Paganel dit vreemdsoortige dier gezien, of hij riep:

„Vrienden, hier hebben we dan eens eindelijk een stekelzwijn.

Lady Helena maakte de opmerking, dat het dier buitengewoon leelijk was.

„Zeker, mevrouw, maar even zeldzaam als leelijk. Men vindt het nergens buiten Australië."

Paganel wilde het stekelzwijn medenemen voor zijn verzameling, maar Mr. Olbinet, die de zorg voor de pak- en bergruimte had, verzette zich zoo sterk tegen dit plan, dat Paganel er van moest afzien.

Dien dag kwamen de reizigers tot honderd en veertig graden, dertig minuten oosterlengte. Tot nog toe had men nog maar weinig nederzettingen aangetroffen en het leek wel, alsof het land uitgestorven was. Ook van inboorlingen was geen spoor te ontdekken, daar deze

stammen meestal in de onmetelijke woestijnen bij de Darling- en Marrayrivier rondzwerven.

Zonder eenige storing trok men ongehinderd verder en sloeg 's avonds het kamp op aan den voet van het Talborg-gebergte.

De reizigers waren tamelijk vermoeid en strekten zich lang uit in het hooge gras.

Slechts Paganel liep onrustig heen en weer.

„Scheelt er iets aan, beste vriend?" vroeg lady Glenarvan.

„Hum... hum... neen mevrouw."

En weer begon hij onrustig heen en weer te loopen, tot verwondering van allen.

Eindelijk kon hij het niet langer uithouden.

„Vrienden, er is iets dat me hindert," sprak hij.

„Wat?" vroeg men van alle kanten."

„Ik weet niet welken datum het vandaag is!"

„Daar hebben we weer eens onze verstrooide professor," spotte de majoor.

„Mijnheer Paganel," riep Robert Grant, „ik zal het u zeggen."

„Welnu, mijn jongen?"

„Het is vandaag 25 December."

„Zie je wel: ik dacht het al. Het is vandaag een bijzondere dag. Het is Kerstmis."

Inderdaad, allen hadden het vergeten. Misschien wel, omdat het Europeesche Kerstmis gewoonlijk gepaard gaat met sneeuw, terwijl men hier, op het zuidelijk halfrond, door een in zomertooi prijkend land trok.

Allen hadden het vergeten, behalve één, n.l. Mr. Olbinet, die in alle stilte een heerlijk Kerst-diner had klaargemaakt.

En men moet zeggen, dat de kok zijn best had gedaan. Op de sierlijk gedekte tafel (het geweldige grastapijt der Australische vlakte) prijkten:

Een rendierham;

een paar fiksche sneden pekelvleesch;

een gersten- en haverkoek;
eenige kannen thee;
eenige flesschen wijn en
eenige flesschen whisky.

Waarlijk, men had kunnen denken, het Kerstfeest te vieren op Malcolm-Castle, midden in de Schotsche Hooglanden.

Paganel was van oordeel, dat er ook niet een paar inheemsche vruchten aan mochten ontbreken. Hij besloot, die zelf te gaan zoeken.

Na een paar minuten kwam hij terug met een paar wilde oranjeappelen, wier vleesch tamelijk smakeloos is, doch wier doorgekraakte pitten op de tong branden als Spaansche peper.

Terwille van de wetenschap at de waardige geleerde meer van deze vruchten dan goed voor hem was, met het gevolg, dat het verhemelte hem weldra brandde als gloeiend ijzer.

De goede man was nauwelijks in staat, de vragen van den majoor te beantwoorden.

Men stelle zich zijn radeloosheid maar eens goed voor oogen.

Natuurlijk werd hij door allen uitgelachen en zeer verdrietig begaf hij zich ter ruste.

Den volgenden dag, 26 December, gebeurde er niets bijzonders.

Men vond de bronnen der Nortonkreek en later de half uitgedroogde Mackensrivier.

Het weer hield zich prachtig en de warmte bleef draaglijk.

Robert, die zich bijzonder tot den geleerden Franschman voelde aangetrokken, vroeg een verklaring dezer veemde omstandigheid.

„Maar beste jongen, heb je dan nooit gehoord, dat de aarde in den winter veel dichter bij de zon is dan in den Zomer?"

„Jawel, mijnheer."

„En dat de koude van den winter slechts een gevolg is van de schuine richting der stralen welke de zon naar de aarde zendt?"

„Jawel."

„Welnu, mijn jongen, om diezelfde reden is het warmer in Australië."

„Dat begrijp ik niet."

Paganel krabde zich achter de ooren.

„Ik zal het je uitleggen, Robert."

„Alstublieft, mijnheer."

„Wanneer het in Europa winter is, welk jaargetijde is het dan hier?"

„Zomer."

„Juist. En omdat de aarde dan dichter bij de zon is, begrijp je?..."

„Jawel... maar..."

„Daarom is de zomer in de zuidelijke landen warmer dan in de noordelijke."

„Dat is zoo."

„Als men dus zegt, dat de aarde in den winter dichter bij de zon staat, dan heeft dit slechts betrekking op het noordelijk halfrond."

„Daar had ik nooit aan gedacht."

Paganel klopte zijn jonge vriend en leerling op den schouder.

„Welnu, Robert, zorg dan maar, dat je het niet zoo heel gauw vergeet."

Robert vernam nog, dat de gemiddelde warmte in Victoria 74 graden Fahrenheit was.

Bij het Londsdalemeer werd dien avond halt gemaakt en het kamp opgeslagen.

Den volgenden morgen tegen elf uur bereikte het gezelschap de oevers van de Wimerra-rivier, op 143 graden oosterlengte.

Deze, ongeveer achthonderd meter breede rivier, scheen op het eerste gezicht een onoverkomelijke hinderpaal voor de ossekar te zijn.

Doch zoo heel gemakkelijk lieten onze vrienden zich niet uit het veld slaan.

„Is hier geen doorwaadbare plaats?" vroeg Glenarvan aan Ayrton.

„Ik zal probeeren er een te vinden, mylord," antwoordde de gevraagde.

En werkelijk, na eenig zoeken vond de bootsman een plaats, minder diep dan het overige gedeelte der rivier, waar de kar wel doorheen kon.

„Denk je, dat we er door komen?" vroeg John Mangles.

„Het is in ieder geval te probeeren, kapitein," was het antwoord.

„Acht je het noodig, dat de dames de wagen verlaten?" liet Glenarvan zich hooren.

„In geen geval, mylord. Mijn ossen staan vast op hun pooten en ik ben er zeker van, zonder ongelukken den overkant te bereiken."

„Vooruit dan maar, Ayrton, en doe je best."

De ruiters omringden het logge gevaarte en allen begaven zich vol moed te water. De majoor en de beide zeelieden reden voorop; dan volgde het voertuig, door Ayrton bestuurd en aan weerszijden geëscorteerd door Glenarvan en John Mangles, terwijl de trein gesloten werd door Robert en Paganel.

Tot het midden der rivier ging alles naar wensch. Maar nu werd de geul plotseling dieper en kwam het water tot boven de velgen. Er bestond thans groot gevaar, dat de ossen plotseling den grond onder de pooten zouden verliezen en in dat geval zou het ongeluk niet te overzien zijn.

Maar nu eerst bleek, wat voor een flinke kerel Ayrton was.

Van zijn veilige plaats op den bok, sprong hij moedig te water en stelde zijn leven in de waagschaal, om de kar op het rechte pad te houden.

Maar op een zeker oogenblik had er een hevige schok plaats.

Niemand had dit kunnen voorzien en ook niemand had het kunnen voorkomen, dat de wagen eensklaps sterk naar rechts overhelde.

Met hun volle zwaarte gingen Glenarvan en John Mangles aan de kap hangen, maar niets mocht baten: de geheele wagen dreef als een ton op het water.

Ayrton zwom naar voren en bracht met een geweldige ruk de ossen op het goede spoor. Weldra begon de bedding te stijgen en na enkele minuten had men zonder verdere ongelukken den veiligen oever bereikt.

Bij onderzoek bleek thans, dat het voorstel van den wagen gebroken was en dat het paard van Glenarvan zijn voorste hoefijzers had verloren.

Deze schade moest onmiddellijk hersteld worden.

Ayrton kwam met het voorstel, naar het twintig mijlen noordelijker gelegen Black Point te gaan en daar een hoefsmid te halen.

„Hoe lang denk je voor dezen tocht noodig te hebben?" vroeg Glenarvan.

„Een uur of vijftien, mylord."

„Goed. Vertrek dan. Wij blijven hier op je wachten."

„Uitstekend, mylord."

Eenige minuten later was de bootsman der *Britannia* uit het gezicht verdwenen.

ELFDE HOOFDSTUK.

De „Melbourne and Sandhurst Railway".

De in den regel zoo kalme majoor had niet zonder eenige bezorgdheid Ayrton zien vertrekken.

Hij liet van deze bezorgdheid echter niets blijken, en stelde er zich mee tevreden, een wakend oog te houden op het kamp en de naaste omgeving.

Ook Glenarvan had eenige bezorgdheid, doch van geheel andere oorzaak dan de majoor. De Schotsche edelman vreesde n.l., dat Ayrton zonder werklieden zou terug komen en dat men dientengevolge den wagen in den steek zou moeten laten.

De vertraging zou dan misschien wel eenige dagen kunnen duren en een dergelijk oponthoud kwam Glenarvan slecht van pas.

Elke vrees bleek echter ongegrond. Ayrton kwam op tijd terug en wel in gezelschap van een man, die beweerde, hoefsmid van beroep en te Black-Point woonachtig te zijn.

Het was een lange, krachtig gebouwde kerel, wiens ongunstig uiferlijk weinig sympathie inboezemde. Dit deed echter weinig ter zake: hoofdzaak was, dat hij zijn vak verstond. Hoe het ook zij, hij sprak weinig en verspilde geen nuttelooze woorden.

„Is het een bekwaam vakman?" vroeg John Mangles aan den bootsman.

„Ik ken hem even min als u, kapitein."

Intusschen was de hoefsmid aan het werk gegaan. Dat men hier met een bekwaam vakman te doen had, bleek al spoedig uit de wijze waarop hij de noodige reparaties verrichtte. Hij werkte handig en toonde daarbij een ongewone lichaamskracht te bezitten. Hem gadeslaande, merkte de majoor iets op, dat hem te denken gaf, zoo niet een geheime vrees veroorzaakte.

De zeldzaam gespierde pols van den hoefsmid vertoonde in den vorm van een ring, een donkergekleurde plek, die aan een pas geheelde wonde deed denken. Deze opzichtige plek werd slechts ten deele door de mouw van 's mans hemd bedekt.

De majoor ondervroeg den hoefsmid naar het ontstaan dezer wonde, doch de man scheen hem niet gehoord te hebben en werkte zwijgend verder.

Twee uren daarna waren alle schaden aan wagen en hoefijzers hersteld.

Hier zij terloops nog opgemerkt, dat de hoefijzers, welke de smid kant en klaar had meegebracht, een bijzonderheid vertoonden welke de majoor onmiddellijk in het oog sprong.

Zij hadden n.l. den vorm van een soort klaverblad, dat van voren ruw was afgehakt.

Mac Nabbs wees Ayrton op deze eigenaardige omstandigheid.

De bootsman had echter direct een antwoord gereed.

„Majoor," sprak hij, „dit is het merk van Black-Point, waardoor men terstond de sporen der weggeloopen paarden van Black-Point kan terug vinden, zonder ze met anderen te verwarren."

Mac Nabbs antwoordde niet, maar wist ook niet, wat hij er van denken moest.

Weldra waren de paarden beslagen en vorderde de smid het loon voor het verrichte werk, zonder vier woorden gesproken te hebben.

Een half uur later waren de reizigers weer op weg. Men trok dien dag door een uitgestrekte vlakte, waar tusschen struiken en hoog gras, talrijke ertshoudende steenen lagen. Om drie uur 's middags sneed men den postweg tusschen Crowland en Horsham en bereikte tegen den avond een kampeerplaats, ongeveer drie mijl boven Maryborough gelegen.

Den volgenden dag werd de reis eenigszins vertraagd door het heuvelachtige van het terrein dat men moest doortrekken. Onophoudelijk ging het berg op en af en hadden de dames van het schokken van den wagen zeer te lijden; niemand echter klaagde.

Tegen elf uur kwamen de reizigers bij het stadje Carlsbrook.

Ayrton, die zich niet onnoodig wilde ophouden, stelde voor, om het stadje heen te trekken en verkreeg de toestemming van Glenarvan.

Paganel, de aardrijkskundige, stelde er echter groot belang in, het stadje te bezichtigen en reed met dit doel

vooruit, waarbij hij door zijn jeugdige vriend Robert gevolgd werd.

Dit bezoek aan Carlsbrook duurde maar kort, doch lang genoeg, om den Franschen geleerde een vrij nauwkeurige indruk van Australische stedenbouw te geven. Er was een bank, een gerechtshof, een markt, een school, een kerk en een honderdtal huizen, allen naar het zelfde model in baksteen opgetrokken.

De straten van dit stadje waren allen kaarsrecht, zonder eenige onderbreking, maar eveneens zonder de minste bevalligheid.

Er was niet veel bijzonders in dit stadje te zien en de beide vrienden gaven hun paarden dan ook weldra de sporen, om zich zoo spoedig mogelijk bij het overige gezelschap te voegen.

Men trok nu door een land, bekend onder den naam van Low-Level Plains, en beroemd om zijn talrijke kudden schapen. Daarop vertoonde zich zonder eenigen overgang de Australische woestijn, waarin men echter geen spoor van een inboorling te zien kreeg.

Wel zag men iets anders in deze woestijn, iets, dat men er het allerminst verwacht zou hebben, n.l. een goed aangelegden spoorweg.

Men naderde den weg welke gesneden werd door den spoorweg van Melbourne naar Echuca, de hoofdstad van het district Riverine.

De zeven en dertigste breedtegraad sneed den spoorweg eenige mijlen ten noorden van Castlemaine, bij Camden Bridge, een spoorbrug, welke de beide oevers der Lutton-rivier met elkaar verbindt.

Het was naar deze brug dat Ayrton zijn ossenspan leidde, terwijl de ruiters er een stevige galop in hielden.

Toen men in de buurt van de spoorbrug kwam, zag men al spoedig, dat er iets bijzonders moest zijn geschied.

En inderdaad, een onafzienbare menschenmenigte stroomde er heen.

Het gekste echter was, dat men allerwege hoorde roepen:

„Naar de spoorbrug! naar de spoorbrug!"

Welke gebeurtenis kon oorzaak zijn van deze algemeene opwinding?"

Misschien een ongeluk?"

Glenarvan en zijn makkers gaven hun paarden de sporen. In weinige minuten had men de spoorbrug bereikt en onmiddellijk begrepen zij de oorzaak der samenloop van menschen.

Er had een vreeselijk spoorwegongeluk plaats gegrepen. De spoorbrug was vernield en een trein, welke er juist overheen had gereden, was in de diepte der rivier gestort. Slechts de achterste wagen was door een wonderbaarlijk toeval gespaard gebleven. In de diepte was het een ontzettende mengelmoes van stukken gloeiend ijzer, breede plassen bloed en ontelbare lijken. Niemand kon nog berekenen, hoeveel slachtoffers dit ontzettende ongeluk had geëischt.

Glenarvan, Paganel en de majoor mengden zich tusschen de toeschouwers ten einde een en ander te weten te komen.

De meeningen waren nog al verdeeld.

„De brug is gebroken," meende iemand.

„Niet waar," antwoordde een tweede. „Men heeft haar vergeten te sluiten."

Inderdaad had men hier met een draaibrug te doen, die ten behoeve der scheepvaart geopend en gesloten kon worden. En nu deed zich de werkelijk moeilijk te beantwoorden vraag voor, of de brugwachter de verregaande achteloosheid had begaan, de brug open te laten, terwijl de trein in volle vaart kwam aanstormen.

Het ongeluk was 's nachts gebeurd met trein No. 37, die om elf uur vijf en veertig uit Melbourne vertrekt. Naar alle berekening was het ongeluk dus tegen kwart over drie geschied, d.w.z. vijf en twintig minuten, nadat de trein het station van Castlemaine had verlaten.

Er had een vreeselijk ongeluk plaats gegrepen.

Natuurlijk werden onmiddellijk alle pogingen in het werk gesteld, om den verongelukten reizigers hulp te verschaffen.

Bij nader onderzoek bleek echter, dat de telegraafpalen op den grond lagen, waarschijnlijk ten gevolge van den vreeselijken schok. Men kon dus niet seinen. Eerst tegen zes uur 's morgens had men den heer Mitchell, inspecteur-generaal der kolonie, kunnen bereiken, onder wiens toezicht thans de reddingsploegen aan het werk werden gesteld.

Lord Glenarvan stond nu met genoemden heer te praten en merkte op:

„Welk een vreeselijk ongeluk, mijnheer!"

„Dat is geen ongeluk, mylord."

„Geen ongeluk?"

„Welneen."

„Wat dan?"

De beambte boog zich een weinig voorover en fluisterde hem toe:

„Geen ongeluk, maar wel een misdaad!"

Ten hoogste verbaasd keek lord Glenarvan den heer Mitchell aan.

Deze bedacht zich een oogenblik en vervolgde toen op fluisterenden toon:

„Een onderzoek heeft aan het licht gebracht, dat deze ramp inderdaad het gevolg van een lage misdaad is. De laatste goederenwagen is geplunderd terwijl de reizigers die er wonder boven wonder het leven hebben afgebracht, door een troep van zes roovers werden aangevallen. Niet uit achteloosheid maar wel met opzet is de brug op het laatste oogenblik geopend en uit het feit, dat de brugwachter verdwenen is, mag men afleiden, dat deze onder een deken heeft gespeeld met de booswichten, die den trein hebben geplunderd."

Een commissaris van politie, die inmiddels ten tooneele was verschenen, schudde bij deze woorden van Mitchell het hoofd.

„Bent u het niet eens met mijn inzicht, mijnheer de commissaris?"

„Niet geheel en al."

„Dat beteekent?"

„Dat beteekent, dat ik niet aan de medeplichtigheid van den brugwachter geloof."

De heer Mitchell dacht eenige oogenblikken na alvorens te antwoorden:

„Mijnheer de commissaris, slechts de inboorlingen kunnen deze misdaad hebben begaan."

„Zoo?"

„En zonder hulp van den brugwachter hadden zij de brug nooit kunnen openen."

„Hum, hum."

„Er is nog iets anders."

„En dat is?"

„Gisteravond om elf uur voer een schipper onder de brug door en deze man heeft vanmorgen onder eede verklaard, dat de brug toen gesloten was."

„Dat zou bewijzen?"

„Dat *zou* niets bewijzen maar dat *bewijst* de medeplichtigheid van den wachter."

De commissaris bleef het hoofd schudden."

Maar nu mengde zich Glenarvan in het gesprek.

Zich tot den commissaris wendende, vroeg hij:

„Schrijft u de misdaad niet toe aan de inboorlingen, mijnheer de commissaris?"

„Neen."

„Aan wie dan wel?"

Op dit oogenblik vernam men een hevig rumoer, dat van een halve mijl stroomopwaarts kwam. Aldaar had zich een menschenmenigte verzameld, die alsaan grooter werd. Deze menigte bewoog zich in de richting der brug en had deze spoedig bereikt.

In het midden dezer menschenmenigte liepen twee mannen, die een lijk droegen.

Het was het reeds verkilde lijk van den brugwachter.

Een dolkstoot had hem in het hart getroffen. Het was naar alle waarschijnlijkheid de bedoeling der misdadigers geweest, het onderzoek der politie gedurende de eerste uren op een valsch spoor te brengen. Maar de ontdekking van het lijk rechtvaardigde geheel en al de vermoedens van den commissaris.

Deze misdaad was niet door de inboorlingen begaan.

„Zij die deze misdaad begaan hebben," sprak hij, „waren reeds lang met dit instrument bekend."

Aldus sprekende, liet hij een paar handboeien zien, die uit een paar dubbele ringen bestonden en van een slot voorzien waren.

„U denkt dus?..."

„Lieden, die een gratis reisje op een van Harer Majesteits schepen hebben gemaakt, mijnheer de inspecteur-generaal."

„De gedeporteerden?" riep Paganel, die met deze spreekwijze bekend was.

„Juist mijnheer."

„En ik dacht, dat deze lieden niet het recht hadden, zich op welke plaats dan ook van de provincie Victoria op te houden?"

De commissaris schudde het hoofd.

„Wat zal ik u zeggen, mijnheer. Ze hebben het recht niet maar ze nemen het. Als ik me niet vergis, dan hebben we hier met gedeporteerden van Perth te doen. En hiermede kan ik u de heilige verzekering geven, dat ze er spoedig weer terug keeren.

Op dit oogenblik kwam juist de ossekar voorbij. En lord Glenarvan, die de dames den ontzettenden aanblik van de misdaad wilde besparen, gaf Ayrton opdracht, onmiddellijk door te rijden.

Eenige honderd meter ten zuiden der brug trok het reisgezelschap over den spoordijk en vervolgde zijn weg naar het oosten.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Waar een professor in de aardrijkskunde nog wat leeren kan.

Paganel en Robert, die eenigszins vooruit gereden waren, hielden eensklaps hun paarden in.

De anderen kwamen spoedig naderbij en zagen toen de oorzaak dezer ongewone halte.

Onder een prachtige boom lag een inlandsch jongetje te slapen.

De knaap kon ongeveer een jaar of tien zijn en was geheel op Europeesche wijze gekleed.

Toen lady Helena den knaap zag, liet ze ook de ossekar stil houden en steeg uit den wagen, om het ventje aandachtiger te bekijken.

Had de kleine slaper van het gedruisch iets vernomen of was het een onwillekeurige beweging? Hoe het ook zij, nauwelijks had lady Helena den vasten grond betreden, of hij draaide zich om.

Hoe groot was echter de verbazing der vrienden, toen, ze op den rug van den knaap een papier zagen gespeld waarop de volgende woorden stonden:

TOLINE.
To be conducted to Echuca.
Gare of JEFFRIES SMITH, Railwayporter.
Praiped.

Of in Nederlandsche vertaling:

TOLINE.
Af te leveren te Echuca.
Aan JEFFRIES SMITH, spoorwegbeambte.
Franco.

Paganel was verontwaardigd.

„Daar ziet men de Engelschen weer eens!" riep hij uit. „Zij verzenden een kind als postpakket. Men heeft

het mij weliswaar verteld, maar ik wilde een dergelijke ongehoordheid nooit gelooven."

„Arme kleine," zuchtte lady Helena. „Zou hij in den verongelukten trein hebben gezeten? Misschien zijn z'n ouders wel gestorven en nu is deze arme jongen geheel alleen op de wereld."

„Dat geloof ik niet, mevrouw," merkte Jaques Paganel op. „Het tegendeel schijnt eerder waar te zijn, want te oordeelen naar het opschrift op zijn rug, reist onze broekeman geheel alleen."

Mary Grant beduidde hem te zwijgen.

„Hij wordt wakker," fluisterde zij.

En inderdaad, het ventje werd wakker. Hij opende de oogen en staarde verbaasd naar al die vreemde menschen die om hem heen stonden.

Zijn eerste gebaar verried angst, maar de tegenwoordigheid der beide dames scheen hem wederom gerust te stellen.

„Versta je Engelsch, beste jongen?" vroeg de echtgenoote van lord Glenarvan.

„Ik versta het en spreek het," was het in het Engelsch gegeven antwoord.

Zijn uitspraak herinnerde sterk aan dien van een Franschman.

„Hoe heet je?"

„Toliné."

„Ik weet wat dat beteekent," riep Paganel bij het hooren van dezen naam.

„Wat?"

„Toliné beteekent in het Australisch „boomschors."

Tolinè knikte bevestigend en keek de reizigers met een vragenden blik aan.

„Waar kom je van daan, mijn jongen?" vroeg lady Glenarvan vervolgens.

„Van Melbourne."

„Van Melbourne?"

„Ja."

„Te voet?"
„Neen."
„Per spoor?"
„Ja."
„Zat je dan in den trein, die bij Camden-Bridge in de diepte is gestort?"
„Ja."
„En geen ongeluk gekregen?"
„Neen."
„Hoe komt dat?"
„De God van den Bijbel heeft me in Zijn Almachtige Bescherming genomen."
„Reis je alleen?"
„Ja."
„Zonder eenige begeleiding?"
„Ja."
„Trek je er zoo maar alleen op uit, om de wereld in te gaan?"
„Neen."
„Wie heeft je dan op reis gezonden?"
„De Eerwaarde Heer Paxton had me aan de zorgen van Jeffries Smith toevertrouwd."
„En waar is deze man?"
„Gedood bij het spoorwegongeluk."
„Was er niemand in den trein die je kende?"
„Niemand."
„Was je niet bang?"
„Neen."
„Waarom niet?"
„De Almachtige God waakt over de kleine kinderen en laat hen nooit aan hun lot over, mijnheer."

Zooals men ziet, had Toliné een eigenaardige manier van antwoorden. Hij antwoordde óf met één enkelen lettergreep óf met een gezegde, dat rechtstreeks uit den mond van een dominee scheen te komen.

Daarbij was zijn stem vriendelijk en zacht. Sprak hij over God, dan werd zijn stem ernstig en kwam er zoo-

veel vuur in zijn oogen, dat men onmiddellijk begreep, welk een vroom gemoed dit kind moest hebben.

Deze vroomheid valt bij sommige inlandsche kinderen niet te verwonderen. Zij worden gedoopt en opgevoed door een of anderen Engelschen dominee, die hen volgens de regelen der methodisten Kerk groot brengt. Trouwens, zijn geheele sobere maar hoogst zindelijke kleeding, gaf Toliné reeds het aanzien van een dominee in den dop. Nu deed zich echter een andere vraag voor.

Waarheen ging dit knaapje? Lady Helena ondervroeg hem op dit punt.

„Waar ga je heen, Toliné?"

„Naar mijn familie."

„Waar woont die?"

„In het Lachlan-gebied."

„Zijn het inboorlingen?"

„Ja."

„Geboortig van Lachlan?"

„Ja."

„Heb je nog een vader en moeder?" vroeg Robert.

„Ja, broeder."

Robert was diep getroffen, zich door den onbekenden knaap „broeder" te hooren noemen. Hij reikte Toliné de hand en meer was er niet noodig, om van de twee jongens dikke vrienden te maken.

Daar het intusschen donker was geworden, gaf Glenarvan last, dat men op de plaats, waar Toliné gevonden was, het kamp zou opslaan. Weldra had Mr. Olbinet een smakelijk avondeten gereed en natuurlijk werd de kleine inlander uitgenoodigd, dit maal met zijn nieuwe vrienden te deelen. Door ontelbare vragen, kwam men eindelijk achter zijn geschiedenis.

Zooals dit met vele inlandsche kinderen het geval is, was Toliné reeds op zeer jeugdigen leeftijd aan de hoede van een liefdadigheidsinrichting toevertrouwd. Toliné's ouders waren zeer arm en hadden er volstrekt geen bezwaar tegen, dat hun zoontje een Europeesche op-

voeding zou krijgen; dat spaarde bij hen tenminste een mond aan tafel. Zoo had hij vijf jaar geleden zijn ouders verlaten en was nu op weg, om hen een bezoek te brengen.

„Denk je in Lachland te blijven, Toliné?" vroeg lady Glenarvan.

„Neen, mevrouw."

„Keer je naar Melbourne terug?"

„Ja, mevrouw."

„Wat ga je daar doen?"

„Weer leeren."

„En als je grooter bent?"

„O, mevrouw, als ik eenmaal groot ben, dan wil ik mijn broeders, die nog in de ellende der onwetendheid verkeeren het ware geluk bijbrengen. Ik wil hen onderwijzen; hen leeren, God lief te hebben; mevrouw, als ik groot ben, wil ik zendeling worden."

Dergelijke woorden, uit den mond van een kind van acht jaar, hadden spotters aan het lachen kunnen maken. Maar nu werden ze volkomen begrepen en gewaardeerd door de geloovige Schotten, die den knaap omringden en wier bewondering voor Toliné nog grooter werd.

Paganel voelde zelfs een bijzonder groote genegenheid voor den jeugdigen inlander.

Eigenlijk had dit Australische knaapje in Europeesche kleeding niet direct zijn sympathie gehad. Paganel was immers niet naar het vijfde werelddeel gekomen, om inboorlingen te zien met een gekleede jas aan. Het liefst had hij hen gezien, zooals de Heer hen geschapen had. Maar toen Toliné zoo ernstig gesproken had, was hij op geheel andere gedachten gekomen.

Op zeker oogenblik vroeg lady Helena waar Toliné zijn onderwijs kreeg.

„Op de Normaalschool, mevrouw."

„Eveneens te Melbourne."

„Jawel."

„Door wie wordt deze school geleid?"
„Door den Eerwaarden Heer Paxton."
„En wat leer je daar zooal?"
„Bijbel..."
„Dat begrijp ik. En wat nog meer?"
„Wiskunde..."
„Op zoo'n jeugdigen leeftijd?"
„Ja mevrouw."
„Ga maar verder, Toliné."
‚Aardrijkskunde..."
„Wat, Toliné, leer jij aardrijkskunde?" riep Paganel verwonderd uit.
„Jawel, mijnheer."
„Dat vind ik prachtig mijn jongen."
„Mijnheer," antwoordde het ventje, „ik heb zelfs een eerste prijs gekregen voor de aardrijkskunde, bij ons laatste examen."
„Een eerste prijs?"
„Ja zeker, mijnheer."
„En waarin bestaat die?"
„Alstublieft."
Hierbij haalde Toliné een fraai gebonden Bijbeltje uit zijn zak op welks schutblad het volgende stond geschreven: *Normaalschool van Melbourne; 1e prijs voor aardrijkskunde. Toliné van Lachlan.*

Maar nu was Paganel in de wolken. Een Australische inboorling, die een 1e prijs had voor de aardrijkskunde! Dat had hij nooit durven droomen.

Hij kuste Toliné op beide wangen, zooals de Eerwaarde Heer Paxton het op den dag van het examen zelf moest gedaan hebben.

Te verwonderen was dit feit echter niet, aangezien het van algemeene bekendheid is, dat de Australische inboorlingen bijzonder sterk zijn in de aardrijkskunde, daarentegen het rekenen niet goed kunnen begrijpen.

Toliné had van de buitengewone vriendelijkheid van Paganel niets begrepen.

Lady Helena moest hem dan ook uitleggen, dat Paganel een bekend aardrijkskundige en tevens een beroemd professor was.

„Een professor in de aardrijkskunde?"

„Stellig, mijn jongen."

„O, mijnheer, wilt u mij dan alstublieft een paar vragen stellen."

„Je ondervragen? Je examineeren? Natuurlijk mijn jongen! Ik ben nieuwsgierig, hoe men in Melbourne de aardrijkskunde onderwijst."

„Misschien dat Toliné u nog wel eens een lesje kan geven, waarde Paganel."

Natuurlijk was het de majoor, die deze spottende opmerking maakte.

„Mij een lesje geven!" riep de geleerde. „Mij, een secretaris van het Aardrijkskundig Genootschap van Parijs en Londen?"

En zijn bril recht zettende, nam hij een ernstigen toon aan, zooals het trouwens een leeraar betaamt; daarop begon het examen.

„Leerling Toliné, sta eens op!"

Aangezien Toliné reeds op beide beenen stond, kon hij niet „nog meer gaan staan". Hij wachtte dus kalm af, dat zijn leeraar zou beginnen.

„Leerling Toliné," hernam de professor, „noem mij eens de vijf werelddeelen."

„Oceanië, Azië, Afrika, Amerika en Europa."

„Uitstekend. Daar wij ons op dit oogenblik in Oceanië bevinden, lijkt het mij het beste, dat we daarmee beginnen, nietwaar?"

„Jawel mijnheer."

„Hoe wordt Oceanië verdeeld?"

„In Polynesië, Mikronesië, en Megalesië."

„Noem de voornaamste eilanden."

„De voornaamste eilanden zijn:

„Australië, behoort aan de Engelschen;

Nieuw-Zeeland, behoort aan de Engelschen;

Tasmanië, behoort aan de Engelschen;
De Chatham-eilanden, behooren aan de Engelschen;
Auckland, behoort aan de Engelschen;
Maquarië, behoort aan de Engelschen;
Kermadec, behoort aan de Engelschen;
Makin, behoort aan de Engelschen;
Maraki, behoort aan de Engelschen;

„Prachtig," antwoordde Paganel. „Maar vertel me nu eens iets van Nieuw Caledonië, de Sandwich-, Mendana- en Pomotoe-eilanden."

„Deze eilanden staan onder het protectoraat van Groot Brittannië."

„Wat? Onder het protectoraat van Groot Brittannië? En ik dacht, dat Frankrijk..."

„Frankrijk?" vroeg het ventje verbaasd.

„Zoo, zoo!" riep Paganel, „is dat de manier, waarop men te Melbourne les geeft in de aardrijkskunde?"

„Jawel, mijnheer."

„Há, há, há."

„Is dat niet goed, mijnheer?"

„Natuurlijk, natuurlijk; zelfs uitstekend. Heel Oceanië behoort aan de Engelschen! Há, há, het kon niet mooier! Laten we eens verder zien!"

Mac Nabbs had de grootste schik in de nijdigheid van den Franschen geleerde.

Het examen werd voortgezet.

„We zullen het nu eens over Azië hebben."

„Jawel, mijnheer de professor."

„Vertel eens wat."

„Azië is een zeer groot land."

„Dat ben ik met je eens."

„De hoofdstad is Calcutta."

„Wat?"

„Calcutta, mijnheer."

„Ga maar verder."

„De voornaamste steden zijn: Bombay, Madras, Calicoet, Aden, Malakka, Singapora, Pegoe en Colombo."

„Meer niet?"

„Behalve de eilanden."

„De Lakediveneilanden, behooren aan de Engelschen;
De Malediven-eilanden, behooren aan de Engelschen;
De Chagos-eilanden, behooren aan de Engelschen.

„Alles behoort dus aan de Engelschen?"

„Jawel, mijnheer."

„We gaan verder. Leerling Toliné, vertel nu eens wat van Afrika."

„Bestaat uit twee kolonies."

„Twee kolonies?"

„Ja, mijnheer."

„Noem ze maar."

„Zuid Afrika, hoofdstad Kaapstad behoort aan de Engelschen..."

„Ik dacht het wel."

„En de westelijke nederzettingen, hoofdstad Sierra Leona, behoort aan de Engelschen."

Ondanks alles moest Paganel toch lachen, om deze „Engelsche onderwijs-methode."

Hij wendde zich tot den majoor:

„Waarde Mac Nabbs, ik geloof, dat uw landgenooten Algiers, Marokko en Egypte maar heel eenvoudig van de landkaart hebben geschrapt."

De majoor zei niets, maar glimlachte.

Paganel hervatte zijn ondervragingen.

„Toliné, laat eens hooren, wat je van het vierde werelddeel, van Amerika weet."

„Wordt verdeeld in Noord- en Zuid-Amerika."

„Goed zoo."

„Het eerste behoort aan de Engelschen..."

„Wat?"

„Door Canada, Nieuw Brunswijk, Nieuw Schotland en de Vereenigde Staten, onder bestuur van gouverneur Johnson."

„Lieve Hemel; de Vereenigde Staten ook al aan de Engelschen. En president Johnson een Engelsch gouver-

neur. Het kan niet fraaier! Wat weet je van Zuid-Amerika, vriend Toliné?"

„Zuid-Amerika bestaat uit:

Cayenne, behoort aan de Engelschen;

De Maloeinen, behooren aan de Engelschen;

De Shetlandsche eilanden, behooren aan de Engelschen;

Georgië, behoort aan de Engelschen;

Jamaica, behoort aan de Engelschen;

Trinidad, behoort aan de Engelschen."

Paganel was buiten zich zelf.

„Leerling Toliné," sprak hij nijdig, „vertel me eens hoe jij, of liever gezegd, je onderwijzers, over Europa denken."

„Europa?"

„Juist. Aan wie behoort Europa?"

„Aan de Engelschen, mijnheer."

„Ik dacht het bijna. Vertel me maar eens op welke manier Europa aan de Engelschen behoort."

„Door Engeland, behoort aan de Engelschen,

Schotland, behoort aan de Engelschen;

Ierland, behoort aan de Engelschen;

De Jonische eilanden, behooren aan de Engelschen;

De Hebriden, behooren aan de Engelschen;

De Orcaden, behooren aan de Engelschen."

„Prachtig Toliné; waarlijk het kon niet beter. Maar ik geloof, dat je nog enkele Staten vergeten hebt."

„Welke, mijnheer?"

„Spanje, Rusland, Oostenrijk, Pruisen, Frankrijk..."

„Mijnheer dat zijn geen Staten."

„Niet?"

„Neen."

„Wat dan?"

„Dat zijn provincies."

„Provincies?" Vriend Paganel trok zich de haren uit het hoofd.

„Provincies, zei je, nietwaar Toliné?"

„Jawel, mijnheer."

„Noem ze maar eens."

„Spanje, hoofdstad Gibraltar, behoort aan de Engelschen."

„Groote goedheid."

De vrienden schaterden het uit.

„Toliné," hernam Paganel, „vertel me eens wat van de provincie Frankrijk. Ik ben n.l. Franschman, en ik ben nieuwsgierig te weten, waartoe ik behoor."

„Frankrijk," antwoordde Toliné doodernstig, „is een Engelsche provincie, hoofdstad Calais."

„Calais! Denk je dat Calais nog aan de Engelschen behoort?"

„Jawel, mijnheer."

„En dat het de hoofdstad van Frankrijk is?"

„Jawel mijnheer."

En na een korte pauze liet Toliné er op volgen:

„Ik weet nog een andere bijzonderheid van Calais, mijnheer de professor."

„Welke?"

„Calais is de residentie van den gouverneur van Frankrijk."

„De gouverneur van Frankrijk?"

„Jawel, mijnheer."

„En wie is dat?"

„Dat is Lord Napoleon..."

Maar nu was het uit met den ernst van den professor. Hij gierde, hij schaterde, hij brulde van het lachen. Lord Napoleon, Engelsch gouverneur van Frankrijk. Neen, dat was toch al te erg.

Toliné keek ten hoogste verbaasd. Een dergelijke vroolijkheid kon hij niet begrijpen. Men had hem ondervraagd en hij had naar beste weten geantwoord.

Ook de gewoonlijk zoo ernstige majoor moest hartelijk lachen om de vreemde antwoorden van Toliné.

„Ziet u wel," zei hij tot Paganel, „ik vertelde u reeds bij voorbaat, dat dit ventje u nog een lesje kon geven."

„Gelijk hebt u, majoor. Ziedaar, hoe men in Melbourne onderwijs geeft in de aardrijkskunde. 't Is me wat fraais! Oceanië, Azië, Afrika, Amerika, Europa, alles behoort aan de Engelschen."

„En wat maakt u daaruit op?"

„Wat ik daaruit opmaak? Drommels, dat is gemakkelijk genoeg te beantwoorden. Bij een dergelijke methode van onderwijs is het niet te verwonderen, dat de inboorlingen zich onderwerpen."

„Zeg, Toliné, behoort de maan ook aan de Engelschen?"

„Nog niet, maar..."

„Maar?"

„Eens zal de maan ook aan de Engelschen behooren," antwoordde het ventje ernstig.

Paganel stond op. Nu werd het hem al te machtig. De goede man schudde van het lachen, ja, hij moest zich zelfs een eind weegs verwijderen, om het eens op zijn gemak uit te schateren.

Intusschen ging lord Glenarvan een boekje uit de reisbibliotheek halen, getiteld: *Leerboek der aardrijkskunde, door Samuel Richardson,* een werkje, dat in Engeland groote vermaardheid genoot en eenigszins duidelijker lessen gaf, dan de leeraren van Melbourne.

„Ziehier, mijn jongen, dit boekje is voor jou. Je hebt eenige verkeerde opvattingen over de aardrijkskunde, die je noodig moet herzien. Als herinnering krijg je dit boekje cadeau."

Toliné nam het boekje in ontvangst zonder een woord te spreken.

Hij draaide het eenige malen om en om, doch stak het niet in zijn zak.

Intusschen was het nacht geworden en moest men naar bed gaan, teneinde den volgenden morgen weer vroeg bij de hand te wezen.

Robert bood zijn vriendje de helft van zijn legerstede aan, hetgeen met een vriendelijk knikje werd aanvaard.

Eenige minuten later, was het geheele kamp in diepe rust gedompeld.

Toen de reizigers den volgenden morgen ontwaakten, was Toliné verdwenen.

Had de jongen zich geërgerd aan het lachen van den heer Paganel?

Men wist het niet.

Lady Helena echter, vond, toen ze wakker werd, een tuiltje vergeetmijnietjes naast haar bed en de professor in de aardrijkskunde...?

Wel, die vond in een der zakken van zijn jas het *Leerboek der aardrijkskunde, uitgegeven door Samuel Richardson van Londen.*

DERTIENDE HOOFDSTUK.

Goud, goud, en nog eens goud.

De weg van den 37en breedtegraad voerde de reizigers op 31 December naar Alexanderberg, een der beroemdste goudstreken der geheele aarde.

Natuurlijk waren onze vrienden ten zeerste verheugd, ook met dezen beroemden berg kennis te maken, en een en ander te vernemen, wat met het gouddelven in verband stond.

Tegen elf uur 's morgens hadden zij het stadje bereikt, waar vele fabrieken, banken, huizen, hutten, een kazerne, een school en een kerk stonden.

Op voorstel van Paganel ging men eerst naar de bank, waaraan een belangrijk museum is verbonden. De straten waren breed, behoorlijk geplaveid en zorgvuldig besproeid. Overal prijkten reusachtige aanplakbiljetten der *Golden Company,* der *Digger's General Office* en der *Nugget's Union.* De samenwerking van

arbeid en geld was in de plaats gekomen van den afzonderlijken arbeid der goudzoekers. Overal hoorde men het gestamp der machines, die het goud wieschen en het kostbare kwarts en erts fijnmaalden.

In den omtrek lagen de woningen der delvers benevens de gronden, die ter ontginning waren afgestaan. Daar waren tegen hoog loon de goudzoekers aan het werk, die de compagniën in dienst hadden genomen. Ontelbaar waren de gaten die men in den grond had geboord. Het ijzer der houweelen fonkelde in den zonneschijn en zond een onafgebroken reeks van lichtstralen uit. Onder deze arbeiders waren alle volkeren der wereld vertegenwoordigd. En deze bezoldigde arbeiders volbrachten zwijgend hun vaak moeilijke taak.

„Men moet echter niet denken," aldus Paganel, „dat er in Australië geen enkele gouddelver meer is, die, voortgedreven door een doodelijke goudkoorts, vrij en onafhankelijk zijn geluk komt beproeven. Weliswaar hebben de meesten hun armen verhuurd aan de groote maatschappijen, maar er zijn toch nog enkelen, die zonder dat, nog kans hebben om rijk te worden.

„Op welke manier, mijnheer Paganel?" vroeg lady Helena Glenarvan.

„Door gebruik te maken van het recht van „jumping", geachte mevrouw."

„En dat is?"

„Door zonder moeite te doen, in één gelukkig oogenblik schatrijk te worden."

„Mijn waarde Paganel," begon de majoor.

„Wat is er, beste vriend."

„U zou ons vertellen wat „jumping" is."

„Heb ik dat nog niet verteld?"

„Nog niet."

„Mevrouw, alweer een verstrooidheid."

„Mijnheer Paganel," hernam de onverstoorbare majoor, „u zou ons vertellen, wat „jumping" is."

„Dat is een overeenkomst tusschen de goudzoekers, welke dikwijls aanleiding heeft gegeven tot hoogloopende twisten en gevechten."

„Maar spreek toch wat duidelijker."

„Geduld is een schoone zaak, waarde majoor. Ik zal het u vertellen."

Na zich de keel geschraapt te hebben, begon de Franschman eindelijk:

„Met „jumping" wordt het recht bedoeld, dat iedereen heeft, om onvoorwaardelijk bezit te nemen van een goudmijn, waaraan in de laatste vier en twintig uur niet is gewerkt; Zondag en algemeen erkende feestdagen natuurlijk uitgesloten."

„Dat vind ik bijzonder mooi," zei Robert.

„Prachtig, mijn jongen," antwoordde Paganel. „Doe jij ook maar eens je best, en je wordt op eenmaal schatrijk."

„O, mijnheer Paganel!"

„Wat is er, miss Mary?"

„Zet u Robert toch niet van die vreeselijke dingen in het hoofd."

„Lieve miss, ik maakte natuurlijk maar een grapje. Ik weet heel goed, dat Robert nooit goudzoeker wordt. De grond bewerken is heel goed, maar dan als landman, op eerlijke, menschwaardige manier. Menschen die den bodem doorwoelen teneinde er een beetje goud aan te ontfutselen, moeten wel door God verlaten zijn."

Ondanks deze bewering, bukte de geleerde zich menigmaal, om een stuk kwarts op te rapen en het nauwkeurig te onderzoeken.

Ten slotte kwam men in een herberg en nadat de reizigers zich eenigszins verfrischt hadden, begon Paganel een vrij uitvoerig overzicht te geven van de geschiedenis der goudzoekers in Australië.

„De eerste goudzoekers," aldus de geleerde Franschman, „oefenden het beroep van goudwasschers uit, zoo-

als dit nog gebruikelijk is in eenige deelen van Cevennis in Frankrijk. De maatschappijen doen het tegenwoordig echter anders; zij dringen door tot de hartaders der goudmijn en delven daar de klompen, die vaak honderduizenden waard zijn.

De goudwasschers stelden er zich echter mede tevreden, het goudzand uit te wasschen. Zij groeven in den grond, waarvan zij dachten, dat hij goudhoudend was, verzamelden de aarde en spoelden deze met water door, teneinde het kostbare gouderts afzonderlijk te krijgen. Tot dat doel gebruikten zij een werktuig, dat onder den naam van „wieg" reeds lang in Amerika bekend was. Deze „wieg" was een soort kist van vijf tot zes voet lengte en verdeeld in twee ongelijke vakken. Het eerste vak was voorzien van een zeef, waarvoor de brokken erts en kwarts bleven liggen terwijl uit het tweede vak de „gewasschen" aarde wegspoelde.

Weliswaar primitief, was dit het meest gebruikelijke werktuig in het begin der, naar ik durf beweren, „beruchte" eerste delfperiode.

„Weliswaar primitief, mijnheer Paganel," merkte John Mangles op, „maar..."

„Maar?"

„Men moest een dergelijk werktuig toch maar bezitten," luidde het antwoord.

„Men kocht zoo iets ter plaatse."

„Van wie?"

„Van een rijkgeworden goudzoeker."

„Daartoe was geld noodig."

„Bij gebrek aan geld behielp men zich."

„Met wat?"

„Heel eenvoudig met een ijzeren schotel. Daarin werd de gewonnen aarde gelegd, besproeid en gewasschen. Bevatte deze aarde goud, dan bleef dit onder liggen, terwijl de aarde in den vorm van slijk weg liep. Meer dan één goudzoeker heeft op deze eenvoudige manier

fortuin gemaakt. Het was in den goeden, ouden tijd, dat hier een paar laarzen zeventig gulden kostten en men voor een glas limonade zes gulden betaalde.

Maar wat zal ik u zeggen: die het eerste komt, het eerste maalt. In dien gezegenden tijd vond men het goud overal; het lag voor het oprapen. Men vond het zoowel op den weg als in de beddingen der rivieren en beken, ja, tot zelfs in de straten van Melbourne.

De voorraad goud, welke van 26 Januari tot 24 Februari 1852 van Alexanderberg naar Melbourne werd getransporteerd, had een waarde van vier millioen honderd vier en dertig duizend drie honderd vijftig gulden. Dat beteekent een gemiddelde van ongeveer tachtig duizend gulden per dag.

Waarop lord Glenarvan opmerkte:

„Dit bedrag staat gelijk aan de civiele lijst van den keizer van Rusland."

„Die arme drommel," liet de majoor zich hooren.

„Mijnheer Paganel?"

„Lady Helena?"

„Kunt u ons ook vertellen, of sommige menschen plotseling schatrijk zijn geworden met het gouddelven in Australië?"

„Niet velen, mevrouw."

„Maar toch wel enkelen?"

„Dat wel."

„Laat eens hooren," vroeg Glenarvan.

„In 1852 vond iemand te Ballrat een klomp van vijf honderd drie en zeventig ons, een ander te Gippsland een klomp van zeven honderd twee en negentig en in 1861 vond iemand nog een stuk dat acht honderd vier en dertig ons woog. In Ballrat vond nog een andere mijnwerker een klomp van vijf en zeventig kilo, hetgeen een waarde vertegenwoordigt van ruim honderd twaalf duizend gulden.

„Dat is nog eens de moeite waard," meende de majoor.

„In welke mate is de goud-productie sinds haar eerste ontginning toegenomen, mijnheer Paganel?" vroeg de kapitein der *Duncan.*

„In geweldige mate, beste John. In het begin der negentiende eeuw bedroeg de jaarlijksche goudopbrengst ongeveer drie en twintig millioen gulden, terwijl dit in 1865 gestegen was tot vier honderd vijftig millioen."

„Alleen in Australië?"

„Dat niet. Hierbij zijn natuurlijk Europa, Azië en Amerika meegerekend."

„Mijnheer Paganel?"

„Wat is er, Robert."

„Mag ik u ook iets vragen?"

„Ga je gang, mijn jongen."

„Bevat de bodem, waarop we thans loopen, nog veel goud?"

„Zooveel goud, dat wij het nauwelijks kunnen schatten. Maar aangezien wij er over loopen, bewijzen wij, dat wij het verachten."

„Australië is dus een gezegend land?"

„Neen, Robert; goudlanden zijn geen gezegende landen. Zij geven slechts het aanzijn aan nietsnutters en nooit aan menschen, die welgevallen vinden, in eerlijken arbeid. Zie maar eens naar Brazilië, Mexico, Californië en Australië! Hoe ver zijn deze landen in de negentiende eeuw? Neen, mijn jongen, niet het goudland is het gezegende land, maar wel het ijzerland!"

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

The Australian and New-Zealand Gazette.

Vroeg in den morgen van den 2en Januari 1865 trokken onze vrienden over de grenzen die het district Talbot van het district Dalhousie scheidt.

Enkele uren later vonden zij een doorwaadbare plaats in de Campaspe-rivier op 144 graden veertig minuten oosterlengte en 37 graden zuiderbreedte.

Hiermede was de helft der reis volbracht. Nog veertien dagen voorspoedige reis, en de kleine troep zou Twofoldbaai bereiken.

Alles ging naar wensch en allen waren gezond. De voorspellingen van Paganel, betreffende het gezonde klimaat, waren allen uitgekomen, terwijl ook de warmte draaglijk bleef.

Mensch noch dier had dus reden tot klagen.

Sedert het verlaten van Cambden-Bridge had men echter een geringe wijziging gebracht in de marschorde. Toen Ayrton kennis kreeg van den misdadigen aanslag op den spoortrein, nam hij eenige voorzorgsmaatregelen, die tot dus verre overbodig waren geweest.

Op zijn voorstel mochten de jagers den ossewagen geen oogenblik uit het oog verliezen, terwijl gedurende den nacht steeds iemand de wacht hield.

Bovendien werden iederen morgen en avond de wapens nagezien en opnieuw geladen.

Men was er zeker van, dat een bende misdadigers de streek onveilig maakte en alhoewel er tot nog toe niets was voorgevallen, dat reden tot bezorgdheid gaf, was het beter, op alles voorbereid te zijn.

Onnoodig hierbij op te merken, dat al deze voorzorgen buiten medeweten van lady Helena en miss Mary

werden genomen, daar lord Glenarvan bij de dames geen onnoodige angst wilde veroorzaken.

In den grond had men groot gelijk met deze handelwijze. De geringste onvoorzichtigheid zou misschien duur te staan komen. Trouwens, Glenarvan was niet de eenige die deze voorzorgen nam.

Op de afgelegen gehuchten namen de veefokkers de zelfde maatregelen. Zoodra de avond viel, werden de huizen gesloten. Binnen de omheiningen, blaften de waakhonden op het minste gerucht.

Geen herder die 's avonds zijn vee verzamelde, zonder zijn karabijn te laden.

Geen boer die 's avonds ter ruste ging, zonder deuren en vensters goed gesloten te hebben.

Het gerucht der misdaad te Cambden-Bridge had zich als een loopend vuurtje verspreid en rechtvaardigde al deze voorzorgen.

Zelfs de provinciale regeering gaf blijk, op haar hoede te zijn.

Men zond afdeelingen bereden politie-agenten naar alle richtingen. Vooral de postdienst werd streng bewaakt. Op zekeren dag zag het gezelschap van lord Glenarvan den postwagen van Kilmore naar Heathcote in volle vaart voorbij stuiven. Naast de portiers van den wagen zag men de karabijnen glinsteren van de escorteerende politieruiters. Men zou bijna gelooven, in den tijd terug te zijn, toen Australië door het schuim der geheele aarde overstroomd werd, om daar hun geluk in de goudvelden te beproeven.

Nadat men den weg van Kilmore ongeveer een mijl achter den rug had, betrad het gezelschap een woud van reuzeboomen, het eerste groote woud dat men ontmoette, sinds men kaap Bernouilli verlaten had.

De reizigers slaakten één algemeene kreet van bewondering, bij het zien der gomboomen, die een hoogte bereiken van vijf en zestig tot zeventig meter en wier sponsachtige schors soms vijf duim dik is. De stam-

men, met een omvang van zes en half tot zeven meter, gaan tot vijftig meter kaarsrecht de hoogte in. Ze worden door geen enkel takje, door geen enkel bultje onderbroken en schijnen regelrecht uit de handen te komen van een houtdraaier.

Ze geleken op zuiver gestelde pilaren, die men bij honderden in dit woud kon tellen. Eerst honderdvijftig voet boven den grond schoten de eerste takken uit en vormden met hun eigenaardig geplaatste bladeren een soort zonnescherm, dat een eenigszins nauwkeuriger beschrijving verdient.

In tegenstelling met de bladeren der boomen van de Oude en Nieuwe Wereld, keeren de bladeren der Australische gomboomen hun rand naar de zon. Het gevolg hiervan is, dat het zonnelicht ongehinderd door dit gebladerte kan dringen. Reizigers, die een lange weg door een dergelijk bosch te maken hebben, ondervinden daarvan tamelijk veel last.

Een ander geval was het met den heer Paganel. Deze waardige geleerde was gelukkig met elke bijzonderheid der natuur en ondanks het feit, dat zijn reisgenooten het met vrij wat minder warmte hadden afgekund, en de majoor gedwongen was, zich voortdurend het zweet af te wisschen, hield hij niet op, de wijze schikking der natuur, met betrekking tot de plaatsing der gomboombladeren, te prijzen.

Dien geheelen dag rolde de ossekar tusschen de eindelooze rijen gomboomen. Men ontmoette geen mensch of dier. Hoog in de boomen leefden weliswaar eenige kakatoes, doch dezen waren voor onze jagers onbereikbaar. Ook zag men af en toe een zwerm papegaaien opvliegen, die met hun bonte kleuren de omgeving eenigszins opvroolijkten. Maar overigens heerschte in dien onmetelijken tempel van groen een gewijde stilte.

Slechts de stappen der paarden en het geroep van

Ayrton, die zijn traag ossenspan aanzette, waren de eenige geluiden, die deze stilte verbraken.

's Avonds legerde men aan de voeten der gomboomen, waarvan sommigen de sporen droegen, dat hier eerst kortelings een kampvuur had gebrand. Deze boomen vormden een soort van hooge fabrieksschoorsteen, daar de vlammen van het kampvuur hen over de geheele lengte hadden uitgehold.

Op voorstel van Paganel legde ook Mr. Olbinet het voor het avondeten benoodigde vuur onder een der boomen aan, waardoor onmiddellijk een aanzienlijke trekking ontstond en de rook in het donkere loof verdween.

Na het avondeten begaf men zich ter ruste.

Dien nacht zou de wacht beurtelings betrokken worden door Mulrady, Wilson, kapitein John Mangles en door den bootsman Ayrton.

Den daaropvolgenden dag, 3 Januari, werd de tocht door het onmetelijke bosch voortgezet. Het scheen, alsof er geen einde kwam aan het gomboomenwoud.

Eerst tegen den avond kwam Robert, die een eind vooruitgereden was, plotseling naar het gezelschap terug en riep:

„Mijnheer Paganel!"

„Wat is er, mijn jongen?"

„Ik heb een stad gezien."

„Waar?"

„Recht voor ons uit."

Het was, zooals Robert gezegd had. Na een tien minuten rijden, werd het bosch dunner en ging eensklaps over in een wijde vlakte, waarop men eenige huizen zag liggen.

Nieuwsgierig zooals dames vaak zijn, vroeg lady Helena Glenarvan:

„Welke stad is dat, mijnheer Paganel?"

Waarop de aardrijkskundige zonder bezinnen onmiddellijk antwoordde:

„Dat is Seymour, mevrouw."

„Nogal van belang?"

„O, neen, mevrouw."

„Heeft zij veel inwoners?"

„Mevrouw, Seymour is niet veel meer dan een kerspel, dat op weg is, een gemeente te worden. Waarschijnlijk de laatste stad, voor wij de provincie Victoria zullen verlaten.

„Zullen we er behoorlijk onderdak vinden?" vroeg lord Glenarvan.

„Hopelijk wel, mylord."

„Dan stel ik voor, Seymour binnen te rijden."

„Waarom, lieve Edward?" vroeg lady Helena.

„Om onze dames in de gelegenheid te stellen, een nacht in een bed te slapen."

„Dat vind ik wel prettig, maar ik neem het voorstel slechts aan op voorwaarde:

„En die is?"

„Dat de reis daardoor geen vertraging ondervindt," antwoordde lady Helena.

„Daar is geen sprake van. Trouwens, we vertrekken morgen weer bij het krieken van den dag."

Het liep toen tegen negen uur. Onder leiding van Paganel, die overal den weg scheen te weten, waar hij nog nooit te voren geweest was, hadden onze vrienden weldra het Campbell Hotel gevonden.

Paarden en ossen werden gestald en de reizigers naar prettig ingerichte kamers gebracht. Om tien uur zaten de vrienden aan de welvoorziene table h'hôte, waarover Mr. Olbinet een onderzoekende blik had geworpen, zonder echter iets aan te merken.

Intusschen had Paganel een wandeling door de stad gemaakt en kwam nu thuis met het opzienbarende bericht, dat er in het stadje niets te zien was.

Toch zou een minder verstrooide toeschouwer dan de Fransche geleerde, iets bijzonders in Seymour hebben waargenomen.

Op de hoeken der straten stonden groepjes menschen bij elkaar en bespraken een of andere gewichtige gebeurtenis.

Zonder het hotel te verlaten, wist de majoor spoedig wat er gaande was. Na een gesprek van tien minuten met den spraakzamen oberkellner, wist de majoor waaraan men zich had te houden.

Tijdens het diner en ook nog gedurende het dessert, waarbij lady Helena en miss Mary tegenwoordig waren, sprak de majoor er echter geen woord over. Eerst toen de dames zich in haar kamers hadden teruggetrokken riep hij zijn reismakkers te zamen en sprak op den bedaarden toon, welke hem eigen was:

„Beste vrienden, ik heb nieuws."

„Wat?"

„Men weet wie de misdadigers zijn."

„Welke misdadigers."

„Van den aanslag op Cambden-Bridge."

Dit bericht scheen Ayrton bijzonder te interesseeren.

„Zijn ze gearresteerd?" vroeg hij op levendigen toon.

„Neen," antwoordde de majoor kalm.

„Dat is jammer," liet Ayrton er op volgen.

„En aan welke bende wordt de misdaad van Cambden-Bridge toegeschreven?"

„Lees dat maar eens, beste neef," zei de majoor tot Glenarvan, die deze laatste vraag had gesteld.

Met deze woorden reikte hij hem een nummer der *Australian and New-Zealand Gazette.*

En lord Glenarvan las met luider stemme het volgende artikel voor:

„Sydney, 2 Januari 1866.

„Men zal zich herinneren, dat in den nacht van „29 op 30 December laatstleden, een ongeluk „plaats had te Cambden-Bridge, vijf mijlen ten „noorden van het station Castlemaine, op den „spoorweg van Melbourne naar Sandhurst. De snel-

„trein van elf uur vijf en veertig stortte toen met „volle vaart in de Lutton-rivier.

„Deze brug was bij het naderen van den trein „opengebleven.

„De veelvuldige treindiefstallen na het ongeluk, „alsmede het vinden van het lijk van den brug-„wachter, leverden het bewijs, dat deze catastro-„phe het gevolg was van een vreeselijke misdaad.

„Bij onderzoek van den heer Commissaris van „Politie is dan ook gebleken, dat deze misdaad op „rekening is te stellen van een bende gedeporteer-„den, die zes maanden geleden uit het Huis van „Bewaring te Perth in West-Australië ontsnapt is, „juist op het oogenblik dat zij zou worden overge-„bracht naar de strafkolonie op het eiland Norfolk.

„Deze bende misdadigers, ten getale van vijf „en twintig man, staat onder leiding van een zeke-„ren Ben Joyce, een spitsboef van de ergste soort „en eerst kortelings met een tot nog toe onbekend „schip naar Australië gekomen.

„Hierbij zij opgemerkt, dat de justitie tot nog „niet de hand op genoemden Ben Joyce heeft kun-„nen leggen.

„De bewoners der steden en dorpen worden „aangeraden, voortdurend op hun hoede te zijn „en den Heer Provinciaal Hoofdinspecteur alle „mogelijke inlichtingen te doen toekomen, die tot „een arrestatie van deze misdadigersbende kunnen „leiden.

„w.g.

„J. P. Mitchell.

Provinciaal Hoofdinspecteur."

Lord Glenarvan was met zijn lectuur ten einde.

Allen zwegen een oogenblik.

Daarop wendde de majoor zich met de volgende woorden tot Paganel.

„U ziet dus wel, beste vriend, dat er nog gedeporteerden in Australië zijn.

„Het zijn ontsnapten, waarde majoor. Deze lieden hebben niet het recht, hier, of in welke Australische provincie, vrij rond te loopen."

„Daarmede wordt hun aanwezigheid niet geloochend. Maar nu een andere vraag; moet de aanwezigheid dezer misdadigers ons reisplan veranderen?"

En zich tot den kapitein der *Duncan* wendende, vroeg Glenarvan:

„Wat denk jij er van, John?"

John Mangles antwoordde niet terstond. Hij aarzelde tusschen de smart, welke men miss Mary en Robert zou veroorzaken en de vrees, de expeditie in noodeloos gevaar te brengen.

Eindelijk antwoordde hij:

„Indien de dames niet bij ons waren, zou ik me van al die schurken niet veel aantrekken."

Glenarvan begreep hem.

„Het spreekt van zelf," vervolgde hij, „dat er geen sprake van is, ons plan op te geven. Maar misschien zou het voorzichtiger zijn onmiddellijk naar Melbourne te vertrekken, en met ons schip de nasporingen aan de oostkust voort te zetten.

En zich tot den majoor wendende, vroeg hij:

„Hoe denk jij over mijn voorstel, waarde neef?"

„Alvorens me hierover uit te laten," antwoordde Mac Nabbs, zou ik eerst liever de meening vernemen van onzen vriend Ayrton."

De bootsman keek Glenarvan aan.

Hij dacht een oogenblik na en antwoordde:

„Ziehier mijn meening, mylord. We bevinden ons nu op ongeveer twee honderd mijl van Melbourne. Indien er werkelijk gevaar dreigt, dan bestaat dit op de zuidelijke wegen even goed als op de oostelijke. Beiden worden even weinig bereisd. Bovendien denk ik niet, dat acht goed gewapende en vastberaden mannen in

hun schild zullen kruipen voor vijf en twintig boeven. Ik heb dus de eer, mylord voor te stellen, onzen tocht voort te zetten.

Paganel was het met hem eens.

„Goed gesproken, Ayrton. Op onzen weg naar het oosten, hebben wij kans, een spoor van kapitein Grant te vinden. Trekken we zuidwaarts, dan verwijderen we ons van den goeden weg. Ik ben het dus met je eens, dat een vastberaden man niet uit den weg behoeft te gaan voor de gedeporteerden van Perth."

Het voorstel werd in stemming gebracht.

Na korte beraadslagingen, werd het voorstel, de reis voort te zetten, met algemeene stemmen aangenomen.

Maar op het oogenblik dat ieder zich naar zijn kamer zou begeven, sprak Ayrton:

„Nog een enkele opmerking, mylord!"

„Spreek, Ayrton."

„Het betreft de *Duncan*."

„Zeg, wat je op het hart hebt."

„Zou het niet goed zijn, de *Duncan* bevel te geven, de kust te naderen?"

De majoor werd opmerkzaam.

Doch alvorens hij iets kon zeggen, nam de kapitein der *Duncan* het woord:

„Waartoe zou dat dienen? Als we in Twofold-baai zijn, zal het vroeg genoeg wezen, dit bevel af te geven. Indien zich onderweg een onvoorziene omstandigheid mocht voordoen, welke ons noodzaakt naar Melbourne te gaan, dan zouden we er spijt van hebben, de *Duncan* niet meer aan te treffen. Buitendien kan haar averij nog niet hersteld zijn. Om al deze redenen, is het mijns inziens beter, nog een weinig te wachten."

„Mij best!"

Zonder verder aandringen ging Ayrton heen.

Den volgenden morgen vertrok het gezelschap, gewapend tot aan de tanden en voorbereid op elken aanslag, de stad Seymour.

Een half uur later was men wederom in het gomboomenwoud, dat zich verder oostwaarts uitstrekte. Glenarvan had er de voorkeur aan gegeven, over een kale vlakte te reizen, waar men niet zoo licht in een hindernis kan vallen als in een bosch. Er was echter geen keus en gedurende dien geheelen dag trok de ossekar door het onafzienbare eucalyptuswoud. Na den 146en oosterlengtegraad gepasseerd te zijn, werd 's avonds het kamp opgeslagen op de grenzen van het Murray-district.

TWEEDE DEEL

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Van arme Australiërs en rijke Engelschen.

Het was een warme dag.

De dames in den wagen zaten stil naar buiten te turen en de heeren van het gezelschap schenen wel half op hun paarden te dommelen.

Slechts Ayrton, die al zijn opmerkzaamheid noodig had voor zijn span ossen en de steeds waakzame majoor, keken oplettend rond.

Er was echter niets bijzonders te zien. In een onafzienbare opeenvolging kwamen de reusachtige gomboomen terwijl deze eentonigheid nooit ofte nimmer onderbroken werd door de verschijning van een levend wezen: mensch of dier.

Eensklaps werd professor Paganel door zijn jeugdigen vriend Robert geroepen.

„Hé, mijnheer Paganel, komt u eens gauw hier!"

„Is er wat te zien, Robert?"

„Ja, mijnheer Paganel!"

„Wat?"

„Een aap!"

En terzelfder tijd wees hij naar een groot donker lichaam, dat met verbazende lenigheid tusschen de takken van een der hoogste boomen klom.

Maar nauwelijks had het zonderlinge wezen de reizigers in de gaten gekregen, of het liet zich uit den boom zakken, rende tusschen eenige struiken door en begon een andere boom te beklimmen.

Reeds vroegen de reizigers zich af, hoe hij naar boven zou kunnen komen, daar de machtig dikke en gladde

stam geen enkel houvast bood, toen ze tot hun verbazing het volgende vreemd verschijnsel zagen:

Bij den boom gekomen, haalde de aap eensklaps een soort bijl te voorschijn en hakte daarmede kleine inkervingen boven elkaar in den stam, in welke inkervingen zijn voeten een geringe steun vonden. Zoo klom hij behendig naar boven en was weldra tusschen het gebladerte van den boom verdwenen.

„Deksels," riep de majoor, „ik zou wel eens willen weten, wat voor soort aap dat is."

Paganel was terstond met zijn antwoord gereed en sprak op overtuigenden toon:

„Deze aap, waarde majoor, is een Australiër van het zuiverste water."

De reisgenooten hadden nauwelijks den tijd, ongeloovig hun schouders op te halen voor deze alleszins vreemde verklaring, toen ze, eenige meters verder, een buitengewoon schouwspel zagen:

Onder een soort afdak, vervaardigd van reepen boomschors, zaten daar een dertigtal inboorlingen, zoo goed als naakt, die meer op wilde dieren dan op redelijke menschen geleken.

Bij het naderen der reizigers wilden deze ongelukkigen onmiddellijk de vlucht nemen. Ayrton, die een paar woorden van hun dialect kende, stelde hen echter gerust en dus bleven ze met opengespalkte oogen naar onze vrienden kijken.

De arme duivels waren vreeselijk mager: het leken wel wandelende geraamten. Is het te verwonderen, dat ze zich bijna als wilde dieren gedroegen, toen Mr. Olbinet hen eenig voedsel wilde verstrekken? Met een soort wellust verslonden ze de beschuiten, welke de hofmeester der *Duncan* hen aanbood.

Het waren vooral de vrouwen, die het medelijden der reisgenooten opwekten. Niets is te vergelijken met den vreeselijken toestand waarin de Australische vrouw verkeert.

De natuur heeft haar elke vrouwelijke bevalligheid ontzegd; zij is een slavin, geleid en getemd door haar echtgenoot en meester; een arm schepsel, dat sinds den dag van haar huwelijk niets anders gekend heeft dan de meedogenlooze slagen met den stok, welke de hand van haar echtgenoot nooit verlaat.

De Australische vrouw is reeds vroeg oud, hetgeen niet te verwonderen is, wanneer men bedenkt, dat zij het grootste gedeelte der vermoeienissen moet dragen, welke nu eenmaal het lot zijn van zwervende volksstammen.

Behalve de vervulling harer moederlijke plichten, die hoofdzakelijk bestaan in het dragen harer zuigelingen in een soort korf van gevlochten twijgen, moet zij ook nog in de levensbehoeften der familie voorzien. Zij maakt jacht op hagedissen, buidelratten en slangen, die zij tot in de toppen der boomen vervolgt.

Bovendien moet zij het vischtuig dragen, tenminste, als er wat te visschen valt.

Behalve deze werkzaamheden, is zij belast met het hout hakken, het bouwen der schamele hutten en andere huiselijke bezigheden.

Kort en goed, de Australische vrouw is eigenlijk te beschouwen als een armzalig lastdier, dat nooit eenige rust kent en zich slechts voedt met de resten der spijzen van haar echtgenoot.

Bij het naderen der reizigers waren eenige dezer ongelukkige vrouwen bezig, een paar vogels te vangen, wien zij een paar zaadkorrels voor hielden. Men ziet, dat deze methode tamelijk kinderlijk en onbeholpen was en het moest dan ook wel een echte Australische vogel zijn, die zich op deze wijze liet verschalken.

Mr. Olbinet had zulk een medelijden met de arme schepsels, dat hij haar het eerste wilde te eten geven, maar de mannen stortten zich met zulk een gulzigheid op de aangeboden spijzen, dat de vrouwen angstig terug weken.

Eindelijk waren allen verzadigd, zelfs de vrouwen. En om hun dankbaarheid te toonen, jegens de blanken, die hen dat heerlijke voedsel hadden verstrekt, begonnen de inboorlingen een woeste krijgsdans uit te voeren, waarbij ze bewezen, ware meesters te zijn in het hanteeren hunner wapens: een soort houten knots en een steenen bijl.

Maar te midden van het woeste gedans, stonden de inboorlingen plotseling stil.

Wat was er gebeurd?

Dicht bij de naaste gomboomen vertoonde zich een zwerm kakatoes en daar de inboorlingen van meening waren, dat jagen nuttiger is dan dansen, besloten zij, eenige dier vogels te gaan vangen.

Een der Australiërs greep een rood geschilderd instrument van vreemden vorm en sloop onhoorbaar op de vogels toe.

Op een behoorlijken afstand gekomen, wierp hij zijn instrument twee voet boven den grond in horizontale richting vooruit. Het vreemde wapen doorliep een afstand van ongeveer veertig voet, sprong, zonder den grond te raken, eensklaps recht omhoog, trof doodelijk een dozijn vogels, en viel, een kromme lijn beschrijvende, aan de voeten neer van den man dien het geslingerd had.

Alle reisgenooten stonden verstomd; ze konden hun oogen niet gelooven.

Ayrton gaf de verklaring.

„Het is de boomerang," sprak hij.

„Wat," riep Paganel, „is dat de beroemde Australische boomerang?"

„Jawel, mijnheer."

Paganel snelde toe, om te zien hoe het vreemde ding er uit zag.

De boomerang bestond uit een stuk hard hout van dertig tot veertig duim lengte. In het midden was dit instrument ongeveer drie duim dik, terwijl de uiteinden

vrij puntig waren. Het holle gedeelte was zes strepen diep, terwijl het bolle, twee zeer scherpe randen had. Men ziet, dit instrument was even eenvoudig als voor de geleerden onverklaarbaar.

Iedereen vroeg Paganel, een verklaring van de werking van dit instrument te geven.

Maar misschien wel voor de eerste keer in zijn leven, moest de geleerde Franschman het antwoord schuldig blijven op een wetenschappelijke vraag.

Nadat men nog een weinig over en weer had gepraat over het vreemde wapen, wilde Glenarvan reeds het sein tot vertrek geven, toen een wilde hard kwam aanloopen en eenige woorden sprak tot zijn stamgenooten.

Ayrton had aandachtig geluisterd.

Thans vroeg Glenarvan hem:

„Is er iets bijzonders op til?"

„Jawel, mylord."

„Wat?"

„Zij hebben kazuarissen gezien."

„Zouden ze ter jacht gaan?"

„Denkelijk wel, mylord."

„Weet je het niet zeker?"

„We zullen moeten afwachten.' '

Ook Paganel wilde het schouwspel niet verzuimen en riep dus:

„Die jacht moeten we beslist bijwonen, vriend Glenarvan. Ik ben bepaald nieuwsgierig, de boomerang weer eens in werking te zien."

„Wat denk jij er van, Ayrton?"

„Wat bedoelt u, mylord?"

„Zal het lang duren?"

„Hoogstens een minuut of tien."

„Goed, dat kunnen we er wel voor over hebben. Dames, de jacht gaat beginnen!"

De jachtmethode der Australiërs bestond eerder in het verschalken dan in het jagen der dieren. Men ging daarbij als volgt te werk:

Een der inboorlingen stak zich in de huid van een kortelings gedoode kazuaris, en haalde, toen hij zich te midden dezer schuwe dieren bevond, plotseling een knots te voorschijn, waarmede hij vijf beesten den kop insloeg. De geheele jacht had nauwelijks den tijd geduurd, dien de bootsman had aangegeven.

Men nam afscheid van de inboorlingen en trok dieper het woud in.

Na een op 146 graden oosterlengte rustig doorgebrachte nacht, werd den 6en Januari de tocht in oostelijke richting voortgezet.

De indrukken der paardenhoeven trokken een zuiver rechte lijn, kenbaar aan het klaverbladvormig hoefijzer van Glenarvan's paard, welk hoefijzer geleverd was door den smid van Black-Point.

Hier en daar en ginds en overal ontmoette men eenzaam staande groepjes palmboomen aan de oevers van uitgedroogde beken en riviertjes.

Deze riviertjes ontsprongen op de hellingen der Buffalo Pangs, een bergketen van middelmatige hoogte, die men aan den gezichteinder kon zien.

Aldaar besloot men den nacht door te brengen. Ayrton legde zijn zweep over het span ossen en nadat men dien dag vijf en dertig mijl had afgelegd, kwamen de trekdieren danig vermoeid ter plaatse aan.

Onmiddellijk werd de tent onder de hooge boomen opgeslagen en het nachtmaal bereid. Weldra lagen allen in diepe rust.

Allen, op één na.

Paganel waakte.

Hij had de eerste wacht en met het geweer over den schouder, keek de geleerde scherp naar alle kanten uit, zonder iets te ontdekken.

Het was een heerlijke nacht, een nacht die zich uitmuntend leende voor de geleerde overpeinzingen van vriend Paganel.

Maar eensklaps schrikte de Franschman op.

Wat was dat? Had hij zich vergist, of was het werkelijkheid wat hij vernomen had.

Hij spitste de ooren.

Neen, nu was geen vergissing meer mogelijk. Duidelijk had hij iets gehoord, wat men het allerminst in de onherbergzame vlakten van het Australische binnenland zou verwachten.

Pianomuziek!

Eerst meende de geleerde nog, een vogel gehoord te hebben, die het geluid van een piano bedrieglijk nabootsen kon.

Maar weldra kreeg hij zekerheid.

Hij hoorde nu niet meer slechts de prachtige klanken eener zuivere piano, maar tevens een welluidende stem die een schoon lied zong.

Het was: *Il mio tesoro tanto* uit *Don Juan.*

„Drommels," dacht Paganel, „de Australische vogels mogen dan al zoo muzikaal zijn als ze willen, maar een opera van Mozart kunnen ze niet zingen.

Onbeweeglijk genoot de muzikale Franschman van de heerlijke muziek. Na eenige minuten was het lied ten einde en alles werd weer even stil als het te voren geweest was.

Toen Wilson hem kwam aflossen, repte hij met geen woord over het gehoorde en kroop stil onder de dekens, zich stellig voornemende, er den volgenden dag met Glenarvan over te spreken.

Den volgenden morgen werd het gezelschap echter gewekt door een even onverwacht geluid, als Paganel den vorigen avond had vernomen.

Men wreef zich de oogen uit en wat zag men?

Twee prachtige jachthonden, van het zuiverste Engelsche ras, die woedend aan den zoom van een boschje heen en weer sprongen.

Bij het naderen der reizigers renden de schoone dieren ijlings weg.

„Aangezien hier jachthonden zijn," merkte de majoor op, „moeten hier ook..."

„Wel?" vroeg Paganel.

„... jagers in de buurt zijn."

„Dat ben ik volkomen met u eens, majoor."

En reeds opende de professor den mond om te vertellen, wat hij den vorigen nacht had vernomen, toen plotseling twee jongelieden verschenen, gezeten op twee volbloed Engelsche jachtpaarden.

Op het zien der tochtgenooten, die in het open bosch kampeerden als een troep zigeuners, stapten de heeren van hun paarden. Waarschijnlijk vroegen ze zich reeds met eenige bezorgdheid af, wat deze gewapende lieden in het bosch uitvoerden, toen de dames uit den wagen stapten.

De vrienden zagen thans, dat ze met welopgevoede heeren te doen hadden.

Want nauwelijks hadden ze lady Helena en miss Mary gezien, of de vreemdelingen namen beleefd hun hoed af en bogen.

Lord Glenarvan ging naar hen toe en stelde zich met alle deftigheid voor:

„Lord Edward Glenarvan, pair van Engeland, lid van het Engelsch Hoogerhuis, benevens reisgenooten.

Wederom bogen de vreemde heeren, waarop schijnbaar de oudste, het woord nam:

„Mylord, het zal ons een eer zijn, uw dames en vrienden bij ons te ontvangen."

„Met wie heb ik het genoegen, heeren?" vroeg op zijn beurt Glenarvan.

Een derde buiging.

„Michel en Sandy Patterson, eigenaars van Hottenham-Hill."

„En u woont?"

„Een kwart mijl hier van daan."

„Mijne heeren," hernam lord Glenarvan, „ik zou niet

gaarne misbruik maken van de gastvrijheid, welke u mij en mijn gezelschap aanbiedt."

„Mylord," zei daarop Michel Patterson, „door onze uitnoodiging aan te nemen, maakt u een paar arme ballingen gelukkig, wien het een genoegen zal zijn, de eer der woestijn bij u op te houden."

Lord Glenarvan boog.

Hij nam de uitnoodiging aan.

Nu mengde zich ook Paganel in het gesprek.

„Mijnheer," zei hij, terwijl hij zich tot Michel Patterson wendde, „zou het onbescheiden zijn, u te vragen, of u het was, die gisteravond op zoo prachtige wijze een van Mozart's liederen zong?"

„Ja zeker, mijnheer dat was ik. En mijn neef Sandy begeleidde me op de piano."

„Welnu, mijne heeren, aanvaardt dan de complimenten van een Franschman, hartstochtelijk bewonderaar dezer schoone muziek."

Men reikte elkaar de hand en het ijs was gebroken, zooals men vaak zegt.

Michel Patterson sloeg een weg in die rechts van het kamp afvoerde, terwijl de paarden onder de hoede van Ayrton en de beide matrozen der *Duncan* ontzadeld werden en achterbleven.

Te voet, en aangenaam koutende met de beide jongelieden, ging men naar Hottenham-Hill.

Van Hottenham-Hill kon men niet anders beweren, dan dat het inderdaad een prachtige bezitting was, in orde gehouden met die pijnlijke zorg, welke aan Engelsche parken eigen is.

Zoo ver het oog reikte, zag men niets dan uitgestrekte weiden, waarop duizenden runderen en millioenen schapen een overvloedig voedsel vonden. Talrijke herders en nog talrijker honden bewaakten dit uitgestrekte en niet altijd even rustige leger.

In het oosten rustte de blik op een rand van gomboomen waarboven de zeven duizend voet hooge top

van den Hottenhamberg statig oprees. Naar alles zijden liepen prachtige lanen met eeuwenoude boomen, terwijl men daartusschen weer uitgestrekte grastapijten zag, die een weelde voor het oog waren.

Na de vele uitheemsche en exotische gewassen bewonderd te hebben, konden de reizigers nauwelijks een kreet van verrassing onderdrukken, toen ze weer eens kennis maakten met de welbekende appel-, peer-, perzik- en vijgeboomen. En tusschen al dat schoons van het plantenrijk, huppelden, sprongen, dansten en buitelden de meest vreemdsoortige dieren.

Onder anderen konden de reisgenooten het genoegen smaken, voor de eerste maal kennis te maken met den liervogel, een vogel, wiens staart een sterke overeenkomst heeft met het speeltuig van Orpheus. Het was echter een buitengewoon schuw beest, dat zich bij de nadering der reizigers onmiddellijk uit de voeten maakte.

Al wandelende, vertelde de oudste der beide Pattersons, hoe het kwam, dat lord Glenarvan en zijn vrienden, midden in de Australische woestijn een zoo heerlijke lusthof konden vinden.

In de meeste beschaafde landen van Europa is het gewoonte, dat de gasten het eerst hun geschiedenis vertellen. De heeren Patterson meenden echter tegenover de menschen, wien zij gastvrijheid aanboden, verplicht te zijn, op dezen algemeenen regel een uitzondering te moeten maken, tenminste voor deze keer.

Het was de geschiedenis van twee schatrijke jongelieden die er van overtuigd waren, dat rijkdom geen recht geeft op luiheid.

Beiden waren neefs en zoons van schatrijke bankiers uit Londen.

Op zekeren dag zeiden hun vaders tot hen:

„Jongens, hier is geld. Geld, zooveel je hebben wilt. Ga er mede naar een verre kolonie en besteed jullie geld zoo nuttig mogelijk. Mocht jullie slagen, dan zijn

wij tevreden; in het tegenover gestelde geval zullen wij evenmin spijt hebben van ons geld, waarmede jullie een zekere mate van levenswijsheid hebt gekocht.

De beide neefs vertrokken op zekeren dag naar Australië, zaaiden daar de ouderlijke bankbiljetten en hadden geen spijt van hun onderneming.

Na verloop van drie jaar, was hun onderneming „er boven op" zooals men te zeggen pleegt.

In de Australische provincies telt men ongeveer drie duizend nederzettingen, bewoond door lieden, die zich of op den landbouw of op de veefokkerij toeleggen. Tot aan de komst der beide Pattersons was het voornaamste bedrijf in dit opzicht, dat van den heer Jamisson, wiens bezittingen een oppervlakte besloegen van vijftig vierkante mijl.

Hottenham-Hill won het echter zoowel in grootte als in aanzien.

De beide Pattersons hadden zich n.l. niet tot één enkel bedrijf bepaald en waren tegelijk veefokkers en landbouwers geworden.

Zooals men ziet, lag deze bezitting ver verwijderd van de voornaamste groote steden en midden in de Australische woestijn. De aanleg was echter zoo gekozen, dat men geen gebrek aan water had. Het gevolg hiervan was, dat zoowel landbouw als veeteelt in hoogen bloei stonden op Hottenham Hill en dat de producten, die van deze bezitting afkomstig waren, tot de hoogste prijzen op de markten van Melbourne werden verhandeld.

Deze en dergelijke dingen hadden de beide neefs reeds van hun werkzaam leven verteld, toen hun huis aan het eind van een fraaie laan met boomen zichtbaar werd.

Het was een prachtige villa, naar Engelschen trant gebouwd en half verscholen tusschen bloemen en planten. Voor de vensters der villa hingen bont gekleurde gordijnen. Op de grasperken vóór het huis stonden een

groot aantal sierlijke bronzen gaslantaarns, die hun gas ontvingen van een installatie, welke eveneens tusschen het groen verscholen lag.

Overigens zag men geen enkele arbeiderswoning of hut; de gewone kenmerken van een hoeve. Al die bijgebouwen schuren, stallen, loodsen, arbeidswoningen en zoo voorts, lagen in een lieflijk dal, ongeveer een kwart mijl van het heerenhuis verwijderd. Door telegraaflijnen was dit kleine dorp verbonden met het hoofdgebouw.

Weldra hadden de vrienden het einde der laan bereikt en stonden tegenover een sierlijke brug, geslagen over een kabbelend beekje, dat het particuliere park der beide neefs afsloot.

Aan de andere zijde der brug werden de bezoekers opgewacht door een deftige bediende. Deze ging hen voor; een paar prachtig gebeeldhouwde deuren werden geopend en onze vrienden betraden Hottenham-Hill.

De bezoekers konden hun oogen nauwelijks gelooven. Waakte men of droomde men? Bevond men zich hier werkelijk midden in de Australische woestijn, of wel op een prachtig Engelsch of Fransch kasteel?

De eene zaal was nog mooier en smaakvoller ingericht dan de andere. Overal zag men de fraaiste marmers, kostbare schilderijen en vooral die confort, waarin de Engelschen meesters zijn.

En buiten de woning was het zoo mogelijk nog schooner dan binnen in. Door de vensters had men een schitterend uitzicht op een uitstekend onderhouden park, dat zich tot den gezichteinder uitstrekte.

Intusschen had de hofmeester van het heerenhuis een smakelijk ontbijt gereed gemaakt voor de reizigers. En er was nog geen kwartier sinds hun aankomst verloopen, of allen zaten aan een keurig gedekte tafel.

De spijzen en dranken lieten niets te wenschen over. Doch boven deze keur van spijzen en dranken was het geluk der beide squatters, die in de wolken waren,

vreemde lieden een dergelijk onthaal te kunnen aanbieden.

Men zal begrijpen, dat het niet lang duurde, of het gesprek kwam op het doel der reis. Ook ongevraagd begon Glenarvan daarover te spreken.

Toen de beide neefs van een en ander op de hoogte waren gesteld, konden ook zij niet anders, dan de beste hoop aan Robert en Mary geven.

Michel zei:

„Zeer waarschijnlijk is Harry Grant in handen gevallen der inboorlingen, daar hij anders stellig de nederzettingen aan de kust bereikt zou hebben. Hij was zich van zijn toestand volkomen bewust, hetgeen bewezen wordt, door het door hem geschreven document en aangezien hij geen Engelsche kolonie bereikt heeft, is hij stellig in handen gevallen der inboorlingen."

Waarna John Mangles opmerkte:

„Deze arrestatie is eveneens gebeurd met zijn bootsman Ayrton."

„Hoe weet u dat?"

„Wel, die is nu bij ons."

„Bij u?"

„Ja."

„Waar?"

„In het kamp."

„En is hij niet omgekomen met de *Britannia*?"

„Neen."

„Daar begrijp ik niets van."

Hierop vertelde John Mangles de geschiedenis van den bootsman der *Britannia*.

Toen het verhaal ten einde was, vroeg lady Helena aan de beide heeren:

„Hebt u nooit iets van de *Britannia* gehoord?"

„Nooit, mevrouw."

„Hoe denkt u, dat kapitein Grant door de Australiërs behandeld wordt?"

Onmiddellijk werd miss Mary, die met angst het antwoord verwachtte, gerust gesteld.

De oudste der Pattersons verklaarde namelijk op overtuigenden toon:

„De Australische inboorling is een van nature zacht wezen, mevrouw. Vaak werd een Europeaan door hen gevangen genomen, maar zelden heeft men van een geval gehoord, dat deze gevangenen mishandeld werden."

Sandy kwam met bewijzen.

„In 1803 werd een Engelsch soldaat, met name Bluckley, op de kust van Port-Philippe door de inboorlingen gevangen genomen. Drie en dertig jaar hield deze man het onder de Australiërs uit en keerde toen ongedeerd naar zijn landgenooten terug.

Michel had een ander voorbeeld.

„Kort geleden berichtte de *Australiasan* de lotgevallen van een zekere Morrill, wiens schip, de *Peruvienne,* in 1846 schipbreuk leed, toen door de inboorlingen gevangen werd genomen en na een slavernij van zestien jaar kortelings naar Melbourne is teruggekeerd. Daar dit geval vrij veel overeenkomst vertoont met dat van kapitein Grant, geloof ik, dat ook voor den laatste niet veel te vreezen is en dat men zich omtrent zijn lot niet direct bezorgd behoeft te maken.

Deze woorden, die een bevestiging waren van hetgeen Paganel en Ayrton reeds vroeger ten dien opzichte hadden beweerd, verschaften toehoorders van de beide squatters een onverdeeld genoegen.

Toen het ontbijt was afgeloopen en de dames een wandeling in het park gingen maken, konden de heeren ongehinderd over de gedeporteerden spreken.

De beide neefs waren geheel op de hoogte van het ongeluk van Camden-Bridge, maar toonden geen enkele vrees voor hun bezittingen.

„Ziet u, mylord," sprak de oudste der beide heeren, „wij hebben ruim honderd man personeel op de hoeve

en hebben dan ook geen enkele reden tot ongerustheid. Bovendien is het zoo goed als uitgesloten, dat deze misdadigers naar het Murray-district komen, waar voor hen niet veel te halen is. Laat ik er nog bijvoegen, dat de wegen van Nieuw-Zuid-Wales streng bewaakt worden.

Ook hiermede werden de gevoelens van Ayrton volkomen bevestigd.

Na het ontbijt verzochten de beide gastheeren lord Glenarvan, den geheelen dag op Hottenham-Hill door te willen brengen.

Uit beleefdheid kon Glenarvan dit verzoek niet afslaan en aanvaardde het dus. Weliswaar beteekende dit een oponthoud van twaalf uur, maar daardoor zouden paarden en ossen in de gelegenheid worden gesteld, in de stallen van Hottenham flink uit te rusten.

Nadat men het over dit plan eens was geworden, zorgden de Pattersons voor een nieuwe verrassing.

Tegen twaalf uur stonden zeven flinke jachtpaarden voor het hoofdportaal van het heerenhuis. En wat zag men naast de zeven jachtpaarden? Niets meer of minder dan een prachtige koets, met vier paarden bespannen. Deze koets was voor de dames, die thans op hun gemak de uitgebreide bezittingen der Pattersons konden bezichtigen.

Begeleid door de heeren te paard en omringd door vroolijk blaffende honden, ging het in gestrekten draf het fraaie park uit.

Ruim vier uur had men noodig om de domeinen der beide squatters te doorkruisen, een uitgestrektheid, welke het in grootte ruimschoots wint van den Duitschen Staat Lichtenstein.

En vond men er niet zooveel inwoners als in bovengenoemden staat, de schapen waren des te talrijker. Ook jaagwild was er in ruime mate voorradig.

Natuurlijk was Robert overal de eerste. Mary maakte zich in den beginne nog al bezorgd om de vermetelheid

van haar broer, maar toen John Mangles beloofde, op hem te zullen passen en over hem te zullen waken, was het meisje volkomen gerustgesteld.

Bij deze drijfjacht doodden de heeren enkele buideldieren, die de grootte hebben van een schaap en wier vleesch zeer lekker is.

Robert Grant verraste lady Helena met een soort kleine vos met zwart en wit gevlekte huid.

Van al deze schoone dingen was de kangeroe-jacht echter wel het voornaamste.

Het was ongeveer tegen vier uur, toen de honden een troep dezer vreemde dieren opjoegen. De kleine dieren vluchtten haastig in de buidel hunner moeders en allen renden in groote sprongen weg. De kangeroe, wiens achterpooten bijna twee maal zoo lang zijn als de voorpooten, kan verbazende sprongen maken.

Vier tot vijf mijlen joeg men nu al achter deze enorme sprinkhanen, zonder hen onder schot te kunnen krijgen. Eindelijk waren de arme dieren zoo uitgeput, dat ze niet meer konden. Het oudste dier ging tegen een boom leunen, gereed, zijn leven en dat zijner rasgenooten zoo duur mogelijk te verkoopen.

Een der jachthonden kwam het een weinig te na. Met zijn geweldig scherpe en lange nagels greep de kangeroe toe, de hond werd in de lucht geslingerd en een oogenblik later lag hij ontzield ter aarde, terwijl de ingewanden uit zijn buik hingen.

Zelfs de geheele troep jachthonden was niet opgewassen tegen de in het nauw gedreven kangeroe's. De arme dieren verdedigden zich tot het uiterste en dus grepen de heeren naar hun prachtige Engelsche jachtgeweren, om de troepleider door kogels te vellen.

Op zeker oogenblik verkeerde Robert zelfs in levensgevaar.

Om zeker van zijn schot te zijn, was hij een der grootste dieren te dicht genaderd. De geweldige kangeroe maakte zich gereed, op den knaap toe te springen.

Tegen vier uur, toen de honden de kangeroes begonnen op te jagen.

Geen der heeren durfde schieten, uit vrees Robert te treffen.

Een verschrikkelijke angstkreet weerklonk, met lijkbleek gelaat leunde Mary achterover in de kussens van het rijtuig; nog een seconde, en Robert zou vallen onder de klauwen van het monsterachtige dier.

Maar daar stormt John Mangles naar voren; in zijn vuist blinkt het geopende jachtmes en zijn eigen leven niet achtende, grijpt hij het dier met de eene hand in den strot, terwijl hij het met de andere hand den doodelijken streek in het hart toe brengt.

Het volgende oogenblik is Robert gered en ligt hij in de armen zijner zuster.

Miss Mary greep de hand van den jeugdigen kapitein en stamelde slechts:

„Mijnheer John, ik dank u."

„O, miss Mary, ik stond immers borg voor uw broer!"

Door dit voorval werd een eind aan de jacht gemaakt. Na den dood van den aanvoerder, was de troep buideldieren uiteengegaan.

Tegen zes uur 's avonds was het gezelschap weer op het heerenhuis.

Nadat de dames een weinig toilet hadden gemaakt, ging men aan tafel, waar een bouillon van kangeroestaarten bijzonder in den smaak vielen.

De avond werd doorgebracht in den grooten salon, waar een prachtige piano stond. Lady Helena die uitmuntend piano speelde, liet zich niet lang bidden en vergastte de aanwezigen op eenige stukken van Gounod, Massenet, Gevaert en van het onbegrepen genie, dat Richard Wagner eenmaal was.

Om elf uur werd de thee geserveerd en een uur later begaf men zich ter ruste.

Bij het krieken van den dag namen de reizigers afscheid van de gastvrije squatters. Na vele dankbetuigingen en de ontvangen belofte, bij een komst naar

Engeland ook Malcolm-Castle te komen bezoeken, scheidde men.

De wagen zette zich in beweging; men trok om den Hottenhamberg en weldra was het landgoed als een droombeeld verdwenen.

Na eenige mijlen behoorlijke wegen, kwam het gezelschap nu in een der meest woeste en minst bekende streken van Victoria.

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Onraad?

In het zuidoosten werd den weg versperd door een geweldige slagboom.

Het was de keten der Australische Alpen.

Deze bergketen strekt zich uit over een lengte van vijftienhonderd mijlen en heeft een gemiddelde hoogte van vier duizend voet.

Daar de lucht tamelijk betrokken was, hadden de reizigers niet al te veel hinder van de warmte. Maar desondanks was het reizen op een dergelijk heuvelachtig terrein vrij moeilijk en soms gevaarlijk.

Menigmaal waren de matrozen n.l. genoodzaakt, met de bijl in de vuist een doortocht te banen door het dichte kreupelhout. Daarbij was de bodem zeer drassig, door de aanwezigheid van een leemachtige aardkorst.

Den dag volgend op het bezoek aan Hottenham-Hill vorderde men dus zeer matig en toen het avond werd, kon men niet zeggen, dat men noemenswaardig was opgeschoten.

Als een schaduwbeeld verdwenen de toppen der bergen in de duisternis van den nacht.

„Er staan ons nog heel wat moeilijkheden te wach-

ten," meende lord Glenarvan. „Alpen — dat woord geeft altijd stof tot denken!"

„Zoo erg is het niet, waarde vriend," antwoordde Paganel. „Denk niet, dat u door Zwitserland moet trekken. Weliswaar zijn er in Australië bergen, maar die zijn niet de moeite waard."

„Die Australische Alpen dus...?" zei lady Helena.

„Kan men wel in den zak steken, mevrouw. Wij zijn er over, zonder het te merken."

De majoor protesteerde.

„*Wij* zijn er over? U bedoelt zeker *ik!* Men moet wel heel erg verstrooid zijn, om over de Alpen te trekken, zonder het gewaar te worden."

Dat liet Paganel zich niet aanleunen.

„Mijnheer!" riep hij, „ik roep de dames tot getuigen. Sinds we het vasteland van Australië betreden hebben, heb ik geen enkele verstrooidheid begaan. Op dat punt kan men mij niets verwijten."

„Mijnheer Paganel heeft gelijk; hij was geen enkele keer verstrooid," antwoordde Mary lachend.

„Ziet u wel?"

„Ja," vervolgde Mary, terwijl ze den majoor met een veelzeggenden blik aanzag, „verstrooid was u niet, maar dat is nog niet alles!"

„Wat wilt u daarmee zeggen, lieve miss?"

„Ik vind het jammer."

„Wat vind u jammer?"

„Dat u niet meer verstrooid bent."

„Waarom?"

„Ach mijnheer Paganel, zoo'n kleine verstrooidheid stond u zoo goed."

„Nietwaar? Zonder mijn verstrooidheid, ben ik een man als ieder ander. Ik hoop maar zoo gauw mogelijk een flinke dwaasheid te begaan, om u eens goed aan het lachen te maken."

„Of aan het huilen," liet de majoor weer hooren, die zijn vriend voortdurend dwars zat.

Maar ondanks de verzekeringen van den optimistischen geleerde, kostte het beklimmen der Alpen de grootste moeite, toen men er den volgenden dag, 6 Januari, een begin mee maakte.

Hier waren geen gebaande wegen meer, evenmin velden waar men zich kon oriënteeren en Ayrton moest vaak op goed geluk den weg zoeken.

Zoo trok men door nauwe rotskloven en het scheen wel alsof de bootsman der *Britannia* de kluts geheel kwijt was, toen men op een gegeven oogenblik een herberg ontdekte, die den wijdschen naam van *„Bush-Inn,"* „De Herberg in het bosch" voerde.

In werkelijkheid was het niet veel meer dan een ellendige kroeg.

„Deksels!" riep Paganel, „mij wil het voorkomen, dat de hier wonende kastelein geen groote rijkdommen kan vergaren."

„Waarom niet?"

„Omdat hier nooit iemand voorbij komt, behalve dan een reizende squatter."

„In ieder geval kan hij ons de noodige inlichtingen verstrekken," meende lord Glenarvan. „laat ons eens kijken, wat daar binnen te koop is."

Men betrad de herberg.

De kastelein was een ruw uitziende kerel, die waarschijnlijk de beste klant was van zijn eigen zaak.

De hem gestelde vragen beantwoordde hij op norsche manier, doch voldoende om Ayrton weer op den goeden weg te helpen. Zonder iets van de slechte whisky te drinken, betaalde Glenarvan wat de kastelein verlangde en zou juist de herberg verlaten, toen zijn aandacht getrokken werd door een groot aanplakbiljet, dat met een paar enorme spijkers aan de deur was gehecht.

Het was een politiebericht betreffende de ontsnapping der gedeporteerden van Perth en waarin tevens bekend werd gemaakt, dat een premie van £ 100.— was gesteld op het hoofd van Ben Joyce.

„Die schurk is waard, opgehangen te worden," zei Glenarvan tot Ayrton.

„En vooral gepakt te worden," antwoordde de aangesprokene. „Honderd Pond Sterling, dat is een heele som; de schurk is het niet eens waard."

„Die kastelein bevalt me niets," vervolgde Glenarvan na een kort zwijgen.

„Mij ook niet."

Daarop keerde men naar het gezelschap terug.

Men richtte zich thans naar een punt, waar de weg van Lucknow eindigt. Daar slingerde zich een smal bergpad omhoog. Men begon te klimmen.

De bestijging van den berg ging met de grootste moeilijkheden gepaard. Meer dan eens moesten de dames uit den wagen stappen en waren de heeren van het gezelschap gedwongen, zelf den wagen voort te duwen. De zes sterke ossen spanden zich geweldig in, maar konden het logge gevaarte nauwelijks omhoog trekken.

Soms werd het zoo erg, dat men genoodzaakt was, de reeds toch zoo vermoeide paarden voor den wagen te spannen. Kwam het door die buitengewone inspanning of door een andere oorzaak? Hoe het ook zij, in den loop van den dag bezweek het paard van Mulrady.

Toen men het dier overeind wilde helpen, bleek het dood te zijn.

Men sprak over de oorzaak van dit vreemde geval. Ieder had zijn meening.

„Ik denk, dat een der bloedvaten van het arme dier is gesprongen," meende Glenarvan.

„Denkelijk wel, mylord," antwoordde Ayrton.

De majoor zei niets.

„Neem mijn paard, Mulrady," sprak Glenarvan.

„En mylord?"

„Ik ga bij lady Helena in den wagen zitten."

Eindelijk, na tallooze hindernissen overwonnen te hebben, bereikte het gezelschap op den 10en Januari het hoogste gedeelte van den weg, op twee duizend voet

hoogte. Men bevond zich nu op een ruim bergvlak, vanwaar men een goed uitzicht had op de omgeving.

In het noorden spiegelde zich het stille water van het Omeo-meer en verder op, daar, waar de hemel en de aarde zich vereenigden tot een onmetelijken horizont, de uitgestrekte vlakten van de Murray. In het zuiden lagen de grasrijke streken, de goudgronden en de hooge bosschen van Gippsland, dat nog geheel in natuurstaat scheen te verkeeren.

Dien nacht werd het kamp op het bergplateau opgeslagen. Den volgenden morgen begon men met de afdaling, die vrij spoedig en gemakkelijk in haar werk ging. Maar nauwelijks hadden de reizigers eenige mijlen afgelegd, of ze werden gedwongen, te stoppen.

Een allergeweldigste hagelbui had hen eensklaps overvallen, een hagelbui, waarvan de steenen zoo groot waren als kinderhoofden en in den vorm van stukken ijs omlaag vielen. Onder een paar overhangende rotsblokken werden wagen en dieren in veiligheid gebracht, daar zij anders door de geweldige bui, stellig verpletterd zouden worden. Deze bui duurde ongeveer een uur, en toen men eindelijk weer verder kon trekken, waren alle wegen met smeltende stukken ijs bedekt.

Tegen den avond bereikte het gezelschap de laatste uitloopers der Alpen en zag men de vlakten van Gippsland voor zich. Hiermede waren de Alpen gelukkig achter den rug en onmiddellijk werd het nachtverblijf ingericht. Men ging ter ruste.

Reeds bij zonsopgang werd de reis den volgenden morgen hervat. Ieder wenschte vurig, zoo gauw mogelijk het doel van den tocht te bereiken, d.w.z. de plaats, waar de *Britannia* vergaan was.

Eerst daar zou men op eenig succes bij de nasporingen kunnen rekenen.

Dit was dan ook een der redenen, waarom Ayrton er bij Glenarvan op aandrong, onmiddellijk opdracht te zenden aan den tijdelijken gezagvoerder der *Duncan,*

om met het schip naar Twofold-baai te komen, teneinde alle hulpmidelen, welke bij de opsporing van kapitein Grant noodig mochten zijn, onder het bereik te hebben.

Hij wees er op, dat een eventueel afgezonden bode, gebruik zou kunnen maken van den weg van Lucknow naar Melbourne. Was men dien weg eenmaal voorbij, dan ontbrak tot aan de oostkust van Australië elke gemeenschap met de hoofdstad.

Paganel deelde de gevoelens van den bootsman. Na den weg van Lucknow zou er geen enkele mogelijkheid meer zijn, Melbourne te bereiken.

Glenarvan was besluiteloos.

Maar nu gebeurde er iets vreemds.

Zooals uit den loop van dit verhaal reeds gebleken is, was de majoor een man, die het met iedereen en met alles eens was.

Welnu, de anders zoo bedaarde majoor verzette zich met alle macht tegen het plan van Ayrton. Zijn neef keek hem verbaasd aan. Maar, dit moet men zeggen, de majoor kwam ook met gegronde redenen.

Ten eerste: zou men een bode zenden naar Melbourne, dan kon dat niemand anders zijn dan Ayrton, daar slechts hij bekend was met de streek;

ten tweede: Ayrton kon niet gemist worden bij het leiden van het span ossen;

ten derde: vond men onderweg het spoor van kapitein Grant, dan was slechts Ayrton in staat dit te volgen en niemand anders;

ten vierde en ten slotte: slechts Ayrton was in staat de plaats aan te geven waar de *Britannia* op 27 Juni 1862 vergaan was.

Men ziet, evenzoo vele als gegronde redenen.

John Mangles merkte op, dat de opdrachten van lord Glenarvan gemakkelijker van Twofold-baai naar de *Duncan* konden komen, dan langs een weg waar men zich thans bevond en die door een der meest woeste streken van geheel Australië voerde.

Om al deze redenen bleef de majoor voet bij stuk houden en vond ten slotte de grootste aanhang. Men besloot dus, niet eerder handelend op te treden, voordat Twofold-baai bereikt was.

De majoor keek Ayrton scherp aan, die zeer teleurgesteld scheen. Hij zei echter niets en hield, als naar gewoonte, zijn gedachten voor zich.

's Middags tegen een uur of twee, trok men door een bosch van boomachtige varens, die een aangename koelte brachten in de met electriciteit bezwangerde atmosfeer. Onze vriend Paganel, die reeds met zeer weinig tevreden was, zuchtte van voldoening, ja, zuchtte zelfs zoo sterk dat heele zwermen papegaaien bij de nadering der reizigers plotseling opvlogen.

Lord Glenarvan keek eens glimlachend naar den kinderlijk verheugden professor, toen deze eensklaps op zijn paard wankelde en met dier en al, voorover stortte.

„Paganel! Paganel! beste vriend, wat scheelt u?" riep Glenarvan.

„Wat mij scheelt? O, niet veel bijzonders. Ik heb alleen geen paard meer!"

Met deze woorden maakte de waardige geleerde zich los uit het zadel.

„Wat?"

„Mijn paard is..."

„Wat?"...

„Dood als een pier!"

„Hoe komt dat?"

„Ik weet het niet."

„Toch nog een bijzonderheid."

„Welke?"

„Het stortte neer, als door den bliksem getroffen."

„Evenals "

„Evenals het paard van Mulrady," viel de majoor in, die naderbij was gekomen.

Allen omringden het paard en onderzochten het. Er was geen twijfel meer mogelijk: het dier was morsdood.

„Een vreemd geval!" zei John Mangles.

„Inderdaad, zeer vreemd," mompelde de majoor.

Men begrijpt, dat lord Glenarvan door dit nieuwe ongeluk ten zeerste verontrust was. Zouden de dieren in deze onherbergzame streek door een of andere onbekende besmettelijke ziekte getroffen worden, dan was hun ongeluk niet te overzien. Honderde mijlen in den omtrek waren geen andere paarden te krijgen.

En zoo vreemd het ook schijne, de uitdrukking „besmettelijke ziekte" scheen volkomen gerechtvaardigd, want in den loop van den dag bezweek het paard van Wilson op even geheimzinnige wijze en wat nog erger was, een der ossen stierf plotseling. Hierdoor waren de vervoer mogelijkheden beperkt tot vier paarden en vijf ossen.

De toestand werd bedenkelijk. Weliswaar konden de heeren in het ergste geval te voet gaan, indien alle paarden door dien vreemden dood getroffen werden, maar wat zou er van de dames terecht komen, ingeval de ossen stierven en men den weg naar Twofold-baai te voet moest afleggen. Men bedenke wel, dat het gezelschap nog honderd twintig mijl van de oostkust verwijderd was.

Glenarvan en John Mangles onderwierpen de nog levende dieren aan een nauwkeurig onderzoek. Hierbij bleek echter, dat, ondanks de vermoeienissen van den tocht, de dieren nog in de beste gezondheid verkeerden. Men mocht dus hopen, dat de geheimzinnige epidemie geen nieuwe slachtoffers zou eischen.

Dit was ook de meening van Ayrton, die van dit alles niets scheen te begrijpen.

Men begaf zich weer op weg. Er werd in den loop van dien dag nog tien mijlen afgelegd, waarbij de voetgangers om de beurten in den wagen konden uitrusten. Tegen den avond werd het kamp opgeslagen onder eenige varenboomen van de schoonste soort.

De volgende dag ging zonder verdere ongelukken

voorbij. De gezondheidstoestand der dieren bleef uitmuntend en de salon van lady Helena mocht zich in een druk bezoek verheugen. Mr. Olbinet deed zijn best en kwam ieder oogenblik met ververschingen, die bij een dergelijke warmte niet overbodig waren. Een half vat Scotch-ale moest er aan gelooven, hetgeen Paganel de opmerking ontlokte, dat Barclay & Co. meer gedaan hadden voor Groot-Brittannië dan Wellington, aangezien de laatste niet zoo goed bier had gebrouwd als de eersten.

Het liet zich aanzien, dat een zoo goed begonnen dag, ook goed zou eindigen. Er werden ruim vijftien mijl afgelegd en alles wees er op dat men nog dien zelfden avond aan de Snowy-rivier zou kampeeren. Deze woest stroomende rivier ontspringt in de Australische Alpen en stort zich ten zuiden van Kaap Howe in de Stille Zuidzee. Toen het avond werd, kon men aan een dichte nevel, die boven den gezichtseinder hing, merken, dat men in de onmiddellijke nabijheid van bovengenoemde rivier was. Met moeite werden nog eenige mijlen afgelegd.

Aan weerszijden van den weg stonden eenige hooge boomen, waaronder men straks hoopte het nachtleger op te slaan. Ayrton mende zijn ossenspan tusschen deze boomen door en reeds hoopte men de oevers der rivier bereikt te hebben, toen het eensklaps van den bok der ossekar klonk:

„Opgelet!"

Glenarvan reed naar voren.

„Wat is er aan de hand, Ayrton?"

„We zitten vast in de modder, mylord."

Hij legde de zweep over de ruggen der reeds uitgeputte dieren, maar niets hielp. De wagen zat goed en wel vast.

„Laat ons hier kampeeren," stelde John Mangles voor.

„Dat is het beste, wat we in de gegeven omstandig-

heden kunnen doen," meende de bootsman der *Britannia*. „Morgen ochtend kunnen we wel verder zien."

Het kamp werd dus opgeslagen.

Na een korte schemering werd het spoedig donker.

Met groote moeite maakte Ayrton zijn span ossen uit het gareel los en besteedde de grootste zorg aan het voer der beesten. Ook liet hij het niemand over, voor de paarden te zorgen. Hij deed zijn dienst met zooveel toewijding, dat lord Glenarvan niet kon nalaten, hem daarvoor te danken.

Intusschen werd door Mr. Olbinet het avondmaal bereid, waaraan echter niet de noodige eer werd bewezen, daar de vermoeide reizigers meer behoefte hadden aan rust dan aan eten.

Na de overige tochtgenooten goeden nacht te hebben gewenscht, trokken lady Helena en miss Mary zich spoedig in den ossenwagen terug. Ook de heeren maakten het zich gemakkelijk en strekten zich, de een na den ander, in het hooge gras uit.

Weldra lagen allen in diepen slaap.

Tegen elf uur werd de majoor echter plotseling wakker. Zijn half gesloten oogen werden getroffen door een melkwit licht, dat zich over den bodem scheen voort te bewegen. Vreezende, dat er in den omtrek een boschbrand was ontsaan, stond de majoor op en liep in de richting vanwaar het geheimzinnig licht kwam.

Maar hoe groot was zijn verbazing, toen hij, naderbij komende, bemerkte, dat deze lichtschijn van zuiver natuurlijke oorsprong was. Een uitgestrekt veld met phosphoorhoudende paddestoelen was oorzaak van dit vreemd verschijnsel.

De majoor, die geen egoist was, wilde reeds zijn geleerden vriend Paganel wekken, opdat ook deze van het zeldzaam verschijnsel kon genieten, toen een vreemd voorval hem daarin weerhield.

De phosphoorachtige schijn verlichtte het bosch over een uitgestrektheid van een halve mijl en... in dien

schijn meende de majoor een paar mannen te zien rond sluipen.

Mac Nabbs ging op den grond liggen, sloop op zijn beurt naderbij en oplettend toeziende, bemerkte hij verscheidene mannen, die zich voortdurend bukten en op den drassigen bodem naar versche sporen schenen te zoeken.

Tot elken prijs wilde en zou de majoor weten wat dit te beteekenen had.

Hij aarzelde geen seconde. Zonder zijn reisgenooten te wekken, en als een Indiaan over den bodem kruipende, verdween de majoor tusschen de struiken.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

De ontmaskering.

Het werd een vreeselijke nacht.

Tegen twee uur begon het te regenen, maar dan ook te stortregenen op een geweldige manier. De mannen waren genoodzaakt een toevlucht te zoeken in de wagen, waardoor van slapen niet veel kwam.

Men sprak over verschillende dingen en de majoor, wiens korte afwezigheid door niemand was bemerkt, luisterde toe, zonder een woord te zeggen.

Eindelijk, eindelijk, werd het dag. Een trieste dag, zonder een enkel zonnestraaltje. De wagen zat nog altijd vast in de modder en men moest zich dus haasten, deze los te krijgen, voordat het te laat was.

Glenarvan, de beide matrozen, John Mangles en Ayrton betraden het bosch, waarin de ossen en paarden den nacht hadden doorgebracht.

Men zocht en zocht, doch kon de dieren niet vinden. Menig keer liet Ayrton een schel gefluit hooren, waarop de dieren in den regel kwamen toegeloopen, doch deze keer volgde er geen resultaat. De bootsman scheen zeer ongerust te zijn en de mannen die bij hem waren, keken elkaar teleurgesteld aan.

Zoo verliep ruim een uur. Reeds wilde men naar den wagen terug keeren, toen Wilson ergens een gehinnik meende te hooren. Op hetzelfde oogenblik vernam men ook het loeien van een os.

„Daar zijn ze!" riep John Mangles, naar eenige hooge struiken wijzende, waarachter de dieren wel verborgen konden zijn.

Men duwde de struiken terzijde en... bleef als vastgeworteld aan den bodem staan.

Daar lagen vier ossen en twee paarden dood op den grond; evenals de vorige dieren, als door een bliksemstraal getroffen. Hun lijken waren reeds koud en een troep magere raven krasten reeds in de boomen, loerende op deze onverwachte prooi.

De mannen waren stom van ontzetting. Slechts Wilson kon aan zijn woede lucht geven door een onvervalschten Schotsche zeemansvloek.

Sussend legde lord Glenarvan hem de hand op den schouder; hij begreep, wat er in het gemoed van den braven zeeman moest omgaan.

„Bedaar, beste kerel; we kunnen er toch niets aan verhelpen."

En zich tot den bootsman wendende:

„Ayrton, breng os en paard maar naar het kamp. We moeten maar zien, hoe we er ons met twee dieren door heen slaan."

„Zat de wagen maar niet vast," meende John Mangles. „Desnoods kunnen we met twee dieren de kust wel bereiken, maar vóór alles moeten we die vervloekte kar uit de modder zien te krijgen."

Een weinig moedeloos antwoordde Glenarvan:

„We zullen het probeeren, John. Laat ons maar eerst naar het kamp terug gaan, waar men ongerust zal zijn over onze afwezigheid."

Ayrton en Mulrady namen paard en os bij den teugel en langs de oevers der rivier keerde men naar het kamp terug. Enkele minuten later wisten Paganel, Mac Nabbs, Robert, lady Helena en miss Mary, waaraan men zich thans te houden had.

De majoor wendde zich tot den bootsman:

„Zal ik je eens wat zeggen, Ayrton?"

„Wat blieft u, majoor?"

„Eén zaak is jammer!"

„Welke?"

„Dat je niet al onze beesten te Wimerra hebt laten beslaan!"

„Waarom, majoor?"

„Omdat slechts het dier, dat onder handen van den hoefsmid is geweest, aan den algemeenen dood is ontkomen."

„Dat is waar ook!" meende John Mangles.

„Wat is waar, beste John?"

„O, niets mylord. Ik vind het slechts een hoogst zonderling toeval."

Ayrton zag den majoor scherp aan en herhaalde onwillekeurig:

„Ja, een zonderling toeval, maar anders ook niet."

Mac Nabbs sloot de lippen opeen, alsof hij de woorden wilde terug dringen, die hem op de tong lagen. Glenarvan, Mangles en lady Helena schenen te wachten, dat de majoor zijn gedachten onder woorden zou brengen, maar deze zweeg en liep naar den wagen, welke door Ayrton onderzocht werd.

„Wat wilde de majoor eigenlijk zeggen?"

„Ik weet het niet, mylord. Maar wel weet ik, dat de majoor er de man niet naar is, om één ongegrond woord uit te spreken."

Lady Helena mengde zich in het gesprek der beide mannen:

„Volkomen juist, vriend John. Volgens mij, heeft mijn neef eenige verdenkingen ten opzichte van Ayrton."

„Verdenkingen?" vroeg Paganel, die inmiddels naderbij was gekomen.

Ook Glenarvan kwam deze laatste veronderstelling tamelijk gewaagd voor.

„Welke verdenkingen zou Mac Nabbs kunnen hebben? Hij kan den bootsman onmogelijk beschuldigen, den dood der dieren te hebben veroorzaakt."

„Waarom niet?"

„Omdat ons belang het belang van Ayrton is."

„Beste Edward," antwoordde lady Helena, „ik geloof dat je gelijk hebt. Buitendien heeft de bootsman ons al menig bewijs van zijn toewijding geleverd."

„Toegegeven," meende John Mangles. „Maar wat hebben in dit geval de woorden van den majoor te beteekenen? Daar moet ik het mijne van hebben."

„Verdenkt hij hem soms, te heulen met de ontsnapte misdadigers?" vroeg Paganel.

„Welke misdadigers!" riep miss Mary angstig.

John Mangles kwam onmiddellijk tusschen beiden.

„Miss Mary, de professor vergist zich. Er zijn geen gedeporteerden in Victoria."

„Ach ja, ik heb me vergist!" viel Paganel in, die zijn woorden wilde terug nemen. „Waar dacht ik toch aan? Wie heeft ooit van gedeporteerden in Victoria gehoord?

En buitendien; komen ze werkelijk naar Victoria, dan worden ze terstond oppassende lieden... u weet wel... het goede klimaat..."

Evenals de ossenkar kwam de waardige geleerde hoe langer hoe vaster te zitten. Lady Helena begon de waarheid te vermoeden, die men zoo lang voor haar verzwegen had en om erger te voorkomen, nam ze haar jeugdige vriendin mee naar den wagen, waar Mr. Olbinet het ontbijt klaarmaakte.

Paganel was met zijn houding verlegen; het liefst had hij zich uit de voeten gemaakt.

„Ik verdien zelf gedeporteerd te worden!" jammerde hij wanhopig.

„Volkomen met u eens, waarde vriend," antwoordde Glenarvan die ondanks alles moest glimlachen.

Intusschen waren Ayrton en de beide matrozen bemoeid, den wagen uit de modder te halen. Paard en os werden er voor gespannen; beide dieren trokken uit alle macht, de mannen duwden van achter, maar niets hielp; de wagen scheen in de inmiddels tot harde klei vastgeworden modder zoo vast te zitten, alsof hij er in gemetseld was.

John Mangles kwam op de gedachte, deze harde klei met waterbesproeiing zacht te maken. Maar ook dat was vergeefsche moeite; er was geen beweging in de kar te krijgen. Er bestond slechts één mogelijkheid, de wagen los te maken: hem stuk voor stuk te demonteeren. Maar voor een dergelijken arbeid ontbraken de gereedschappen, zoodat men ook dit plan moest opgeven.

Ondanks alles wilde Ayrton de dieren tot het uiterste inspannen. Maar lord Glenarvan weerhield hem.

„Luister eens, Ayrton."

„Mylord?"

„We moeten de dieren sparen."

„En de wagen, mylord?"

„Desnoods kunnen de dames van het paard gebruik maken, terwijl de os onze pakken draagt. Wij zullen te voet verder gaan."

„Tot uw dienst mylord."

Men keerde naar het kamp terug en beraadslaagde wat men te doen had.

Iedereen zou zijn meening geven.

Om te beginnen moest nauwkeurig worden vastgesteld, waar men zich op dit oogenblik bevond.

Niemand beter dan Jaques Paganel kon met deze meting belast worden en na een korte berekening kwam hij met het gewenschte resultaat.

„We bevinden ons op 147°, 53' O.L. en 37° Z.B."

En wat is de juiste ligging van Twofoldbaai?" vroeg Glenarvan.

„Honderd vijftig graden O.L."

„Dat beteekent?"

„Een verschil van twee graden, zeven minuten."

„Of?..."

„Vijf en zeventig mijl."

„En Melbourne ligt?"

„Minstens twee honderd mijl hier vandaan."

„Prachtig. Hiermede staat vast, waar we ons bevinden. Wat moeten we nu doen?"

Het algemeen antwoord luidde: zoo snel mogelijk de kust zien te bereiken. Lady Helena en miss Mary verzekerden, dat ze gemakkelijk vijf mijl per dag konden afleggen.

Nu deed zich echter een andere en niet minder belangrijke vraag voor.

Zou men aan de kust wel de noodige hulpmiddelen vinden?

Paganel meende van wel.

„Eden," zoo sprak de geleerde, „ is een stad, waar we stellig verbinding krijgen met Melbourne. Ik vermoed zelfs, dat de dames niet eens zoo ver behoeven te loopen: in het op vijf en dertig mijl van hier gelegen dorp Delegate zullen we stellig alle mogelijke middelen vinden om den tocht voort te zetten."

Nu liet Ayrton zich hooren.

„Denkt mylord het oogenblik nog niet gekomen, de *Duncan* naar de kust te commandeeren?"

„Wat denk jij er van, John?" vroeg Glenarvan.

„Ik geloof niet, dat daar haast bij is, mylord. Zijn we eenmaal in Twofold-baai, dan kunnen we nog altijd een desbetreffende orde naar Melbourne zenden."

„Volkomen juist," meende Paganel.

„Buitendien," hernam John Mangles, „zijn we in een dag of vier te Eden."

„Kapitein," zei nu Ayrton, „ik geloof, dat u zich een weinig vergist. In plaats van vier, zou ik liever op twintig dagen reken."

„Twintig dagen, om vijf en zeventig mijl af te leggen!" riep Glenarvan.

„Op z'n minst, mylord. We hebben een woestijn voor ons, waar niets te krijgen is; niets anders dan kreupelhout, zonder één enkelen gebaanden weg. Met de bijl in de vuist zullen we ons een weg moeten banen en ik verzeker u, dat zoo iets niet gemakkelijk gaat."

Ayrton had op overtuigende toon gesproken. Allen keken naar Paganel, die met een hoofdknikken de woorden van den bootsman bevestigde.

„Welnu," hernam John Mangles, „dan kan mylord over twintig dagen de *Duncan* naar Twofold-baai commandeeren."

„Ik wil hier nog aan toevoegen," vervolgde Ayrton, „dat de grootste moeilijkheid zal bestaan in het overtrekken der Snowy-rivier en dat we hoogst waarschijnlijk zullen moeten wachten, totdat het water dezer rivier gevallen is."

„Wachten?" riep Mangles. „Is er dan geen doorwaadbare plaats te vinden?"

„Dat geloof ik niet, kapitein. De Snowy is een der meest woeste rivieren van Australië, waartegenover de beste gids machteloos staat."

„Is die rivier nog al breed?" vroeg lady Helena.

„Ongeveer een mijl breed, mevrouw, en daarbij zeer diep. Bovendien zit de rivier vol draaikolken, die zelfs de beste zwemmer niet kan overwinnen."

„Welnu," opperde Robert, „dan zullen we een vlot bouwen."

„De zoon van kapitein Grant verloochent zijn vader niet," lachte Paganel, ondanks de ernst van den toestand.

„Toch vind ik het plan nog niet zoo dom," antwoordde John Mangles. „Hoogstwaarschijnlijk zullen we wel tot Robert's plan moeten besluiten."

„Ayrton, wat denk jij er van?"

„Mylord, ik denk, dat we zonder hulp over een maand nog aan de oevers der Snowy zitten."

„Heb jij dan een beter plan?" vroeg John Mangles, die zijn geduld begon te verliezen.

„Jawel, kapitein."

„Laat hooren!"

„De *Duncan* moet naar de oostkust."

„Wat?"

„Zooals ik de eer heb, u voor te stellen."

„Dat eeuwig gezanik met de *Duncan!* Ik zou wel eens willen weten, hoe de *Duncan* ons hier van daan haalt."

Ayrton dacht eenige oogenblikken na en gaf een ontwijkend antwoord:

„Ik wil mijn meening niet opdringen. Hetgeen ik voorstel is in het algemeen belang en ik ben bereid op het eerste teeken van mylord op weg te gaan."

En hij kruiste de armen over elkaar.

„Dat is geen antwoord, Ayrton. Deel ons je plan mede en dan zullen we het bespreken."

Met bedaarde stem begon Ayrton aldus:

„Rekening houdende met den benarden toestand waarin we ons op het oogenblik bevinden, vind ik het hoogst onraadzaam, ons aan gene zijde der Snowy te wagen. Hier vinden we voedsel zooveel we noodig hebben, hetgeen aan de overzijde der rivier niet het geval is. Daarom lijkt het mij hier de meest geschikte plek om de komst af te wachten der hulp expeditie, welke Tom Austin ons kan zenden."

Dit voorstel scheen bij John Mangles niet in goede aarde te vallen.

Ongestoord ging Ayrton verder:

„Intusschen zal de Snowy voldoende gedaald zijn, om een doorwaadbare plaats te vinden en zoo ons dat niet gelukt, kunnen wij nog altijd met een vlot den anderen oever bereiken.

Een oogenblik zweeg hij en merkte ten slotte bedaard op:

„Dit is het plan, dat ik mylord ter goedkeuring wensch voor te leggen."

„Ayrton, je plan is van dien aard, dat men het een

oogenblik in overweging kan nemen. Het grootste nadeel er van is, dat onze tocht een aanmerkelijke vertraging zal ondervinden en misschien wel in gevaar zal komen. Wat denken de andere vrienden er van?"

Thans eerst bemerkte men, dat de majoor sedert het begin der besprekingen geen woord had gezegd. Lady Helena wendde zich tot haar neef:

„Beste Mac Nabbs, jij hebt je nog niet laten hooren! Wat is jouw meening?"

„Daar men er mij naar vraagt, zal ik precies zeggen, hoe ik over de zaak denk. Mij komt het voor, dat Ayrton als een verstandig en voorzichtig man heeft gesproken en ik steun zijn voorstel."

Een dergelijk antwoord had niemand verwacht. Tot nu toe was de majoor niet al te best te spreken geweest over den bootsman. Ayrton was dan ook het meest verbaasd van allen en wierp Mac Nabbs een snellen blik toe. Maar aangezien de majoor aldus had gesproken en men veel waarde hechtte aan zijn meening, werd het voorstel van den bootsman door allen gesteund.

Glenarvan verklaarde dus, dat het plan in principe was aangenomen.

„En nu beste John," vervolgde hij, „geloof je niet, dat de voorzichtigheid ons gebiedt, hier te blijven kampeeren, inplaats van de rivier over te trekken?"

„Jawel, mylord. Maar dan ben ik nieuwsgierig, hoe onze boodschapper over de rivier komt, waar ons zoo iets niet mogelijk zou zijn."

Men keek naar den bootsman; deze glimlachte als iemand die zeker van zijn zaak is.

„De boodschapper zal de rivier niet overgaan, mylord."

„Niet?"

„Neen."

„Hoe komt hij dan naar Melbourne?"

„Hij gaat eenvoudig terug naar den weg Lucknow-Melbourne."

„Dat beteekent."

„Twee honderd vijftig mijl te voet."

„Te paard," verbeterde Ayrton. „Er is nog één goed

paard over en dus zal het niet langer duren dan vier à vijf dagen."

„Niet langer?"

„O, ik reken twee dagen voor de *Duncan,* om naar Twofold Baai te komen, plus één dag voor de hulpexpeditie, om ons hier vandaan te halen. De boodschapper kan dus in een week met hulp terug zijn."

Tot verwondering van John Mangles knikte de majoor goedkeurend bij dit voorstel. Daar het plan echter door allen was aangenomen, mocht men zich niet in eindeloos en nutteloos gepraat verliezen.

„En nu, beste vrienden," sprak Glenarvan, „blijft ons slechts over, een boodschapper te kiezen. De opdracht is moeilijk en gevaarlijk. Wie uwer wil zich voor zijn vrienden opofferen en naar Melbourne gaan?"

Was de majoor laf of had hij een andere reden om zijn mond te houden?

Hoe het ook zij, ieder bood zijn diensten aan; slechts Mac Nabbs bleef zwijgen.

Tenslotte sprak Ayrton:

„Indien mylord het goed vindt, dan zal ik vertrekken. Ik ken den weg het beste en sla me door de moeilijkheden, waarvoor een ander zou blijven steken. In het algemeen belang verzoek ik, naar Melbourne te mogen gaan. Met een kort briefje aan Tom Austin, krijg ik toegang op de *Duncan.* In zes dagen ben ik met het jacht in Twofold-baai."

Wederom het vreemde goedkeurend knikken van majoor Mac Nabbs.

„Het zij zoo, Ayrton," antwoordde Glenarvan. „Ga met God en zorg, zoo spoedig mogelijk terug te zijn."

Snel als het weerlicht kwam er een glans van voldoening in de oogen van den bootsman. Hij draaide het hoofd om, maar niet zoo gauw, of John Mangles had deze schijn van voldoening in zijn oogen bemerkt. Onwillekeurig kwam zijn achterdocht jegens den bootsman weer boven en sterker dan voorheen.

Geholpen door de beide matrozen, maakte Ayrton zijn toebereidselen tot het vertrek. Intusschen schreef Glenarvan het briefje voor Tom Austin.

Hij gaf den eersten stuurman der *Duncan* opdracht,

onmiddellijk naar Twofold-baai op te stoomen. Hij beval den bootsman aan als iemand, waarin men het volste vertrouwen kon hebben. In Twofold-baai aangekomen, moest Tom Austin een detachement matrozen ontschepen en die onder commando stellen van Ayrton...

Tot zoo ver was lord Glenarvan met zijn brief gekomen, toen de majoor, die over zijn schouders toekeek, op zonderlingen toon vroeg:

„Beste neef, hoe schrijf je den naam Ayrton?"

„Zooals hij uitgesproken wordt, zou ik denken."

„Dat is een vergissing," hernam de majoor bedaard. „Men spreekt dien naam uit als Ayrton, doch schrijft hem Ben Joyce!"

ACHTTIENDE HOOFDSTUK.

Aland... Zealand.

Bij het vernemen van dien naam, stonden allen als door den donder getroffen.

Plotseling was Ayrton opgesprongen.

In zijn hand blonk een revolver.

Er klonk een schot.

Door een kogel getroffen, viel lord Glenarvan achteroover.

Buiten vielen geweerschoten.

Nauwelijks was het eerste ondeelbare oogenblik van verrrassing voorbij, of John Mangles en zijn beide dappere matrozen stormden naar voren. Maar de brutale schurk was reeds ontkomen en had zich bij zijn bende gevoegd, die hem aan den rand van het bosch opwachtte.

De tent bood slechts een onvoldoende bescherming tegen de kogels. Men moest den aftocht blazen. Glenarvan die gelukkig niet ernstig getroffen was, had zich inmiddels weer opgericht.

„Naar den wagen! naar den wagen!" schreeuwde John Mangles, met beide armen Lady Helena en miss Mary omvattende en ze naar den wagen dragende.

Een schot viel en trof Glenarvan.

Weldra waren de vrouwen in veiligheid.

De majoor, de kapitein, Paganel en de beide matrozen grepen hun geweren en stormden naar buiten. Glenarvan, Robert en Mr. Olbinet bleven achter, om de dames met hun leven te beschermen.

Al deze gebeurtenissen hadden zich met de snelheid van den bliksem afgespeeld.

John Mangles keek spiedend naar den zoom van het woud. Een oogenblik nadat Ben Joyce verdwenen was, hadden de geweerschoten opgehouden. Na het donderend geweervuur heerschte nu een doodsche stilte in het bosch. Slechts hier en daar duidde een dunne rookwolk de plaats aan, waar de schoten waren gevallen. De roovers waren allen verdwenen.

Verdwenen? Niemand wist het.

De majoor en de kapitein strekten hun onderzoek tot het bosch zelf uit. Doch de geheele omgeving scheen verlaten. Op den bodem vond men versche voetsporen en nog rookende patroonhulzen. Als voorzichtig man doofde de majoor deze gevaarlijke dingen, die licht een boschbrand konden veroorzaken.

Eindelijk sprak John Mangles:

„De gedeporteerden zijn verdwenen."

Waarop de majoor antwoordde:

„Mij verontrust deze verdwijning meer dan hun tegenwoordigheid."

„Hoe dat zoo, majoor?"

„Ik zie mijn vijanden liever in het gezicht. Beter een tijger voor den loop van het geweer, dan een slang, die in het gras is verborgen."

„Dat geef ik toe, majoor."

„Laat ons nog eens goed tusschen de struiken zien, beste John."

„Vooruit dan maar, majoor."

Men zocht overal, zelfs tot aan de oevers der Snowy-rivier, maar men ontdekte niets.

De bende van Ben-Joyce was verdwenen als een troep onheilbrengende vogels. Deze verdwijning was te vreemd, om de vrienden gerust te stellen. Men besloot dus, de grootste waakzaamheid aan den dag te leggen. De ossenkar werd het middelpunt eener vesting, waar-

voor twee man, die om het uur werden afgelost, de wacht hielden.

De eerste zorg der beide dames was, de wonde van Glenarvan te reinigen en te verbinden. Op het oogenblik dat haar man onder het moordend lood van Ben Joyce achterover tuimelde, was lady Helena, doodsbleek van ontzetting op hem toegesneld. Daarop had de dappere vrouw haar angst weten te beheerschen en Glenarvan geholpen, den wagen te bereiken.

Na zijn tocht met John Mangles, was de majoor teruggekeerd en daar hij als officier reeds menig gevecht had bijgewoond, en dus wist, wat een schot beteekende, begon hij als een deskundige de wond te onderzoeken. Het bleek, dat de kogel weliswaar diep in het vleesch was gedrongen, maar geen edele deelen had geraakt.

Met een fijne pincet uit de reisapotheek wist de majoor den kogel te verwijderen en liet het verder behandelen der wonde aan de beide dames over.

Nu dat de eerste schrik voorbij was, vroeg men den majoor om uitleg.

De majoor begon:

„Laat ik de dames bij voorbaat op de hoogte stellen van de dingen die zij niet weten en die ons wel bekend zijn."

Hij deelde hen de aanwezigheid der gedeporteerden in de provincie Victoria mede, hetgeen men wist uit de te Seymour gekochte *Australian and New Zealand Gazette*. Verder deelde hij mede, dat op het hoofd van Ben Joyce, die door het begaan van achttien misdaden een treurige reputatie genoot, een prijs van honderd Pond Sterling was gesteld.

Maar hoe wist de majoor, dat Ayrton en Ben Joyce één en de zelfde persoon waren?

Iedereen verlangde de oplossing van dit duistere raadsel te kennen.

De majoor liet zich niet lang bidden.

Sinds hun eerste ontmoeting, had de majoor een onverklaarbare afkeer voor Ayrton gevoeld. Daarbij waren hem gedurende den tocht, de volgende dingen opgevallen, die hij in zijn gedachten nauwkeurig geteld en gerangschikt had:

Ten eerste: Bijna onmerkbaar voor de anderen, maar duidelijk voor den majoor, had Ayrton tot twee maal toe een blik van verstandhouding gewisseld met den hoefsmid van Black Point.

Ten tweede: het was den majoor opgevallen, dat Ayrton opzettelijk vermeden had, door eenige stad of dorp van beteekenis te trekken.

Ten derde: op onverklaarbare wijze had Ayrton er voortdurend op aangedrongen, de *Duncan* naar Twofold-baai aan de oostkust te laten komen.

Ten vierde: de vreemde dood der dieren.

Ten vijfde: het nog vreemdere gespaard blijven van het paard met het klaverblad vormig hoefijzer, door den verdachten smid beslagen.

Ten zesde en ten slotte: een absoluut gemis aan vrijmoedig optreden.

Al deze dingen te zamen hadden de achterdocht van den majoor wakker geroepen.

„Maar de identiteit van Ayrton en Ben Joyce?" vroeg lord Glenarvan.

„Geduld maar, beste neef," antwoordde de majoor, „daar zal ik het nu over hebben."

„Al deze dingen waren weliswaar in hoogste mate verdacht, doch onvoldoende om een directe beschuldiging te formuleeren."

„Een en ander kreeg echter een bevestiging door hetgeen ik gisteravond zag.

„Gisteravond?"

„Juist, gisteravond."

„Is er gisteravond dan iets gebeurd?"

„Dat zal ik vertellen."

En de majoor vertelde, wat hij den vorigen avond had waargenomen.

Na de inleiding, betreffende het phosphoorachtig schitteren der paddestoelen, deelde hij mede, hoe hij drie verdachte mannen in de nabijheid van het kamp had gezien. Door het hooge gras naderbij sluipende, had de majoor weldra in een dier mannen den hoefsmid van Black-Point herkend. Daarop had de majoor de volgende brokstukken van een gesprek afgeluisterd:

„Zij zijn het."

„Ja, zie maar naar het klaverbladvormig hoefijzer."
„Het zelfde als van Wimerra."
„Het vergift heeft zijn werk gedaan."
„Er was voldoende, om een heel regiment cavalerie om zeep te helpen."
„Dat zou ik denken."
„Daarna zwegen ze," vervolgde de majoor. „Ik wist echter nog niet genoeg en volgde hen. Weldra begon het gesprek opnieuw:
Thans was de hoefsmid aan het woord:
„Die Ben Joyce is toch een verbazend bijdehandte kerel, nietwaar?"
„Ja zeker; en dan dat verzinsel van de schipbreuk!"
„Prachtig."
„Als het zaakje lukt..."
„Dan is ons fortuin gemaakt."
„Zeg dat wel."
„Zoo'n duivelsche Ayrton."
„Noem hem liever Ben Joyce."
„Waarom?"
„Dien naam verdient hij eerder."
„En heeft hij ook eerlijk verdiend!"
„Ha, ha, ha!"
„Tot zoo ver het gesprek der bandieten. Zij verlieten het bosch, maar ik wist, waaraan ik me te houden had. Ik keerde naar het kamp terug met de overtuiging, dat, ondanks de bewering van vriend Paganel, alle gedeporteerden van Australië nog lang geen eerlijke lieden worden.
De majoor zweeg.
Niemand sprak een woord.
Zwijgend en onder den indruk van het gebeurde, dachten allen ernstig na.
Eindelijk nam Glenarvan het woord.
„Die schurk van een Ayrton heeft ons dus hierheen gelokt om ons te bestelen en te vermoorden?"
„Ja," antwoordde de majoor."
„En zijn bende..."
„Volgde ons vanaf Black-Point."
„Maar dan is die schurk nooit bootsman van de *Britannia* geweest?"

Aller blikken richtten zich op den majoor, alsof deze vraag hem gold.

„Ik geloof," begon Mac Nabbs, „dat Ben Joyce werkelijk Ayrton is, en den naam van Ben Joyce slechts een dekmantel voor hem beteekent."

„Dan zou hij..."

De majoor knikte bevestigend.

„Juist geraden, Edward. Deze man was inderdaad bootsman der *Britannia,* hetgeen hij ons zelf met duizende kleinigheden heeft bewezen. Eerst bij zijn komst in Australië, is hij het hoofd geworden van de bende misdadigers. Laat ons dus niet afdwalen, en ons slechts aan de feiten houden die ons bekend zijn, n.l. dat Ayrton en Ben Joyce een en dezelfde persoon zijn."

De verklaringen van den majoor werden door zijn vrienden onmiddellijk aanvaard.

Lord Glenarvan had nog iets te vragen.

„Beste neef, kun je ons ook vertellen, op welke wijze de bootsman van Harry Grant zich in Australië bevindt?"

„Hoe zou ik het weten, waar zelfs de Australische politie, omtrent dit punt nog in het duister tast. Het is een raadsel, dat slechts door de toekomst kan ontsluierd worden. Zoo denk ik er over."

„Zelfs de politie is onbekend met de identiteit van Ayrton en Ben Joyce," zei John Mangles.

„Volkomen juist, beste John," antwoordde de majoor. „En laat ik er bij voegen, dat zulks zeer te betreuren is."

„Waarom?"

„Wel, indien de politie deze omstandigheid bekend was dan zou dat zijn nut kunnen hebben bij de opsporing van den bandiet."

„Toegegeven."

„Denk je," vroeg lady Helena haar neef, „dat Ayrton zich met misdadige bedoelingen in het huis van Paddy O'Moore heeft gedrongen?"

„Zonder twijfel, Helena. Waarschijnlijk bereidde hij toen reeds een of andere schelmenstreek voor. Het toeval heeft hem met ons doen kennis maken en waarschijnlijk dacht de boef, dat er bij ons meer te stelen

viel, dan op de Iersche hoeve. Hij heeft het gesprek van Edward afgeluisterd en besloot er onmiddellijk partij uit te trekken. Eenmaal tot den tocht door Australië besloten, heeft hij zich met een der bendeleden, den hoefsmid van Black-Point, in verbinding gesteld, en sindsdien heeft de troep ons ononderbroken gevolgd. Met giftige planten heeft hij stuk voor stuk al onze dieren gedood en toen het gunstige oogenblik zich voordeed, ons in de moerassen van het Snowy-gebied in den steek gelaten, om ons aan de gedeporteerden over te leveren, die onder zijn commando staan.

Dank zij de waakzaamheid van den majoor, was de schurk thans ontmaskerd en dat had tenminste nog zijn goede zijde. Men kon beter met open vizier strijden, dan voortdurend onder de bedreiging staan van een verrader.

Maar als gevolg dezer oplossing deed zich een andere omstandigheid voor, waaraan nog niemand gedacht had. Slechts miss Mary had, zonder zich in het gesprek te mengen, naar al deze dingen uit het verleden geluisterd en tevens aan de toekomst gedacht. Het jonge meisje was doodsbleek en toen haar oogen zich met tranen vulden, begreep John Mangles, wat er in het gemoed van het jonge meisje om moest gaan.

„Miss Mary!" riep hij. „U moet niet huilen."

Allen keken naar Mary Grant.

„Waarom huil je m'n kind?" vroeg lady Helena.

„O, mevrouw; mijn vader, mijn ongelukkige vader!"

Verder kwam het ongelukkige meisje niet: tranen verstikten haar stem.

Maar ook zonder woorden had iedereen haar begrepen. Het verraad van Ayrton ontnam haar alle hoop, kapitein Grant te vinden. De boef had het verhaal van de schipbreuk natuurlijk slechts verzonnen, om zich in het vertrouwen van Glenarvan te dringen. Mac Nabbs had het uit den mond der bandieten zelf vernomen. Nooit was de *Britannia* in Twofold Baai geweest. Nooit had Harry Grant het vasteland van Australië betreden.

Ten tweede male had een verkeerde uitlegging van het document de zoekers op een valsch spoor gebracht.

Bij het zien der smart welke dientengevolge de beide

kinderen van kapitein Grant overviel, moesten allen hun onmacht bekennen en zwijgen.

Over een zaak waren allen het echter volkomen eens: men kon niet op de plaats blijven waar men zich thans bevond, zonder handelend op te treden. En daar het onmogelijk bleek over de Snowy-rivier te komen, stelde de kapitein der *Duncan* voor, het oorspronkelijke plan van Ayrton te volvoeren, dat nu noodzakelijker bleek dan ooit te voren.

„Wat bedoel je daarmee John?" vroeg Glenarvan.

„Ik bedoel mylord, dat we nu dringende behoefte hebben aan hulp. En daar we Twofold-baai niet kunnen bereiken, moeten we in Melbourne hulp halen. We hebben nog een paard over. Ik verzoek mylord mij opdracht te geven en ik vertrek onmiddellijk naar Melbourne.

„Maar John, weet je wel, dat het een hoogst gevaarlijke onderneming is. Zonder te spreken van de gevaren van een weg, die twee honderd mijl lang is en door een onherbergzaam land voert, moet men bedenken, dat alle wegen door de bandieten bewaakt worden."

„Dat weet ik, mylord, maar ik weet tevens, dat deze toestand niet eeuwig zoo kan blijven. Ayrton wilde in acht dagen met hulp van de *Duncan* terug zijn. Ik zal het in zes dagen doen. Wil mylord me toestemming geven?"

„Voordat Glenarvan beslist, wensch ik een opmerking te maken," sprak Paganel. „Aangezien de gevaren onderweg te groot zijn, mag John Mangles zich in zijn hoedanigheid van kapitein der *Duncan* niet daaraan blootstellen. Ik ga in zijn plaats."

„Goed gesproken," antwoordde de majoor. „Maar waarom zou Paganel het zijn?"

„En zijn wij er niet?" riepen Wilson en Mulrady als uit één mond.

„Of dachten de heeren," vervolgde Mac Nabbs, dat een ritje van twee honderd mijl me afschrikt?"

„Beste vrienden," zei Glenarvan, „indien een onzer naar Melbourne moet, dan zal het lot beslissen. Paganel, schrijf de namen van alle aanwezige mannen op."

„Niet de uwe, mylord," sprak John Mangles.

„Waarom niet?"

„U kunt lady Helena niet verlaten en buitendien bent u gewond."

„Glenarvan," liet Paganel zich hooren, „u kunt de expeditie niet verlaten."

„Beste Edward, jouw plaats is hier," zei de majoor.

Glenarvan maakte er een einde aan.

„Beste vrienden," sprak hij, „er zijn gevaren, en ik sta mijn aandeel daarin aan niemand af. Mijn naam behoort bij die mijner kameraden en geve de hemel, dat hij getrokken wordt.

Voor dien vasten wil moesten de anderen zwichten. De namen der mannen werden op afzonderlijke stukjes papier geschreven, dicht gevouwen en in een hoed gedaan. Men trok en de naam van Mulrady kwam te voorschijn. De brave matroos was zichtbaar verheugd.

Onmiddellijk sprak hij:

„Mylord, ik ben gereed te vertrèkken."

Glenarvan drukte Mulrady's hand. Vervolgens liep hij naar den wagen, den majoor en den kapitein de zorg voor het kamp overlatende.

Lady Helena werd onmiddellijk van het voorgevallene op de hoogte gesteld. Ze sprak eenige hartroerende woorden tot den dapperen zeeman. Men wist, dat hij dapper, schrander, sterk en tegen alle vermoeienissen bestand was en het lot had dan ook geen betere boodschapper kunnen aanwijzen.

Het vertrek van Mulrady werd op acht uur bepaald, na het vallen van den avond. Wilson zou het paard voor zijn kameraad in orde brengen en had daarbij de goede gedachte, het klaverbladvormig hoefijzer van Black-Point te verwisselen voor een der hoefijzers van een der paarden, dat den vorigen nacht was gestorven. Zoodoende konden de bandieten onmogelijk het spoor van den boodschapper vinden of volgen.

Terwijl Wilson deze dingen behartigde, wilde Glenarvan den voor Tom Austin bestemden brief schrijven. Hij had daarbij echter zooveel last van zijn verwonde arm, dat hij Paganel verzoeken moest, het schrijven van den brief van hem over te nemen. De geleerde scheen over een ernstige aangelegenheid na te denken, en had

oogen noch ooren voor zijn omgeving. Het onderwerp zijner gedachte was echter niets anders dan het ten tweede male verkeerd begrepen document. In gedachten herhaalde hij alle woorden en trachtte er een andere beteekenis aan te geven.

De goede man was zoo in zijn gedachten verdiept, dat hij Glenarvan nauwelijks verstond, toen deze met het verzoek kwam, den brief te schrijven. Eerst toen Glenarvan zijn vraag twee maal herhaald had, begreep hij, wat men van hem verlangde.

„Heel gaarne," zei Paganel, „ik zal terstond schrijven."

Al sprekende had Paganel zijn notitieboekje te voorschijn gehaald, er een blaadje uitgescheurd, en begon den brief, welke lord Glenarvan hem dicteerde:

„Bevel aan Tom Austin, onmiddellijk zee te kiezen en de *Duncan* te brengen...

Paganel had juist het laatste woord geschreven, toen zijn oog toevallig het nummer van de *Australian and New-Zealand Gazette* ontwaarde, dat op den grond lag. De te zamen gevouwen krant liet slechts de beide laatste woorden van den titel zien. Paganel's potlood bleef steken; Paganel scheen lord Glenarvan, diens brief, ja, zijn geheele omgeving vergeten te hebben.

„Hoe zit het, Paganel, droomt u soms?" vroeg lord Glenarvan glimlachend.

„Oho," riep de geleerde.

„Wat scheelt er aan?" vroeg de majoor.

„Niets, niets, niets," antwoordde Paganel.

Hij stond op en nam de krant ter hand. Hij schudde het blad papier heen en weer, als wilde hij er een geheim aan ontrukken. Tegelijkertijd klemde hij de lippen op elkaar, als wilde hij met geweld de woorden terug dringen, die hem op de tong lagen.

Al zijn vrienden zagen hem aan, doch niemand begreep iets van deze vreemde opwinding.

Paganel scheen een man, die plotseling door een vlaag van waanzin wordt getroffen. Deze onverklaarbare zenuwachtigheid duurde echter slechts enkele seconden. Hij bedaarde en het vuur der vreugde, dat een oogenblik in zijn oogen had geschitterd, doofde weer uit. Hij ging zitten en sprak bedaard:

„Glenarvan, ik ben tot uw dienst."

En Glenarvan dicteerde:

„Bevel aan Tom Austin, onmiddellijk zee te kiezen en de *Duncan* te brengen naar de oostkust van Australië..."

„Van Australië?" vroeg Paganel.

„Natuurlijk."

„O, ja."

„Wat is er?"

„Niets bijzonders."

En hij beëindigde den brief, welke hij vervolgens ter onderteekening aan Glenarvan voorlegde. Zoo goed en zoo kwaad als het ging, zette de Schotsche edelman zijn naam op het papier. Daarna werd de brief gesloten en verzegeld. En met een hand, die van opwinding nog beefde, zette Paganel er het volgende adres op:

Aan Tom Austin,
Eerste Stuurman van het jacht *Duncan*
Melbourne.

En Paganel verliet den wagen, terwijl hij voortdurend voor zich heen mompelde: *„Aland! Aland! Zealand!"*

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

Vier dagen in doodsangst.

Zonder verdere bijzonderheden verliep de dag.

Alles werd voor het vertrek van Mulrady in gereedheid gebracht en de brave matroos voelde zich den koning te rijk, zijn leven te mogen wagen en op te offeren voor zijn heer.

Ook Paganel was veranderd.

Hij had zijn gewone kalmte weer teruggekregen. Weliswaar verried zijn blik, dat zijn geest zich met iets bezig hield, maar de geleerde scheen vast besloten, zijn geheim aan niemand mede te deelen.

Eenige malen had de majoor hem hooren mompelen:

„Neen, neen, ze zouden me toch niet gelooven. En buitendien, het is nu te laat!"

Na dit besluit voor zich zelf genomen te hebben, gaf hij Mulrady de noodige inlichtingen betreffende den te volgen weg. Met de kaart voor oogen, teekende hij de richting, welke de matroos had te volgen.

Alle kleine landwegen, welke uitgingen van de plaats waar men zich thans bevond, voerden naar den hoofdweg Lucknow Melbourne. Deze weg strekte zich zuidwaarts uit tot de kust en boog dan naar rechts tot de hoofdstad van Victoria. Indien Mulrady steeds dezen weg hield, kon hij onmogelijk verdwalen.

Niets was eenvoudiger.

Wat de gevaren betrof, deze bestonden niet meer, zoodra Mulrady eenmaal tien mijlen buiten het kamp en dus buiten het bereik der bandieten was. Er was dan niets meer, dat hem kon tegenhouden, zijn belangrijke opdracht met spoed te vervullen.

Tegen zes uur werd het gemeenschappelijk avondmaal gebruikt, terwijl daar buiten een stroomende regen viel. Iedereen was gedwongen, een schuilplaats te zoeken in den wagen. Ter loops zij hier opgemerkt, dat de wagen, in de gegeven omstandigheden, de meest zekere en veilige vesting was, welker arsenaal uit zeven karabijnen en even zooveel revolvers bestond.

In zes dagen kon Mulrady met de *Duncan* te Twofoldbaai zijn en een dag later met de manschappen der *Duncan* te Snowy-river. Voor de achterblijvenden bestond er dus geen direct gevaar.

Maar voor alles was het noodzakelijk, dat Mulrady in de gelegenheid was, zich van zijn moeilijke opdracht te kunnen kwijten.

Tegen acht uur werd het stikdonker. Het oogenblik om te vertrekken was aangebroken.

Het voor Mulrady bestemde paard werd voorgebracht. Als voorzorgsmaatregelen had men de pooten van het dier met lappen omwikkeld, waardoor dus het geluid zijner stappen voor een groot gedeelte gedempt werd. Het paard scheen zeer vermoeid en toch hing van het brave dier het leven en gezondheid onzer vrienden af.

De majoor gaf Mulrady den raad, het paard zooveel mogelijk te sparen, zoodra hij buiten het bereik der bandieten zou zijn. Het ware beter, een halve dag later aan te komen dan onderweg te blijven steken.

John Mangles overhandigde zijn matroos een revolver, die hij met de grootste zorg geladen had. Dit was een gevaarlijk wapen in de handen van een man, die niet beefde; binnen een tijdsverloop van ettelijke seconden konden met dit wapen zes schoten afgevuurd worden en op die manier gemakkelijk een weg schoon vegen, die door bandieten belegerd werd.

Mulrady sprong in het zadel.

„Ziehier den brief voor Tom Austin," sprak lord Glenarvan. „Zeg hem, dat hij geen seconde mag verliezen. Hij moet onmiddellijk naar Twofold-baai onder zeil gaan en als hij ons daar niet mocht vinden, dan beteekent dat, dat het ons onmogelijk was, de Snowy over te steken. Hij moet ons dan herstond hier komen opzoeken. Ga nu, beste vriend, en de Hemel sta je bij."

Allen drukten den braven zeeman de hand ten afscheid. Dit vertrek, in een nachtelijk uur, bij stroomende regen en langs een weg, die door bandieten belegerd was, zou een minder sterk man aan het wankelen gebracht hebben.

Mulrady was kalm.

„Vaarwel, mylord," sprak hij bedaard.

Hij gaf zijn paard de sporen en verdween in den duisteren nacht.

Nauwelijks was Mulrady vertrokken, of de stortregen ging over in een ware zondvloed. De wind gierde door de takken der boomen en vermengde zijn sombere stem met het angstwekkende ruischen der Snowy.

Na het vertrek hadden de reizigers zich in den wagen terug getrokken. Slechts de majoor en de kapitein hielden buiten de wacht.

Plotseling, het kon ongeveer een uur na het vertrek van Mulrady geweest zijn, vernamen beide mannen een vreemd geluid.

Het klonk als een roepen in den donkeren nacht.

John Mangles trad op den majoor toe en vroeg:

„Hebt u het gehoord?"

„Ja, beste John. Wat zou het geweest zijn: een mensch of een dier?"

„Een mensch," antwoordde John op beslisten toon.

Beiden luisterden weer aandachtig. Weer klonk het geluid, dat veel op een fluittoon geleek, onmiddellijk gevolgd door een losbranding.

Nog durfden beide mannen niet zeker van hun zaak te zijn.

Nog durfden ze niet uitspreken wat ze dachten.

Maar nu trad lord Glenarvan naar buiten. Ook hij had het angstwekkend geluid en de losbrandingen vernomen.

„Uit welke richting kwam het?" vroeg hij den kapitein der *Duncan.*

„Uit deze richting mylord," antwoordde John, naar het duistere pad wijzende, waarlangs Mulrady verdwenen was.

„Hoe ver schat je den afstand?"

„Ongeveer drie mijl, mylord."

„Dan moeten we gaan zien, wat er aan de hand is."

Met deze woorden schouderde hij reeds zijn karabijn.

De majoor verzette zich tegen dit plan.

„Het is niets anders dan een poging, ons van het kamp weg te lokken en ons in een val te laten loopen."

„En indien Mulrady in handen der bandieten is gevallen.?"

„Dat zullen we morgen wel te weten komen," antwoordde de majoor koelbloedig, die tot elken prijs wilde verhinderen, dat zijn neef een doellooze onvoorzichtigheid zou begaan.

John Mangles wilde alleen vertrekken.

„Ook daartegen moet ik mij verzetten," sprak de majoor." Men zou onze krachten kunnen verzwakken en dan zijn we allen reddeloos verloren. Indien Mulrady hun slachtoffer is geworden, dan is dat een ongeluk, waaraan wij geen tweede mogen toevoegen. Mulrady is door het lot aangewezen om te vertrekken. Indien het lot mij had aangewezen, dan zou ik evenals hij vertrokken zijn, zonder hulp gevraagd of verlangd te hebben."

De majoor had in alle opzichten gelijk met deze redeneering. Het plan, om den matroos in dien stikdonkeren

nacht op te zoeken, zou even zinloos als nutteloos geweest zijn. Het kleine gezelschap telde niet zooveel weerbare mannen, dat men noodeloos iemand kon opofferen.

Lord Glenarvan scheen echter niet naar raad te willen luisteren. De gedachte, dat zijn brave Mulrady misschien door de bandieten overvallen, doodelijk gewond in het eenzame bosch lag, maakte hem radeloos.

Ten slotte scheen hij zich echter in het onvermijdelijke te willen schikken, toen opnieuw een wanhoopskreet werd vernomen.

De kreet kwam uit de richting, waar men de eerste schoten vernomen had. Reeds snelde lord Glenarvan naar buiten en wilde alleen het donkere woud instormen, toen op ongeveer drie honderd pas van den wagen een zwak hulpgeroep klonk:

„Help! Help!"

Het klonk klagend en hopeloos.

John Mangles en de majoor snelden vooruit.

Enkele oogenblikken later vonden ze op een stikdonker pad een menschelijke gedaante, die zich slechts met de grootste moeite voortsleepte en daabij hartverscheurende klachten liet hooren.

Het was Mulrady, doodelijk gewond en kruipend in het slijk. Toen de majoor en de kapitein hem optilden, voelden zij, hoe het bloed van den dapperen matroos hen over de handen liep.

Te midden van storm en regen, droegen de majoor en de kapitein den stervenden matroos naar het kamp.

Onmiddellijk stond lady Helena haar eigen kamer in den wagen aan Mulrady af. De majoor opende zijn wambuis, reinigde de wonde zoo goed als mogelijk was en stelde vast, dat de matroos door een dolkstoot in de zijde was getroffen.

Met de grootste omzichtigheid verbond Mac Nabs de gapende wonde; men kon nog niet vaststellen, of er edele deelen geraakt waren. De ongelukkige had zooveel bloed verloren, dat hij wel een kwartier lang bewusteloos bleef.

Eindelijk maakte hij een beweging.

Hij gaf zich de grootste moeite een paar woorden te zeggen, maar moest ten slotte zijn pogingen staken.

Op een gegeven oogenblik kwam het er ten slotte zachtjes uit:

„Mylord... de brief... Ben Joyce..."

De majoor had deze woorden verstaan en herhaalde ze voor zijn makkers. Niemand begreep er iets van. Klaarblijkelijk had Ben Joyce den matroos aangevallen! Maar met welk doel? Was het het plan van den bandiet geweest, iets anders te bereiken, dan het oponthoud van het reisgezelschap?"

Wat bedoelde Mulrady met de woorden:

„De brief... Ben Joyce..."

Men doorzocht alle zakken van den matroos, maar de brief van Tom Austin was verdwenen.

In onrust en angst ging de nacht voorbij. Ieder oogenblik vreesde men voor het leven van Mulrady. Maar ook geen oogenblik weken miss Mary en lady Helena van het ziekbed.

Toen het dag werd, hield het op met regenen.

Onmiddellijk togen de majoor en de kapitein op onderzoek uit. Een eind op den weg vond men twee lijken: twee bandieten, die onder de kogels van Mulrady gevallen waren. Een der beide dooden was de hoefsmid van Black-Point.

Behalve dit was er echter in den wijden omtrek geen spoor der bandieten te bekennen.

Er zat nu niets meer anders op, dan het vallen der Snowy-rivier af te wachten, teneinde te voet naar de kust te trekken.

Weer terug in het kamp, kwam Robert hen reeds tegemoet.

„Mylord!" riep hij, „het gaat beter."

„Wat bedoel je mijn jongen?"

„Mulrady..."

Nu kwam ook lady Helena naar buiten.

„Edward," zei lady Glenarvan, „Mulrady wenscht je te spreken.

Met den majoor begaf lord Glenarvan zich in den wagen en ziehier wat Mulrady hen van den aanslag vertelde:

Na het kamp verlaten te hebben, had hij den weg gevolgd, welke Paganel hem had aangegeven. Voor zoo ver het de duisternis toeliet, ging hij met den grootsten spoed voorwaarts. Hij had ongeveer vijf mijl gereden, toen zes mannen zijn paard plotseling bij den teugel grepen. Het beest steigerde verschrikkelijk. Mulrady greep op het zelfde oogenblik zijn revolver en gaf vuur. Naar zijn meening vielen onmiddellijk twee der roovers. Bij den schijn van het revolvervuur had hij intusschen Ben Joyce herkend. Op hetzelfde oogenblik werd hij door een diepen dolksteek in de zijde getroffen, zonder in de gelegenheid te zijn geweest, de zes schoten van zijn revolver te kunnen afvuren.

Nog had hij het bewustzijn niet verloren. Want toen een der bandieten zijn zakken doorzocht en den brief aan Tom Austin vond, had hij duidelijk gehoord, hoe Ben Joyce riep:

„Nu is de *Duncan* aan ons."

Toen Mulrady bij dit gedeelte van zijn verhaal was, slaakte lord Glenarvan een kreet van schrik.

Mulrady vervolgde:

„Binnen twee dagen ben ik aan boord der *Duncan*; over zes dagen in Twofold-baai. Daar treffen we elkaar. Het gezelschap van Glenarvan zit vast in de moerassen van de Snowy-river. Jullie trekt dus over de brug van Kemple Pier en wacht mij aan de kust. Ik zal wel een middel vinden, jullie aan boord te smokkelen. Eenmaal midden op zee, wordt de bemanning der *Duncan* over boord geworpen en met een jacht als de *Duncan*, zijn wij de meesters van den Indischen Oceaan."

„Lang leve Ben Joyce!" hadden daarop de bandieten geroepen.

Vervolgens had men het paard van Mulrady gevangen en was Ben Joyce in vollen ren in de richting van Lucknow verdwenen.

Alhoewel doodelijk gewond, had Mulrady de kracht gevonden, zich naar het kamp te sleepen, waar hij door John Mangles en Mulrady gevonden werd.

Men kan zich de ontzetting van Glenarvan en zijn vrienden voorstellen, toen zij dit bericht vernamen.

„Piraten, Zeeschuimers!" riep lord Glenarvan. „De

Duncan in handen der bandieten! Mijn brave matrozen vermoord!"

„Er is slechts één mogelijkheid, om dit te voorkomen," sprak de majoor.

„Welke."

„Trachten, vóór de bandieten aan de kust te komen.

„Maar hoe komen we over de Snowy-rivier."

„Zooals zij ook."

„Dat wil zeggen?"

„Door gebruik te maken van de brug van Kemple Pier."

„En Mulrady?"

„Dien zullen we dragen."

John Mangles en Paganel zouden er op uit trekken, om genoemde brug eerst te onderzoeken.

Ze gingen onmiddellijk op weg.

In vreeselijk ongeduld bleven de anderen op hun wachten.

Eindelijk, het was reeds elf uur 's avonds geworden, keerden de beide mannen naar het kamp terug.

„John!..."

„Mylord?"

„Bestaat die brug?"

„Jawel, mylord. Maar..."

„Maar?"

„De bandieten hebben haar achter zich verbrand."

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Eden.

Het was nu geen tijd om bij de pakken neer te zitten; er moest gehandeld worden.

Nu de brug van Kemple-Pier vernield was, moest men tot elken prijs over de Snowy zien te komen en Twofoldbaai bereiken, voordat de bandieten onder aanvoering van Ben Joyce daar konden zijn.

John Mangles stelde voor, al zwemmende te trachten, den overkant te bereiken, een voorstel dat gelijk stond, met zelfmoord van den jeugdigen kapitein.

„Neen, John," antwoordde Glenarvan, „laat ons nog wat wachten."

Men wachtte en wachtte en werd er hopeloos van.

Intusschen werd Mulrady door lady Helena en miss Mary zoo goed mogelijk verpleegd. Langzaam keerde de dappere matroos weer tot het leven terug, en bij onderzoek van den majoor bleek, dat gelukkig geen edele deelen waren geraakt.

Ook den volgenden dag was er nog geen denken aan, over de Snowy te komen. Men moest geduld oefenen, hetgeen Glenarvan moeilijk genoeg viel, als hij bedacht, dat de *Duncan* ieder oogenblik in handen kon vallen van Ben Joyce en zijn bende. Het was om er gek van te worden. Maar aan den toestand waarin men zich thans bevond, viel met geen mogelijkheid iets te veranderen.

John Mangles deelde in de angst van Glenarvan. Talmen kon hij niet langer. En met behulp van Wilson begon hij een vlot te bouwen van boomstammen, die met reepen schors aan elkaar werden vastgebonden. Zoo goed en zoo kwaad als het ging, werd achter aan het logge vaartuig een soort roer aangebracht, teneinde het eenigszins te kunnen besturen.

Den 18en werd het vlot geprobeerd, maar het scheelde weinig, of John Mangles en Wilson hadden hun poging met het leven moeten betalen. Ook de 19e

en 20 verliepen aldus. De majoor en Glenarvan zochten een doorwaadbare plaats, doch keerden teleurgesteld van hun onderzoekingstocht terug.

De 21e kwam er echter verandering.

Zooals Paganel bij een peiling had kunnen vaststellen, zakte het water der rivier langzaam maar zeker.

Onmiddellijk werd door John Mangles en Wilson een grooter vlot gebouwd, dat echter eerst den volgenden dag gereed was.

Tegen twaalf uur gingen allen op het vlot, terwijl men slechts voor twee dagen voedsel bij zich had. Meer kon men niet dragen en moest in de tent en den wagen worden achtergelaten.

Om één uur stiet de jeugdige kapitein het vaartuig van den oever af en stuurde het behendig naar het midden der rivier. Gedurende vijftien vademen ging alles goed, maar toen kwam het vaartuig in een draaikolk, waartegen de krachtigste en behendigste roeier niet bestand was.

Met onweerstaanbare kracht werd het vlot naar het midden der rivier gestuwd. Hier was niets aan te doen. Doodsbleek, met op elkaar geklemde tanden, stond John Mangles bij het stuur, zonder iets tot redding zijner kameraden te kunnen doen.

Eindelijk, men was reeds midden in de rivier, kwam men uit de gevaarlijke draaikolk. Maar nu werd de tegenstrooming zoo hevig, dat het onmogelijk scheen, er tegen in te roeien. Met bloedende handen grepen John Mangles en Wilson in de riemen, teneinde het onmogelijke te beproeven en... ze slaagden.

Wel had het een bovenmenschelijke inspanning gekost, maar na een half uur stond het gezelschap veilig en wel op den tegenover liggenden oever der Snowy.

Spreken we van „veilig en wel", dan behoeft dit nog een nadere toelichting. Toen het vlot bij den oever kwam, moesten allen zich aan de overhangende struiken vastgrijpen, om zoo spoedig mogelijk aan land te komen. Maar nauwelijks had men vaste grond onder de voeten, of het vlot dreef weg, wapens en levensmiddelen met zich medevoerende. Slechts de majoor had zijn karabijn kunnen redden.

Zoo stonden de vrienden, beroofd van alle hulpmiddelen, in dit woeste land, slechts bewoond door woudloopers en bandieten.

Men besloot op weg te gaan.

In drie dagen kon men Delegate bereiken, waar men voldoende hulpmiddelen hoopte te vinden, om twee dagen later de kust te bereiken.

De nog steeds zwakke Mulrady werd op een draagbaar geplaatst en door de vrienden beurtelings gedragen. De eerste, die zich van deze eereplicht kweet, was lord Glenarvan in eigen persoon.

Welk een treurig schouwspel! Het was nu niet meer kapitein Grant die men zocht, daar deze het Australische vasteland niet betreden had; neen, men zocht de redding, het lijfsbehoud; men trachtte zoo snel als het ging, dit land te verlaten, dat de moedige pionniers noodlottig dreigde te worden. En zouden ze eenmaal aan de kust zijn, dan bestond er de grootste kans, dat ze niet eenmaal de *Duncan* zouden terug vinden, die hen naar het geliefde vaderland kon terug brengen.

Na dien dag vijf mijlen afgelegd te hebben, werd 's avonds halt gemaakt onder een paar hooge gomboomen. De weinige levensmiddelen, die behouden waren gebleven, vormden het avondmaal.

Na een slechte nacht, ging men den volgenden morgen vroegtijdig op weg. Gaarne had de schietvaardige majoor gebruik gemaakt van zijn karabijn; er liet zich echter in de verlaten streek geen enkel stuk wild zien.

Gelukkig ontdekte Robert een nest van wilde ganzen, waarin zich een dozijn groote eieren bevonden. Met een weinig postelein, dat men in eèn rotskloof vond, vormden zij het middagmaal van dien dag.

Hoe verder men kwam, hoe moeilijker de weg werd. Vaak zakten de reizigers tot de knieën in het mulle zand en konden dan slechts met de grootste moeite door hun vrienden bevrijd worden.

's Avonds maakte men halt aan den voet van den Nulla-Bulla berg, aan de oevers der Jungallakreek. De majoor had het geluk, een soort enorme rat te schieten, wiens vleesch zeer smakelijk was. Het was weliswaar niet veel, maar men stelde er zich mee tevreden en het

knaagdier werd nu op zijn beurt tot de beenderen afgeknaagd.

Wel vermoeid, maar bezield met goeden moed, begaven de reizigers zich den 23en op weg. Dien morgen viel er aan een ontbijt niet te denken. En nu werden de vrienden niet slechts geplaagd door den honger, maar ook door een vreeselijken dorst. De brandende zonnewarmte verdubbelde nog dit lijden. Men vorderde slechts een halve mijl per uur. Indien men in den loop van den dag geen water vond, dan zouden ze allen in deze woestijn van ellende omkomen.

Maar als de nood het hoogst is, is de Goddelijke redding nabij.

Men vond „drank" in den vorm van „cephalotes" een soort bekervormige plant, welke met een verkwikkend vocht is gevuld en die aan koraalstruiken groeien.

Het voedsel was niets anders dan dat der inboorlingen, wanneer deze gebrek aan wild hebben.

Paganel vond n.l. een plant „nardoe" genaamd, die onder de dikke bladeren, dikke, verdroogde kiemkorrels verbergt. Deze kiemkorrels werden tusschen een paar steenen fijngestampt en verschaften een soort meel, waarvan een weliswaar grof, maar voedzaam brood werd gebakken. Men verzamelde een zoo groot mogelijke hoeveelheid van dit zaad, zoodat men de eerste dagen geen direct voedselgebrek behoefde te vreezen.

Den volgenden dag, 24 januari, was Mulrady's wond in zooverre genezen, dat hij een gedeelte van den weg te voet kon afleggen. Men legerde 's avonds op 149 graden oosterlengte, d.w.z. ongeveer tien mijl van Delegate verwijderd.

In den loop van den namiddag was er een fijne motregen gevallen en met tegenzin bedachten de vrienden reeds, dat ze den nacht onder den blooten hemel zouden moeten doorbrengen, toen John Mangles op het laatste oogenblik een verlaten houtzagershut ontdekte.

Doornat, en zonder in de gelegenheid te zijn, vuur te maken, begaven de reizigers zich ter ruste, terwijl de buiten kirrende spotvogels hen nog op den koop toe schenen uit te jouwen.

Het ontzettende lijden der vrienden zou spoedig een einde nemen. Het werd hoog tijd; loopen konden de vrienden niet meer; met moeite sleepten zij zich nog voort. Vooral de zwakke lady Helena en miss Mary waren volkomen uitgeput.

Bij zonsopgang vertrok men. Om elf uur bereikte het gezelschap eindelijk het dorp Delegate, ongeveer vijftig mijl verwijderd van de Australische oostkust.

Onmiddellijk werd een versterkend maal gebruikt en toen dit achter den rug was, vertrok men in een met vier paarden bespannen rijtuig naar de kust.

De postillons legden de zweepen over de paarden. Men bleef geen twee minuten in de pleisterplaatsen, die ongeveer tien mijl uit elkaar lagen. Nog nooit hadden de koetsiers zoo hard gereden.

Bij het aanbreken van den volgenden dag verkondigde een dof geraas, dat men zich in de onmiddellijke nabijheid van den Oceaan bevond.

Men moest de baai omrijden, om den zeven en dertigsten breedtegraad te bereiken, juist ter plaatse, waar Tom Austin met zijn *Duncan* moest liggen.

Toen de zee zichtbaar werd, keken allen met verlangende blikken in de verte. Zou de *Duncan*, door een wonder der Voorzienigheid, voor de kust kruisen, zooals dat een maand geleden aan de Patagonische kust het geval was geweest?

Men zag niets. Water en lucht smolten te zamen, zonder dat er een enkel scheepszeil te ontdekken was.

Er bleef nog één hoop. Misschien had Tom Austin het anker uitgeworpen in Twofold-baai, daar de zee hol stond en veel gevaar aan de kust opleverde.

„Naar Eden!" beval Glenarvan de koetsiers van het postrijtuig.

Op de reede lagen eenige schepen maar nergens ontdekte men den wimpel van Malcolm.

Glenarvan, John Mangles en Paganel verlieten het rijtuig, liepen naar het douane-kantoor, en verzochten de lijsten ter inzage der schepen, die de laatste dagen waren binnengeloopen.

Geen spoor van de *Duncan*!

„Misschien heeft het schip vertraging gehad," meende

Glenarvan, die zich als een wanhopige aan het laatste greintje hoop vastklemde.

John Mangles schudde het hoofd. Hij kende zijn stuurman te goed en wist, dat Tom Austin nooit tien dagen zou wachten met het uitvoeren van een ontvangen opdracht.

„Ik wil weten, waaraan ik me te houden heb," hield Glenarvan stijfkoppig vol. Alles is beter dan deze onzekerheid."

Een kwartier later was een telegram onderweg, gericht aan den Havenmeester van Melbourne.

Intusschen lieten de reizigers zich naar het Victoria-Hotel brengen, om een weinig rust te nemen.

's Middags om twee uur werd lord Glenarvan een telegram ter hand gesteld, van den volgenden inhoud:

„Lord Glenarvan,
„Eden,
„Twofold-baai.

„*Duncan* 18 dezer met onbekende bestemming vertrokken.

J. Andrew.
Havenmeester van Melbourne.

Het telegram viel Glenarvan uit de handen.

Er was geen twijfel meer. Het prachtige Schotsche jacht bevond zich in handen van Ben Joyce en was een kaperschip geworden.

Aldus eindigde de reis door Australië, welke onder zoo gunstige omstandigheden was begonnen. Het spoor van kapitein Grant en zijn beide makkers scheen voor goed verloren. Deze tegenspoed kostte de geheele bemanning der *Duncan* het leven. Lord Glenarvan en zijn vrienden moesten het onderspit delven. De onverschrokken zoekers, die niet terug gedeinsd waren voor de ontketende elementen der Pampa's, waren door de verdorvenheid der menschen op het Australische vasteland overwonnen.

« SOBELI », N. V., 23-25, Kogelstraat, Brussel - Tel. 11.76.25
E.-J. Havet, 19, Jupiterlaan, Vorst-Brussel.

Vraagt bij uwen boekhandelaar :

Een reeks meesterwerken
van vooraanstaande auteurs

Avonturen - Liefde
Detective - Mysterie
Wild West

IN DE

SLECHTS 7 50 FR.

SLECHTS 7 50 FR.

HET GOEDE EN GOEDKOOPE BOEK.

Smakelijk en aantrekkelijk uitgevoerd.
Rond de 300 bladzijden boeiende lectuur.

Typographische uitvoering zeer verzorgd.

Sensationeel!

Zijn in den boekhandel
te verkrijgen : aan

7 frank

per deel volgende 17 wereldberoemde boeken :

Jack London

Nr 1 - Wittand.
» 2 - Beetgenomen.
» 3 - Verhalen van de Zuidzee.
» 4 - Michaël, broeder van Jerry. Deel I.
» 5 - » » » » Deel II.
» 6 - Als de Goden lachen.
» 7 - De Zeewolf. Deel I.
» 8 - » » Deel II.
» 9 - Zwerftochten in het Noorden.
» 10 - Liefde in de Tropen.
» 11 - Een dochter van de Sneeuwvelden. Deel I.
» 12 - » » » » Deel II.
» 13 - De Kracht van den sterke.
» 14 - De Roepstem der Natuur.
» 15 - Drie harten. Deel I

201175_018

vern002kind02

De kinderen van Kapitein Grant. Australië